LANDSKAPSSTYRELSENS FRAMSTÄLLNING

Ändring av landskapslagstiftningen om landskapets pensioner

1995-96 **nr 26**

FÖRSLAG

Landskapsstyrelsen föreslår att lagtinget antar en landskapslag om tillämpning i landskapet Åland av vissa riksförfattningar om statens pensioner. Samtidigt upphävs gällande blankettlag. Genom den nya blankettlagen som bygger på den gamla görs riksförfattningarna om statens pensioner i huvudsak oförändrade tillämpliga på landskapets anställda.

Dessutom föreslås att lagen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden (FFS 134/62) (KAPL) och lagen om pension för vissa konstnärer och redaktörer i arbetsförhållande (FFS 662/85) (KoPL) skulle bli tillämpliga på landskapets privaträttligt anställda. KAPL tillämpas på arbetstagare som anställs för bl.a. byggnads-, hamn-, skogs- och lantbruksarbete eller tjänstgör på ett fartyg i inrikestrafik medan KoPL är tillämpligt på konstnärer och andra s.k. frilansar som anställs för att utföra skapande arbete av tillfällig natur.

Genom förslaget anpassas landskapslagstiftningen om pensioner till lagen om ändring av självstyrelselagen för Åland (FFS 520/96). Avsikten är att de föreslagna landskapslagarna skall träda i kraft så snart som möjligt, dock tidigast den 1 januari 1997 när ändringen av självstyrelselagen träder i kraft.

ÅLANDS LAGTING

ALLMÄN MOTIVERING

1. Gällande bestämmelser

Pensionsskyddet för landskapets anställda regleras av landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av vissa i riket gällande författningar rörande statens pensioner (33/84), nedan kallad blankettlagen. Genom blankettlagen har riksförfattningarna om statens pensioner i huvudsak oförändrade bringats i kraft i landskapet. Avsikten med detta system har varit att landskapets anställda skall komma i åtnjutande av samma pensionsförmåner som statens anställda.

2. Lagstiftningsbehörigheten

Enligt 36 § självstyrelselagen för Åland (5/52), nedan kallad gamla självstyrelselagen, ankom det på landskapet att inrätta "landskapsförvaltningen underlydande tjänster och befattningar". Denna rätt ansågs även innefatta en befogenhet att bestämma de med tjänsterna och befattningarna förenade pensionsförmånerna. Lagstiftningsbehörigheten för pensioner ansågs med stöd av 13 § 1 mom. 15 punkten gamla självstyrelselagen ("social omvårdnad") omfatta även dem som stod i "arbetsförhållande eller i därmed jämförbart tjänstgöringsförhållande till landskapet".

Högsta domstolen uttalade sig den 14 april 1994 över fördelningen av behörigheten att lagstifta om pensionsförmåner enligt den nya självstyrelselagen för Åland (71/91) i samband med ett utlåtande över landskapslagen om pensionsavgift för anställda som omfattas av landskapets pensionssystem (37/94). Högsta domstolen fann att lagstiftningsbehörigheten om pensioner till den del lagtingsbeslutet gällde privaträttsligt anställda tillkom riket enligt 29 § 1 mom. 3 punkten självstyrelselagen. De bestämmelser i landskapslagen som omfattade privaträttsligt anställda kunde dock upptas i lagtingsbeslutet med stöd av 19 § 3 mom. självstyrelselagen för vinnande av enhetlighet och överskådlighet. Rätten att bestämma om arbetspensionsskyddet för landskapets offentligträttsligt anställda har enligt 18 § 2 punkten självstyrelselagen fortsättningsvis ansetts höra till landskapets lagstiftningsbehörighet.

I 71 § självstyrelselagen finns en bestämmelse som reglerar situationer då en omfördelning av lagstiftningsbehörigheten har ägt rum. Av paragrafen följer bl.a. att när ett rättsområde som enligt den gamla självstyrelselagen har reglerats genom landskapslag överförs till rikets behörighet genom den nya självstyrelselagen, skall den lagstiftning på området som tillkommit före den nya självstyrelselagens ikraftträdande fortfarande tillämpas i landskapet till dess att landskapslagen har upphävts genom en riksförordning.

Med anledning av övergångsbestämmelsen tillämpas blankettlagen fortfarande på de privaträttsligt anställda. En annan effekt av övergångsbestämmelsen blir att blankettlagen som reglerar landskapets pensionskydd även för de privaträttsligt anställda blir tillämplig i landskapet sådan landskapslagen löd vid årsskiftet 1992-93. De förändringar av pensionsskyddet som därefter automatiskt trätt i kraft i landskapet för de offentligrättsligt anställda omfattar inte de privaträttsligt anställda.

Behörighetsförskjutningen medför att landskapet i dag har två olika grupper av pensionsbestämmelser för sina anställda, dels de bestämmelser som omfattar landskapets offentligrättsligt anställda som automatiskt följer de förändringar som sker i statens pensionsskydd, dels de bestämmelser som omfattar landskapets privaträttsligt anställda som följer statens pensionsskydd sådant det löd vid årsskiftet 1992-93. Efter den 1 januari 1993 har ett flertal ändringar gjorts i bl.a. lagen om statens pensioner (280/66; ändr. 1599/92, 1600/92, 1528/93, 1529/93, 638/94, 1189/94, 315/95, 1231/95, 1232/95 och 1671/95), vilka inte är tillämpliga på landskapets privaträttsligt anställda.

3. Ändring av självstyrelselagen för Åland

Justitieministeriet tillsatte den 28 juni 1995 efter samråd med landskapsstyrelsen en arbetsgrupp med uppgift att bl.a. utreda de tolkningsfrågor som gäller pensioner för landskapet Ålands privaträttsligt anställda. I arbetsgruppen ingick representanter från landskapsstyrelsen, justitieministeriet, social- och hälsovårdsministeriet och statskontoret. Arbetsgruppen överlämnade sitt betänkande till justitieministeriet den 23 november 1995. Arbetsgruppen föreslog att kompetensfördelningen mellan riket och landskapet skulle justeras så att lagstiftningsbehörigheten i fråga om arbetspensionsskyddet för landskapets privaträttsligt anställda skulle återföras till landskapet.

På basis av arbetsgruppens förslag utarbetade justitieministeriet en regeringsproposition med förslag till lag om ändring av självstyrelselagen för Åland (RP 43/1996 rd). Riksdagen antog, frånsett vissa tekniska justeringar i lagtexten, förslaget oförändrat samtidigt som lagtinget lämnande sitt bifall till förslaget. Lagen om ändring av självstyrelselagen för Åland (FFS 520/96) träder i kraft den 1 januari 1997.

4. Landskapsstyrelsens förslag

4.1. Landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av vissa riksförfattningar om statens pensioner

Enligt 18 § 2a punkten i lagen om ändring av självstyrelselagen återförs behörigheten för arbetspensionsskyddet för landskapets privaträttsligt anställda till landskapet. De förändringar av statens pensionsbestämmelser som inträffat mellan den 1 januari 1993 och den 1 januari 1997 blir enligt ändringen av självstyrelselagen inte retroaktivt tillämpliga på landskapets privaträttsligt anställda. De försämringar av pensionsförmånerna (bl.a. FFS 1528/93) som genomförts för landskapets offentligrättsligt anställda skall således tillämpas på den pensionsrätt som intjänats för de privaträttsligt anställda efter den 1 januari 1997.

Enligt 12 § (tidigare 6 §) Regeringsformen för Finland (ändr. FFS 969/95) är vars och ens egendom tryggad. Egendomsskyddet har ansetts omfatta även den ekonomiska förmån som intjänad pensionsrätt utgör (se GrUU 5 och 6/1977 rd samt 21/1989 rd). De ändringar av pensionsförmånerna som gäller redan beviljad eller intjänad pensionsrätt, åtminstone när de inte kan anses vara obetydliga, kräver den lagstiftningsordning som gäller för stiftande av grundlag. Om ändringarna av pensionskyddet enbart gäller pension som har intjänats sedan lagen trätt i kraft, finns det inget hinder att ändra pensionsförmånerna genom vanlig lag.

En del av de försämringar som genomförts i fråga om landskapets offentligrättsligt anställda och samtliga statligt anställda gäller pensionsåldern, pensionstillväxten och pensionens målsatta nivå för personer i fortlöpande anställning. För att undvika en konflikt med regeringsformens 12 § har de ändringar som genomförts av lagen om statens pensioner anpassats så att ändringarna inte skall omfatta redan intjänad pensionsrätt eller de som uppnått 55 års ålder när ändringarna träder i kraft. Försämringarna för de som är yngre har förmildrats genom övergångsbestämmelser, så att ändringarna av pensionsbestämmelserna med beaktande av förberedelsetiden inte kan anses ingripa i det grundlagsskyddade pensionsrätten. De försämrade pensionsförmånerna i fråga om pensionsålder, intjänandet av pension och pensionens målsatta nivå har dock kunnat göras direkt tillämpbara på personer under 35 år, eftersom deras pensionförmåner inte ansetts ha ett särskilt förmögenhetsvärde och således inte omfattas av grundlagsskyddet. Förberedelsetiden intill deras pensionsfall har ansetts tillräckligt lång.

Eftersom de aktuella ändringarna av lagen om statens pensioner och lagen om statens familjepensioner anpassats i relation till respektive lagändrings ikraftträdelsedatum fordras en justering av landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av vissa i riket gällande författningar rörande statens pensioner för att undvika en konflikt med såväl 27 § 1 punkten självstyrelselagen som 12 § regeringsformen. För att erhålla ett

ändamålsenligt övergångsarrangemang för landskapets privaträttsligt anställda till de försämrade pensionsförmånerna föreslås att de aktuella ändringarna av lagen om statens pensioner och lagen om statens familjepensioner anpassas till den tidpunkt då behörigheten på området återgår till landskapet. På detta sätt hindras pensionsbestämmelserna från att få en retroaktiv inverkan på redan intjänad pensionsrätt.

Eftersom de föreslagna åtgärderna skulle innebära ett omfattande ingrepp i gällande blankettlag (33/84) föreslår landskapsstyrelsen att en helt ny landskapslag om tillämpning i landskapet Åland av vissa riksförfattningar om statens pensioner antas.

4.2 Landskapslag om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden och för vissa konstnärer och redaktörer i arbetsförhållande.

Pensionsskyddet för landskapets anställda kommer såsom tidigare (blankettlag 33/84) att ordnas med stöd av landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av vissa riksförfattningar om statens pensioner. Ett av villkoren för pensionsrätt är dock att förmånstagaren har fyllt 23 år och innehaft minst en månads oavbrutet fortlöpande anställning. Begränsningarna i fråga om anställningsförhållandets längd har ansetts nödvändig, eftersom det inte är ändamålsenligt att låta lagen om statens pensioner (StPL) omfatta allt för obetydliga och tillfälliga anställningsförhållanden, som saknar betydelse med tanke på pensionsskyddet och således skulle föranleda en oskälig belastning för upprätthållandet av systemet. Det finns dock arbetsområden som kan hänföras till blankettlagen men som p.g.a. anställningsförhållandets kortvariga och tillfälliga natur ramlar utanför systemet, anställningsförhållanden som ofta kan ha väsentlig betydelse för den anställdes inkomst och pensionsskydd. Det kan inte anses ändamålenligt att dessa personer som regelbundet tagit del av arbetslivet skall stå utanför ett lagstadgat pensionsskydd på grund av att anställningsförhållandet är helt eller delvis osammanhängande.

I riket finns en lag om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden (FFS 134/62) (KAPL), som tillämpas på arbetstagare som anställts för bl.a. byggnads-, hamn-, skogs- och lantbruksarbete eller tjänstgör på ett fartyg i inrikestrafik. Sedan 1985 finns även en lag om pension för vissa konstnärer och redaktörer i arbetsförhållande (FFS 662/85) (KoPL), som tillämpas på konstnärer och andra s.k. frilansar som anställts för att utföra skapande arbete av tillfällig natur.

Landskapsstyrelsen har hittills, trots att ingen lagstadgad grund finns, tecknat ett pensionsskydd i enlighet med KAPL och KoPL för de arbetstagare inom landskapsförvaltningen som omfattats av de i rikslagarna angivna arbetsområdena.

Landskapsstyrelsen anser inte att rådande situation är tillfredställande och föreslår därför mot bakgrund av den behörighetsförskjutning som aktualiserats i samband med ändringen av självstyrelselagen att även KAPL och KoPL skulle göras tillämpliga i

landskapet på motsvarande sätt som dessa lagar är tillämpliga på statens anställda.

För anordnandet av pensionsskyddet medger förslaget åtminstone två alternativ. Enligt det första alternativet skulle den pensionspremie som uppbärs av arbetsgivaren betalas till landskapets pensionsfond samtidigt som arbetstagarnas pensionsavgift skulle överföras till pensionsfonden. Samtidigt skulle ett avtal om pensionsberäkningar, - statistik etc. ingås med pensionsskyddscentralen på motsvarande sätt som det samarbete som i dag finns med statskontoret i fråga om landskapets övriga anställda. Ett annat alternativ är att landskapsstyrelsen täcker pensionskyddet genom att teckna pensionsförsäkringar i ett försäkringsbolag. Pensionspremierna och pensionsavgifterna skulle i ett sådant fall inte överföras till pensionsfonden utan istället användas för att finansiera pensionsförsäkringen och de med försäkringen förenade administrativa kostnaderna.

5. Ikraftträdande

Eftersom framställningen ansluter sig till ändringen av självstyrelselagen bör de föreslagna landskapslagarna och ändringen av självstyrelselagen träda i kraft vid samma tidpunkt. Med tanke på sedvanlig lagtingsbehandling och lagstiftningskontroll är tidsmarginalen dock snäv. Landskapsstyrelsen föreslår därför att ikraftträdelsedagen för de i framställningen föreslagna landskapslagarna med stöd av 20 § 3 mom. självstyrelselagen lämnas öppen för landskapsstyrelsen att fatta beslut om.

6. Förslagets verkningar

Genom ändringen av självstyrelselagen får de förändringar av statens pensionsbestämmelser som inträffat mellan den 1 januari 1993 och den 1 januari 1997, nedan mellantiden, inte retroaktiv verkan på landskapets privaträttsligt anställda. De försämringar av pensionsförmånerna som från och med 1 januari 1993 genomförts för landskapets offentligrättsligt anställda berör således endast den pensionsrätt som intjänas för landskapets privaträttsligt anställda efter att ändringen av självstyrelselagen träder i kraft och behörigheten återgått till landskapet. För att samtidigt undvika en automatisk retroaktivitet[1] i pensionsbestämmelserna måste en justering göras i landskapslagstiftningen av de förändringar som inträffat i statens pensionsskydd under mellantiden till den del de berör landskapets privaträttsligt anställda. Detta medför att

[1] *De försämringar av pensionskyddet som genomförts i lagen om statens pensioner (t.ex. FFS 1528/93) har genom olika övergångsbestämmelser anpassats till respektive rikslags ikraftträdelsedatum för att på så sätt undvika ett ingrepp i den intjänade pensionsrätt som ansetts grundlagsskyddad. Dessa övergångsbestämmelser måste på motsvarande sätt justeras och anpassas till landskapslagstiftningen i fråga om landskapets privaträttligt anställda för att undvika en konflikt med 27 § 1 punkten självstyrelselagen och 12 § regeringsformen.*

landskapet framöver kommer att få tillämpa två olika pensionsberäkningssystem eftersom pensionsförsämringarna, i några fall med upp till fyra års fördröjning, successivt införs för landskapets privaträttsligt anställda.

Landskapet har i dagsläget ett pensionsserviceavtal med statskontoret enligt vilket landskapet erbjuds vissa kunskapstjänster. Trots en ökad komplexitet i pensionshanteringen till följd av de aktuella lagändringarna torde inte avtalet eller priset för tjänsten påverkas av förändringen.

Genom förslaget skulle även KAPL och KoPL bli tillämpliga på landskapets privaträttsligt anställda. I maj 1996 fanns ca. 30 landskapsanställda anknytna till KAPL samt en person till KoPL. Eftersom landskapet saknar den expertis som erfordras för pensionshandläggningen avser landskapsstyrelsen att köpa dess tjänster utifrån. Kostnaderna för dessa tjänster kommer att beaktas i budgetframställningen.

DETALJMOTIVERING

1. Landskapslag om tillämpning i landskapet Åland av vissa riksförfattningar om statens pensioner.

1-4 §§. Bestämmelserna överensstämmer med 1-3 §§ landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av vissa i riket gällande författningar rörande statens pensioner.

5, 9 och 11 §§. Genom de föreslagna bestämmelserna anpassas landskapslagstiftningen till de försämringar av pensionsförmånerna som genomförts i statens pensionslagstiftning under mellantiden. Bestämmelserna torde genom det föreslagna förfaringssättet inte ingripa i intjänad pensionsrätt som är grundlagsskyddad.

2. Landskapslag om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden och för vissa konstnärer och redaktörer i arbetsförhållande

1 § *Lagens tillämpningsområde.* Enligt förslaget skulle KAPL och KoPL bli tillämpliga på landskapets privaträttsligt anställda. Lagen skulle därmed erbjuda ett lagstadgat pensionsskydd för den personal inom landskapsförvaltningen som oftast lämnats utanför ett lagstadgat pensionsskydd.

2 § *Förvaltning.* Hänvisningen i 3 mom. till lagen om pension för arbetstagare avser lagens 3 § 1 mom. och ger landskapsstyrelsen möjlighet att teckna en pensionsförsäkring i exempelvis ett inhemskt försäkringsbolag. Bestämmelsen motsvarar 3 § KAPL.

4 § Avvikelser. Enligt riksförfattningarna skall arbetsgivaren erlägga en pensionsförsäkringspremie samt överföra arbetstagarnas pensionsavgift till arbetspensionskassan. Enligt förslaget skulle landskapsstyrelsen och under denna lydande myndigheter och inrättningar betala pensionspremier och överföra pensionsavgifter till landskapets pensionsfond på motsvarande sätt som för övriga anställda inom landskapsförvaltningen. Såvida landskapsstyrelsen väljer att teckna en pensionsförsäkring i exempelvis ett inhemskt försäkringsbolag föreslås pensionspremierna och pensionsavgifterna direkt kunna användas för finansiering av pensionsförsäkringen och den adminstration som trots försäkringen kvarstår hos landskapet.

3. Landskapslag om ändring av 1 § landskapslagen om vissa pensioner, som skall betalas av landskapsmedel

Enligt den gamla självstyrelselagen omfattade landskapets lagstiftnings- och förvaltningsbehörighet även arbetspensioner för personal i privata landskapsunderstödda institutioner. Enligt ändringen av självstyrelselagen återförs behörigheten till landskapet i fråga om den personal som anställts vid nämnda institutioner före den 1 januari 1997.

Genom de föreslagna ändringen av landskapslagen anpassas lagen till att omfatta endast de som anställts före det att ändringen av självstyrelselagen trätt i kraft.

4. Landskapslag om ändring av 27 § landskapslagen om läroanstalter för hemslöjd i landskapet Åland.

Förslaget överenstämmer med de ändringar som föreslås i fråga om landskapslagen om viss pensioner, som skall betalas av landskapsmedel.

Landskapsstyrelsen föreslår att lagtinget antar följande lagar.

1. LANDSKAPSLAG
om tillämpning i landskapet Åland av vissa riksförfattningar om statens pensioner

I enlighet med lagtingets beslut stadgas:

1 §
Lagens tillämpningsområde

Den som står i offentligrättsligt eller privaträttsligt anställningsförhållande till landskapet är, med i denna lag angivna avvikelser, berättigad till ålders-, invalid-, arbetslöshets- och deltidspension och efter sådan person erläggs familjepension ur landskapets medel i enlighet med vad om personer i statlig anställning är föreskrivet i

1) lagen den 20 maj 1966 om statens pensioner (FFS 280/66),

2) lagen den 20 maj 1966 angående införande av lagen om statens pensioner (FFS 281/66),

3) förordningen den 9 december 1966 om statens pensioner (FFS 611/66),

4) förordningen den 9 december 1966 om verkställighet och tillämpning av lagen angående införande av lagen om statens pensioner (FFS 612/66),

5) lagen den 31 december 1968 om statens familjepensioner (FFS 774/68),

6) lagen den 31 december 1968 angående införande av lagen om statens familjepensioner (FFS 775/68),

7) förordningen den 31 december 1968 om statens familjepensioner (FFS 796/68) samt

8) förordningen den 31 december 1968 om verkställigheten och tillämpningen av lagen angående införande av lagen om statens familjepensioner (FFS 797/68).

De i 1 mom. angivna författningarna tillämpas sådana de lyder när denna lag träder i kraft. Sker därefter ändring i någon av författningarna skall de ändrade bestämmelserna gälla i landskapet från tidpunkten för deras ikraftträdande i riket, om inte annat följer av denna lag.

2 §
Förvaltning

De förvaltningsuppgifter som enligt de författningar som avses i 1 § 1 mom. ankommer på statens myndigheter skall i landskapet skötas av landskapsstyrelsen, till den del förvaltningen grundar sig på landskapets lagstiftningsbehörighet på området.

3 §

Tillämpning av hänvisningar till riksförfattningar vilka äger motsvarighet i landskapslagstiftningen

Hänvisas i de 1 § 1 mom. nämnda författningarna till bestämmelser i rikslagstiftningen skall hänvisningarna avse motsvarande bestämmelser i landskapslagstiftningen.

4 §

Generella avvikelser

I landskapet gäller följande avvikelser från bestämmelserna i de i 1 § 1 mom. nämnda författningarna:

1) anmälan om bibehållande av pensionsrätt såsom i 4 § lagen angående införande av lagen om statens pensioner är föreskrivet kan, utan hinder av vad i lagen är stadgat, göras senast när ansökan om pension inlämnas. På dem som gjort här avsedd anmälan skall fortfarande tillämpas vad i 35 § landskapslagen om landskapspensioner (20/67) är stadgat,

2) vad i 8 § 5 mom. lagen om statens pensioner är stadgat om där avsedda föreskrifter skall i landskapet gälla föreskrifter i lagen om statens pensioner (FFS 280/66), lagen om pension för kommunala tjänsteinnehavare och arbetstagare (FFS 202/64), pensionslagen för evangelisk-lutherska kyrkan (FFS 298/66), lagen om ortodoxa kyrkosamfundet (FFS 521/69), folkpensionsanstaltens pensionsreglemente eller pensionsstadgan för folkpensionsanstalten eller pensionsstadgan för Finlands bank, samt

3) 3 § 3 mom. lagen om statens pensioner skall inte tillämpas i landskapet.

5 §

Avvikelser i fråga om landskapets privaträttsligt anställda

I landskapet gäller följande avvikelser från bestämmelserna i lagen om statens pensioner i fråga om landskapets privaträttsligt anställda:

1) de i 1 § 3 mom. angivna årtalen skall i landskapet avse de årtal som anges i nedanstående tabell:

I 1 § 3 mom. angivet årtal	Årtal i landskapet
1992	1995
1998	2001

2) de i 4 § angivna årtalen skall i landskapet avse de årtal som anges i nedanstående tabell:

I 4 § angivet årtal	Årtal i landskapet
1959	1962
1994	1997

3) den i 7a § 2 mom. avsedda ökningen skall räknas från det tredje kvartalet år 1996 fram till utgången av det tredje kvartalet av det kalenderår som föregått året för intjänande av i momentet nämnda arbetsförtjänst,

4) de i 10 § angivna årtalen skall i landskapet avse de årtal som anges i nedanstående tabell:

I 10 § angivet årtal	Årtal i landskapet
1959	1962
1992	1995
1994	1997
1995	1998

5) de i 12 § angivna årtalen skall i landskapet avse de årtal som anges i nedanstående tabell:

I 12 § angivet årtal	Årtal i landskapet
1959	1962
1994	1997

I landskapet skall i fråga om landskapets privaträttsligt anställda den i 6 § lagen om statens familjepensioner avsedda anställningstiden som räknas såsom pensionstid räknas till utgången av 1997.

6 §

Besvär

Beslut som landskapsstyrelsen fattat med stöd av denna lag överklagas hos högsta förvaltningsdomstolen.

7 §

Landskapsförordning

Närmare bestämmelser om verkställigheten och tillämpningen av denna lag utfärdas vid behov genom landskapsförordning.

8 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft

Genom denna lag upphävs landskapslagen den 17 maj 1984 om tillämpning i landskapet Åland av vissa i riket gällande författningar rörande statens pensioner (33/84).

9 §

Övergångsbestämmelser
i fråga om landskapets privaträttsligt anställda
vad gäller tillämpningen av lagen om statens pensioner

Vid tillämpningen av de ändringar som vidtagits i lagen om statens pensioner mellan den 1 januari 1993 och den dag denna lag träder i kraft skall följande iakttas i fråga om landskapets privaträttsligt anställda:

1) ändringen av 1 § 3 mom., 4 §, 6 § 1 mom. 4 punkten, 8 § 1-3 och 5 mom., 10 § 1,2, 6-8 mom., 10a §, 10b § 1 och 4 mom. och 20 § 1 mom. tillämpas inte på förmånstagare som är född före år 1943. På honom tillämpas inte heller ändringen i 5 § 4 mom. beträffande pensionsålder, ändringarna i 11 § till andra delar än paragrafens sista mening och inte heller ändringarna i 12 § till andra delar än att barntillägg enligt folkpensionslagen (FFS 347/56) inte skall beaktas. Ändringarna i 1 § 3 mom., 4 §, 10 § 1,2, 6-8 mom. och 11 § samt 12 § 1 och 2 mom. tillämpas inte på förmånstagare vars pensionsfall har inträffat före den dag denna lag träder i kraft;

2) ändringen av 9 § 1 mom., 13 § 1 mom., 17 § samt 18 § 2,4 och 6-9 mom. tillämpas även på pensioner i fråga om vilka pensionsfallet har inträffat innan denna lag har trätt i kraft;

3) om en förmånstagare, som fyllt 54 år före den dag denna lag träder i kraft, har anställning som nämnda dag har fortgått minst tio år, avslutas anställningen enligt 1 § 8 mom. vid utgången av det år denna lag träder i kraft, om villkoren i nämnda moment uppfylls;

4) ändringen av 6 § 1 mom. 3 punkt tillämpas på oavlönade avbrott som börjar efter denna lags ikraftträdelse. Ett avbrott som börjat innan lagen trätt i kraft tas inte i beaktande då pensionslönen räknas ut;

5) ändringen av 7 § samt lagens 7a, 7b, 7c, 7d och 7e §§ tillämpas på anställningar som upphör den dag denna lag träder i kraft eller därefter;

6) till den del kalenderår från tiden före lagens ikraftträdande hänförs till de urvalsår som fastställs enligt 7 § 1 mom. bestäms dessa kalenderår och motsvarande arbetsförtjänster med tillämpning av 7 § 1 mom., sådant det lyder när denna lag träder i kraft. Bestämmelserna i 7 § 2 mom. sådant det lyder i lagen om ändring av lagen om statens pensioner (FFS 1671/95) tillämpas inte på urvalsår som hänför sig till tiden före denna lags ikraftträdande;

7) lagens 7c § tillämpas på anställningar som upphör den dag denna lag träder i kraft eller därefter, dock så ändrad att istället för procenttalet 20 används följande procenttal beroende på pensionsfallsåret:

Pensionsfall	Procenttal i stället för 20 procent
1997	3
1998	6
1999	9
2000	12
2001	16

8) ändringen av 9 § 2 mom. samt lagens 9 § 3 mom. och 18f § tillämpas på invalidpension som börjar eller skall fortsätta efter denna lag har trätt ikraft. Lagens 18f § 2 mom. tillämpas dessutom på invalidpensioner som fortsätter när lagen träder i kraft, om beslut enligt 18b § meddelas medan lagen är i kraft;

9) på en förmånstagare som har fyllt 55 år innan denna lag har trätt i kraft och som då lagen träder i kraft har rätt till dagpenning enligt landskapslagen om sysselsättning (24/72) eller utbildningsstöd enligt landskapslagen om sysselsättningsfrämjande utbildning (39/88) tillämpas fortfarande 9a § lagen om statens pensioner sådant detta lagrum lyder när denna lag träder i kraft. När bestämmelsen tillämpas anses förmånstagaren ha rätt till dagpenning även under den självrisktid som gäller för erläggande av grunddagpenning enligt landskapslagen om sysselsättning den dag denna lag träder i kraft. Om villkoren i 5a och 5b §§ uppfylls anses förmånstagaren när arbetslöshetspensionen bestäms ha rätt till återstående tid enligt 5a §, även om han har blivit arbetslös enligt 9a § 2 mom. innan han har uppnått 63 års ålder eller en lägre avgångsålder;

10) trots bestämmelserna om den nedre åldersgränsen för individuell förtidpension i 9c § 1 mom. behåller en förmåntagare som är född före 1943 rätten att få individuell förtidpension när han har fyllt 55 år. Ändringen av 9c § 3 mom. tillämpas på förhandsbesked som ges medan lagen är i kraft;

11) ändringen av 10 § 4 mom. och 5a § 1 mom. tillämpas på sådana pensioner där pensionsfallet inträffar efter lagens ikraftträdande. På förmånstagare som är född före år 1943 och som när denna lag träder i kraft har rätt till dagpenning enligt landskapslagen om sysselsättning eller utbildningsstöd enligt landskapslagen om sysselsättningsfrämjande utbildning tillämpas dock alltjämt 10 § 1 mom. lagen om statens pensioner, sådant det lyder när denna lag träder i kraft. Då 10 § tillämpas anses förmånstagaren har rätt till dagpenning även under den självrisktid som gäller för erläggande av grunddagpenning enligt landskapslagen om sysselsättning den dag denna lag träder i kraft. Bestämmelsen tillämpas dock inte på en förmånstagare, om han har rätt till dagpenning som beviljas på grundval av permittering som börjat från och med den dag då denna lag träder i kraft och om han senast två månader därefter på nytt börjar arbeta för den arbetsgivare som han var anställd hos då han permitterades;

12) trots bestämmelsen i punkt 11 ovan tillämpas lagens 10 § 1 mom. sådan den lyder när denna lag träder i kraft, då pensionsbeloppet uträknas för den tid invalidpension fortsätter enligt 5 § 4 mom. lagen om statens pensioner, om den tidigare pensionen har beviljats på grundval av arbetsoförmåga som börjat före denna lags ikraftträdande;

13) de genom lagen om ändring av lagen om statens pensioner (FFS 1671/95) upphävda 5 och 6 mom. i 12 § tillämpas på pensioner som börjat löpa innan denna lag träder i kraft så att kompletteringsdelen minskas med 60 mark i månaden räknat från denna lags i kraftträdande. Om kompletteringsdelen dagen innan denna lag träder i kraft uppgår till högst 250 mark i månaden, minskas den med 40 mark i månaden räknat från den 1 januari 1998, med 40 mark i månaden räknat från den 1 januari 1999, med 40 mark i månaden räknat från 1 januari 2000, med 40 mark mark i månaden räknat från den 1 januari 2001 och med 30 mark i månaden räknat från den 1 januari 2002. Om kompletteringsdelen dagen innan denna lag träder i kraft är större än 250 mark i månaden minskas den med 80 mark i månaden räknat från den 1 januari 1998, med 80 mark i månaden räknat från den 1 januari 1999, med 80 mark i månaden räknat från den 1 januari 2000 och med 57 mark i månaden räknat från den 1 januari 2002. Pensionen minskas med högst ett belopp som motsvarar kompletteringsdelen. Kompletteringsdelen betalas ut, minskad på detta sätt, oberoende av förmånstagarens ålder högst till den tidpunkt när förmånstagaren med stöd av folkpensionslagen får rätt att få en pension vars belopp är större än noll;

14) den genom lagen den 30 december 1993 om ändring av lagen om statens pensioner (FFS 1528/93) genomförda ändringen av 10a § tillämpas endast på sådana förmåntagare i fråga om vilka tillväxtprocenttalet enligt 10 § lagen om statens pensioner eller sammanlagda tillväxtprocenttal för pensioner enligt lagen om statens pensioner är mindre än 60. När den nämnda paragrafen tillämpas beaktas inte i paragrafen nämnda förmåner som betalts innan denna lag trädde i kraft;

15) ändringen av 12 § 4 mom. tillämpas även på pensionsfall som har inträffat innan denna lag har trätt i kraft till den del det är fråga om att barntillägg som betalas enligt 29 § folkpensionslagen inte skall beaktas. Härvid beaktas inte barntillägg som betalas för barn som fötts sedan lagen har trätt i kraft. Om folkpensionens barntillägg för minst tre barn har beaktats vid samordning när lagen träder i kraft, fogas till pensionen räknat från det lagen träder i kraft den del av pensionen enligt lagen om statens pensioner som avdragits från pensionen på grund av sagda barntillägg;

16) trots ikraftträdelsebestämmelserna i landskapslagen angående ändring av landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av vissa i riket gällande författningar rörande statens pensioner (53/89) är det inte ett villkor för tillämpning av bestämmelserna om valrätt och i nämnda bestämmelse avsedd pensionsålder att förmånstagaren har rätt till pension med tillämpning av 10 § 2 mom. Bestämmelserna om nämnda valrätt och pensionsålder tillämpas dock inte på en sådan efter år 1942 född ny förmånstagare som avses i 1 § 3 mom. och som har fått deltidspension eller individuell förtidpension enligt lagen om statens pensioner. För en i denna punkt avsedd förmånstagare som har rätt att välja pensionsålder och som har minst 30 års anställningstid som räknas såsom pensionstid enligt lagen om statens pensioner är pensionens tillväxtprocenttal minst 60. Den tillväxt som saknas fogas till förmånstagarens sista anställning. Denna punkt tillämpas från och med den 1 januari 1998;

17) lagens 15a § 8 mom. tillämpas på invalidpension där pensionsfallet inträffar efter att denna lag har trätt i kraft;

18) ändringen av 16 § tillämpas på pensioner som betalas ut efter att denna lag har trätt i kraft;

19) det genom lagen om ändring av lagen om statens pensioner (FFS 1671/95) upphävda 18d § 2 mom. tillämpas alltjämt då det beslut som gäller rehabiliteringen har fattats före denna lags ikraftträdande;

20) lagens 25a § tillämpas på beslut som fattats av landskapsstyrelsen efter att denna lag har trätt i kraft;

21) pension som beviljas en gammal förmånstagare som avses i 1 § 3 mom. betraktas när 5 § lagen angående införande av lagen om statens pensioner (FFS 281/66) tillämpas såsom pension som beviljas med tillämpning av 10 § 2 och 3 mom. lagen om statens pensioner;

22) lagen om ändring av 14 § lagen om statens pensioner (FFS 315/95) skall inte tillämpas på ett ärende som har väckts vid landskapsstyrelsen innan denna lag trätt i kraft. Bestämmelserna om förhöjd pension tillämpas dock på den pensionsrat som förfaller till betalning den dag denna lag träder i kraft eller senare; och

23) den genom lagen om ändring av lagen om statens pensioner (FFS 1231/95) genomförda ändringen av 15 § skall genom denna lag tillämpas även på pensioner där pensionsfallet har inträffat innan denna lag träder i kraft.

10 §

Övergångsbestämmelser
i fråga om landskapets privaträttsligt anställda
vad gäller tillämpningen av lagen om statens familjepensioner

Vid tillämpningen av de ändringar som vidtagits i lagen om statens familjepensioner mellan den 1 januari 1993 och den dag denna lag träder i kraft skall följande iakttas i fråga om landskapets privaträttsligt anställda:

1) lagens 22a § tillämpas på beslut som fattats av landskapsstyrelsen efter att denna lag har trätt i kraft;

2) ändringarna i 6 § 2 och 4 mom. tillämpas inte, om förmånslåtaren är född före den 1 januari 1943 eller om förmånslåtaren har avlidit före den 1 januari 1998;

3) lagen om ändring av 9 § lagen om statens familjepensioner (FFS 325/95) skall inte tillämpas på ett ärende som har väckts vid landskapsstyrelsen innan denna lag trätt i kraft. Bestämmelserna om förhöjd familjepension tillämpas dock på sådan familjepensionsrat som avses i 9 § 2 mom. och som förfaller till betalning den dag denna lag träder i kraft eller senare; och

4) den genom lagen 1995 om ändring av 9 och 11 §§ lagen om statens familjepensioner (FFS 1672/95) genomförda ändringen av 11 § skall tillämpas på familjepensioner som betalas för tiden då denna lag varit i kraft.

11 §

Pensionsfall som har inträffat innan lagen träder i kraft

På pensioner i fråga om vilka pensionsfallet har inträffat innan denna lag träder i kraft tillämpas de bestämmelser som var gällande när denna lag träder i kraft, om inte annat följer av denna lag.

2. LANDSKAPSLAG
om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden och för vissa konstnärer och redaktörer i arbetsförhållande

I enlighet med lagtingets beslut stadgas:

1 §

Lagens tillämpningsområde

Med de avvikelser som anges i denna lag skall följande författningar tillämpas i landskapet Åland:

1) lagen den 9 februari 1962 om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden (FFS 134/62),

2) förordningen den 23 februari 1962 om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden (FFS 184/62),

3) lagen den 26 juli 1985 om pension för vissa konstnärer och redaktörer i arbetsförhållande (FFS 662/85) och

4) förordningen den 15 november 1985 om pension för vissa konstnärer och redaktörer i arbetsförhållande (FFS 670/85)

De i 1 mom. angivna författningarna tillämpas sådana de lyder när denna lag träder i kraft. Sker därefter ändring i någon av författningarna skall de ändrade bestämmelserna gälla i landskapet från tidpunkten för deras ikraftträdande i riket, om inte annat följer av denna lag.

2 §

Förvaltning

Pensionsskyddet enligt denna lag ombesörjes av landskapsstyrelsen.

Övriga förvaltningsuppgifter som enligt de författningar som avses i 1 § 1 mom. ankommer på statens myndigheter skall i landskapet skötas av landskapsstyrelsen, till den del förvaltningen grundar sig på landskapets lagstiftningsbehörighet på området.

Landskapsstyrelsen har rätt att anordna pensionsskydd för arbetstagare på det sätt som anges i lagen om pension för arbetstagare (FFS 395/61) under förutsättning att de förmåner arbetstagaren har rätt till enligt denna lag inte försämras och att regleringen inte medför betydande allmän olägenhet för verkställigheten av arbetstagarnas pensionsskydd.

3 §

Tillämpning av hänvisningar

till riksförfattningar vilka äger motsvarighet i landskapslagstiftningen

Hänvisas i de 1 § 1 mom. nämnda författningarna till bestämmelser i rikslagstiftningen skall hänvisningarna avse motsvarande bestämmelser i landskapslagstiftningen.

4 §

Avvikelser

I landskapet gäller följande avvikelser från bestämmelserna i de i 1 § 1 mom. nämnda författningarna:

1) landskapsstyrelsen och under denna lydande myndigheter och inrättningar betalar pensionspremier och överför pensionsavgifter till landskapet Ålands pensionsfond i enlighet med vad som närmare stadgas i landskapslagen om landskapet Ålands pensionsfond (71/95),

2) bestämmelserna i 10, 10a, 10b, 10c, 11 och 11a §§ lagen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden skall inte tillämpas i landskapet samt

3) bestämmelserna i 7, 7a, 8, 9 och 9a §§ lagen om pension för vissa konstnärer och redaktörer i arbetsförhållande skall inte tillämpas i landskapet.

Om landskapsstyrelsen anordnar ett pensionsskydd i enlighet med 2 § 3 mom. skall de i 1 mom. 1 punkten angivna pensionspremierna och pensionsavgifterna fastställas och uppbäras på det sätt som landskapsstyrelsen närmare bestämmer. Arbetstagarnas pensionsavgift skall dock beroende på vilken rikslag som är tillämplig till sin storlek motsvara den i 10 § 1 mom. lagen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden eller den i 7 § lagen om pension för vissa konstnärer och redaktörer i arbetsförhållande stadgade avgiftsprocenten beräknad på den i respektive bestämmelse angivna lönen.

5 §

Besvär

Beslut som landskapsstyrelsen fattat med stöd av denna lag överklagas hos högsta förvaltningsdomstolen.

6 §

Landskapsförordning

Närmare bestämmelser om verkställigheten och tillämpningen av denna lag utfärdas vid behov genom landskapsförordning.

7 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft

Som pensions berättigad tid beaktas inte tiden före denna lags ikraftträdande.

Rätt till invalidpension kan inte erhållas på grundval av sådan invaliditet som har inträtt före lagens ikraftträdande.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

---

3. **L A N D S K A P S L A G**

om ändring av 1 § landskapslagen om vissa pensioner, som skall betalas av landskapsmedel

I enlighet med lagtingets beslut **ändras** 1 § 1 mom. landskapslagen den 17 november 1971 om vissa pensioner, som skall betalas av landskapsmedel (51/71) som följer:

1 §

Den som den 1 januari 1997 är eller har varit anställd vid en i denna lag avsedd landskapsunderstödd institution har rätt till pensionsskydd i enlighet med bestämmelserna i denna lag.

- -

Denna lag träder i kraft

---

4. LANDSKAPSLAG
om ändring av 27 § landskapslagen om läroanstalter för hemslöjd i landskapet Åland

I enlighet med lagtingets beslut **ändras** 27 § landskapslagen den 30 april 1943 om läroanstalter för hemslöjd i landskapet Åland (13/43), sådant detta lagrum lyder i landskapslag den 25 juli 1969 (43/69), som följer:

27 §

Lärare som den 1 januari 1997 är eller har varit anställd vid en privat läroanstalt för hemslöjd har rätt till ålders- och invalidpension ur landskapets medel i tillämpliga delar enligt de bestämmelser som gäller personer i offentligrättsligt eller privaträttsligt anställningsförhållande till landskapet.

Efter i 1 mom. avsedd lärare erlägges familjepension av landskapets medel i tillämpliga delar enligt de bestämmelser som gäller personer i offentligrättligt eller privträttsligt anställningsförhållande till landskapet.

Denna lag träder i kraft

Mariehamn den 28 augusti 1996

L a n t r å d — Roger Jansson

Föredragande ledamot — Roger Nordlund

3. LANDSKAPSLAG
om ändring av 1 § landskapslagen om vissa pensioner, som skall betalas av landskapsmedel

I enlighet med lagtingets beslut **ändras** 1 § 1 mom. landskapslagen den 17 november 1971 om vissa pensioner, som skall betalas av landskapsmedel (51/71) som följer:

Gällande lydelse	*Föreslagen lydelse*
1 §	1 §
I denna lag avsedd, vid landskapsunderstöd åtnjutande institution anställd person äger rätt till pensionsskydd i enlighet med stadgandena i denna lag.	**Den som den 1 januari 1997 är eller har varit anställd vid en i denna lag avsedd landskapsunderstödd institution har rätt till pensionsskydd i enlighet med bestämmelserna i denna lag.**
- -	- -

Denna lag träder i kraft

4. LANDSKAPSLAG
om ändring av 27 § landskapslagen om läroanstalter för hemslöjd i landskapet Åland

I enlighet med lagtingets beslut **ändras** 27 § landskapslagen den 30 april 1943 om läroanstalter för hemslöjd i landskapet Åland (13/43), sådant detta lagrum lyder i landskapslag den 25 juli 1969 (43/69), som följer:

Gällande lydelse	*Föreslagen lydelse*
27 §	27 §
Lärare vid läroanstalt av privat natur äga rätt till ålders- och invalidpension ur landskapets medel i tillämpliga delar enligt samma stadganden som person i	**Lärare som den 1 januari 1997 är eller har varit anställd vid en privat läroanstalt för hemslöjd har rätt till ålders- och invalidpension ur land-**

tjänste- eller arbetsförhållande till landskapet.

Efter i 1 mom. avsedd lärare erlägges familjepension av landskapets medel med iakttagande i tillämpliga delar av vad därom är stadgat ifråga om person som stått i tjänste- eller arbetsförhållande till landskapet.

skapets medel i tillämpliga delar enligt de bestämmelser som gäller personer i offentligrättsligt eller privaträttsligt anställningsförhållande till landskapet.

Efter i 1 mom. avsedd lärare erlägges familjepension av landskapets medel i tillämpliga delar enligt de bestämmelser som gäller personer i offentligrättligt eller privträttsligt anställningsförhållande till landskapet.

Denna lag träder i kraft

Bilaga
I

Lag och förordning om statens pensioner

(Ändringar som trätt i kraft 1.1.1993 och senare)

Nr 1599

Lag

om ändring av lagen om statens pensioner

Given i Helsingfors den 30 december 1992

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 20 maj 1966 om statens pensioner (280/66) 4 § 2 mom., 5 § 2 och 3 mom., i 6 § 1 mom. 4 punkten det inledande stycket, 8 § 3 mom., 10 § 1 mom. och i 10 § 2 mom. det inledande stycket samt 20 § 1 mom.,

dessa lagrum sådana de lyder, 4 § 2 mom., 8 § 3 mom. och 20 § 1 mom. i lag av den 3 februari 1989 (103/89), 5 § 2 och 3 mom. i lag av den 27 mars 1991 (618/91), det inledande stycket i 6 § 1 mom. 4 punkten i lag av den 23 december 1982 (1026/82) samt 10 § 1 mom. i lag av den 9 maj 1986 (333/86) och det inledande stycket i 10 § 2 mom. i lag av den 19 december 1986 (964/86), samt

fogas till 8 § ett nytt 6 mom. i stället för det 6 mom. som upphävts genom nämnda lag av den 3 februari 1989 som följer:

4 §

— — — — — — — — — — — — — —

Pensionsåldern är dock 65 år om statsanställningen har upphört före pensionsåldern 63 år. Om förmånstagaren har en anställning som börjat efter den 31 december 1992 är pensionsåldern 65 år.

5 §

— — — — — — — — — — — — — —

Har förmånstagaren bott i Finland minst fem år innan invaliditeten eller arbetslösheten började och har denna begynt innan 360 dagar förflutit från det anställningstiden eller deltidspension enligt denna lag upphörde, räknas vid fastställandet av invalid- eller arbetslöshetspensionen såsom pensionstid även tiden mellan invaliditetens eller arbetslöshetens början och pensionsåldern 63 år eller avgångsåldern, om denna är lägre. Om förmånstagaren har en anställning som börjat efter den 31 december 1992, räknas dock såsom pensionstid tiden mellan invaliditetens eller arbetslöshetens början och pensionsåldern 65 år eller avgångsåldern, om denna är lägre. När de 360 dagarna beräknas, beaktas inte de dagar för vilka förmånstagaren har fått dagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa (602/84), dock högst till det antal som svarar mot det i 26 § lagen om utkomstskydd för arbetslösa stadgade maximiantalet dagar för vilka dagpenning avvägd enligt förtjänsten kan betalas. Om förmånstagaren har fått dagpenning avvägd enligt förtjänsten med stöd av 26 § 3 mom. lagen om utkomstskydd för arbetslösa, skall med avvikelse från det ovan nämnda även tiden mellan invaliditetens eller arbetslöshetens början och pensionsåldern eller avgångsåldern, om denna är lägre, räknas såsom till pension berättigande tid, då den invalidpension eller

RP 110/92
ShUB 53/92

arbetslöshetspension som beviljas på grundval av detta anställningsförhållande fastställs. På grund av förmånstagarens anmälan beaktas inte dagar för vilka han har fått rehabiliteringspenning enligt de lagar, det pensionsreglemente och de pensionsstadgor som nämns i 8 § 4 mom. lagen om pension för arbetstagare eller enligt lagen om rehabiliteringspenning (611/91) eller ersättning för inkomstbortfall på basis av en olycksfalls- eller trafikförsäkring eller med stöd av rehabiliteringsstadgandena i lagen om skada, ådragen i militärtjänst (404/48). På grund av förmånstagarens anmälan beaktas inte heller dagar för vilka förmånstagaren under de tre åren omedelbart före början av sådan invaliditet eller arbetslöshet som avses i denna lag har fått dagpenning enligt sjukförsäkringslagen (364/63) och dagar för vilka dagpenning skulle ha betalts, om inte förmånstagaren hade fått i 27 § 1 mom. i sistnämnda lag angiven motsvarande ersättning för arbetsoförmåga på grund av sjukdom, lyte eller kroppsskada med stöd av någon annan lag. Har anställningen inte utan avbrott fortgått minst sex månader, räknas på grundval av den såsom pensionstid den tid som återstår till pensionsåldern endast om förmånstagaren inte på grundval av tjänste- eller arbetsförhållande eller företagarverksamhet som börjat före anställningen har rätt till sådan invalid- eller arbetslöshetspension för vilken nämnda tid eller mot denna svarande förvärvsinkomst redan beaktas.

När invalidpension fastställs för en kvinnlig förmånstagare räknas såsom pensionstid tiden mellan invaliditetens början och pensionsåldern 63 år eller avgångsåldern, då denna är lägre, om hon mellan den tidpunkt då de 360 dagarna enligt 2 mom. har förflutit och den tidpunkt då invaliditeten börjat, vilken tid får uppgå till högst 9 år, har haft ett i 2 § lagen om statens familjepensioner avsett barn som är yngre än tre år, dock inte om den tid som återstår till pensionsåldern eller motsvarande förvärvsinkomst, utan att nämnda barnavårdstid beaktas, skall räknas såsom pensionstid på grundval av något annat arbets- eller tjänsteförhållande eller företagarverksamhet. Om förmånstagaren har en anställning som börjat efter den 31 december 1992, räknas dock såsom pensionstid tiden mellan invaliditetens eller arbetslöshetens början och pensionsåldern 65 år eller avgångsåldern, om denna är lägre. Har en sådan kvinnlig förmånstagares anställning inte fortgått i sex månader, gäller 2 mom. för fastställande av pensionstiden.

— — — — — — — — — — — — — —

6 §

Till pensionstiden räknas dock inte

— — — — — — — — — — — — — —

4) tid i anställning för vilken den erhållna inkomsten skall räknas förmånstagaren till godo för pension med stöd av lagen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden (134/62), utom om förmånstagaren inte har en anställning som börjat efter den 31 december 1992, och om

— — — — — — — — — — — — — —

8 §

— — — — — — — — — — — — — —

En förutsättning för att en förmånstagare som har fått deltidspension enligt denna lag skall få ålderspension vid pensionsåldern 63 år är att det deltidsarbete som avses i 9 d § 1 mom. 4 punkten har upphört och att han innan deltidspensionen och deltidsarbetet upphörde har uppnått pensionsåldern 63 år. En sådan förmånstagare som får deltidspension med stöd av denna lag och som har en anställning som börjat efter den 31 december 1992, har dock rätt att få ålderspension först vid pensionsåldern 65 år.

— — — — — — — — — — — — — —

Vad som stadgas i 5 mom. gäller inte förmånstagare som har en anställning som börjat efter den 31 december 1992.

10 §

Pensionen beräknas särskilt för varje anställning. I fråga om varje anställning utgör pensionens belopp för varje till pensionstiden hänförlig hel månad 1/12 procent för tiden före den 1 juli 1962 och från dennna tidpunkt 1/6 procent av den pensionsgrundande lönen. I fråga om sådan anställning som har börjat efter den 31 december 1992 utgör pensionens belopp dock för varje till pensionstiden hänförlig hel månad 1/8 procent av den pensionsgrundande lönen.

Om förmånstagaren inte har en anställning som börjat efter den 31 december 1992 utgör pensionens belopp dock i fråga om varje anställning för varje till pensionstiden hänförlig hel månad 11/60 procent av den pensionsgrundande lönen,

— — — — — — — — — — — — — —

20 §

Full invalidpension eller arbetslöshetspension som beviljats med tillämpning av 5 § 2 mom. övergår i ålderspension då anställningen har upphört och pensionstagaren har uppnått pensionsåldern 63 år, i fråga om pensionstagare i tjänsteförhållande dock senast då han uppnår avgångsåldern. I annat fall övergår invalidpension eller arbetslöshetspension i ålderspension då pensionstagaren fyller 65 år. I fråga om sådan pensionstagare som har en anställning som börjat efter den 31 december 1992 övergår pensionen i ålderspension då han uppnår pensionsåldern 65 år.

— — — — — — — — — — — — — —

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1993.

Denna lag tillämpas på förmånstagare som har en anställning som omfattas av lagen om statens pensioner och som börjat efter den 31 december 1992. Lagen tillämpas inte på förmånstagare, vars anställning har varit i kraft innan lagen trädde i kraft och som fortsätter utan avbrott.

En anställning anses fortsätta utan avbrott om det förflutit högst en månad sedan den föregående anställningen upphörde.

Ikraftträdelsestadgandets 3 mom. tillämpas inte på anställning som börjat efter den 31 december 1998.

Helsingfors den 30 december 1992

Republikens President

MAUNO KOIVISTO

Finansminister *Iiro Viinanen*

Nr 1600

Lag

om ändring av lagen om statens pensioner

Given i Helsingfors den 30 december 1992

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 20 maj 1966 om statens pensioner (280/66) 5 § 6 mom., 8 § 4 mom. 1 punkten och i 10 § 3 mom. det inledande stycket,

dessa lagrum sådana de lyder, 5 § 6 mom. i lag av den 23 februari 1979 (215/79) samt 8 § 4 mom. 1 punkten och det inledande stycket i 10 § 3 mom. i lag av den 3 februari 1989 (103/89), som följer:

5 §

— — — — — — — — — — — — — —

En innehavare av en officers- eller institutofficerstjänst vid luftstridskrafterna som under minst 5 år har innehaft en tjänst för vilken såsom behörighetsvillkor krävs flygarexamen, är berättigad att, då han pensioneras från en sådan tjänst, såsom pensionstid räkna sig till godo denna tjänstgöringstid en och en halv gång.

— — — — — — — — — — — — — —

8 §

— — — — — — — — — — — — — —

Uppnådd pensionsålder är dock inte en förutsättning för ålderspension,

1) om en tjänsteman som tjänstgör i en officers- eller institutofficerstjänst, för vilken såsom ovillkorligt behörighetsvillkor har fastställts tjänsteexamen för officer eller för institutofficer, har fyllt 48 år när anställningen upphör och 55 år innan pensionen börjar eller om en tjänsteman som tjänstgör i en tjänst som förutsätter flygarexamen har fyllt 45 år när anställningen upphör och innan pensionen börjar och ovan avsedda tjänsteman innehar militär grad och han i en sådan tjänst eller, om det är fråga om institutofficerstjänst, sammanlagt i en sådan tjänst och som värvad, gränsbevakare eller sjöbevakare har intjänat en pensionstid av minst 30 år minskad, om det är fråga om en annan tjänsteman än en sådan som tjänstgör i en tjänst som förutsätter flygarexamen, med de fulla månader som då han avgick från sin tjänst återstod till 55 års ålder och av denna pensionstid minst 6 månader inföll omedelbart innan anställningen upphörde och minst 3 år under de 5 senaste åren innan anställningen upphörde, eller

— — — — — — — — — — — — — —

10 §

— — — — — — — — — — — — — —

Pensionsbeloppet för innehavaren av en officers- eller institutofficerstjänst, för vilken såsom ovillkorligt behörighetsvillkor har fastställts examen för officerstjänst eller institutofficerstjänst utgör, om innehavaren har militär grad, för varje till pensionstiden hänförlig hel månad 1/6 procent av den pensionsgrundande lönen,

— — — — — — — — — — — — — —

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1993.

RP 343/92
ShUB 57/92

Denna lag tillämpas på förmånstagare som har en anställning som omfattas av lagen om statens pensioner och som börjat efter den 31 december 1992. Lagen tillämpas inte på förmånstagare, vars anställning har varit i kraft innan lagen trädde i kraft och som fortsätter utan avbrott.

En anställning anses fortsätta utan avbrott om det förflutit högst en månad sedan den föregående anställningen upphörde.

Ikraftträdelsestadgandets 3 mom. tillämpas inte på anställning som börjar efter den 31 december 1998.

Helsingfors den 30 december 1992

Republikens President

MAUNO KOIVISTO

Finansminister *Iiro Viinanen*

Nr 1528

Lag

om ändring av lagen om statens pensioner

Given i Helsingfors den 30 december 1993

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen den 20 maj 1966 om statens pensioler (280/66) 5 § 2 och 3 mom., 6 § 2 mom., 17 § 1 och 2 mom. och 18 a § 2 mom.,

av dessa lagrum 5 § 2 och 3 mom. samt 8 § 6 mom. sådana de lyder i lag av den 30 december 1992 (1599/92), 6 § 2 mom. sådant det lyder i lag av den 10 december 1971 (851/71) och 18 a § 2 mom. sådant det lyder i lag av den 31 januari 1985 (91/85),

ändras 1 § 3 mom., 2 § 1 mom. 2 punkten, 4 §, 5 § 4 mom., 6 § 1 mom. 3 punkten d- och e-underpunkten och 4 punkten, 7 § 1 och 3 mom., 8 § 1—3 och 5 mom., 9 § 1 mom. a-punkten, 9 a §, 9 b § 1 mom., 9 c § 1 och 3 mom., 9 d § 1 mom. 2 punkten, 10 § 1, 2, 5 och 6 mom., 10 a §, 10 b § 1 och 4 mom., 11 och 12 §§, 13 § 1 mom., 15 § 1, 2 och 5 mom., 17 § 4 mom., 18 § 3 och 4 mom., 18 d § 3 mom., 19 §, 20 § 1 mom., 25 § 1 mom. samt 26 § 1 mom.,

av dessa lagrum 2 § 1 mom. 2 punkten, 8 § 2 mom., 9 b § 1 mom., 9 c § 1 och 3 mom., 9 d § 1 mom. 2 punkten, 10 § 5 och 6 mom., 10 b § 1 och 4 mom., 15 § 2 mom. och 26 § 1 mom. sådana de lyder i lag av den 3 februari 1989 (103/89), 4 § sådan den lyder ändrad genom sistnämnda lag och nämnda lag av den 30 december 1992, 5 § 4 mom. sådant det lyder i lag av den 7 januari 1982 (16/82), 6 § 1 mom. 3 punkten d-underpunkten sådan den lyder i nämnda lag av den 10 december 1971 och e-underpunkten och 18 d § 3 mom. sådana de lyder i lag av den 27 mars 1991 (618/91) samt 4 punkten 6 § 1 mom. sådan den lyder ändrad genom lag av den 23 december 1982 (1026/82) samt genom nämnda lagar av den 10 december 1971 och 30 december 1992, 7 § 1 mom. sådant det lyder i lag av den 16 juni 1989 (563/89) och 3 mom. sådant det lyder i lag av den 10 januari 1992 (5/92), 8 § 1 mom. sådant det lyder i lag av den 21 augusti 1987 (716/87) och 5 mom. sådant det lyder i lag av den 19 december 1986 (964/86), 8 § 3 mom., 10 § 1 mom. och 20 § 1 mom. sådana de lyder i nämnda lag av den 30 december 1992, 9 a § sådan den lyder ändrad genom nämnda lag av den 31 januari 1985 och lag av den 31 december 1985 (1130/85), 10 § 2 mom. sådant det lyder ändrat genom nämnda lagar av den 19 december 1986, den 3 februari 1989 och den 30 december 1992, 10 a § och 18 § 3 och 4 mom. sådana de lyder i lag av den 19 april 1985 (326/85), 12 § sådan den lyder ändrad genom sistnämnda lag och nämnda lag av den 3 februari 1989, 13 § 1 mom. sådant det lyder i lag av den 4 juni 1982 (414/82), 15 § 1 mom. sådant det lyder i nämnda lag av den 31 januari 1985 och 5 mom. sådant det lyder i lag av den 23 februari 1979 (232/79), 17 § 4 mom. sådant det lyder i lag av den 8 augusti 1986 (600/86), 19 § sådan den lyder ändrad genom lag av den 16 januari 1987 (8/87) och nämnda lag av den 27 mars 1991, samt

fogas till 1 §, sådan den lyder delvis ändrad genom lag av den 9 maj 1986 (333/86) och nämnda lag av den 27 mars 1991, nya 8 och 9 mom., till lagen nya 5 a och 5 b §§, till 7 §, sådan den lyder delvis ändrad genom lagar av den 18 juli 1975 och den 9 januari 1981 (568/75 och 15/81) samt genom nämnda lagar av den 16 januari 1987, den 16 juni 1989 och 10 januari 1992, nya 4 och 5 mom., varvid de nuvarande 4—8 mom. blir 6—10 mom., till 9 § 1 mom. en ny b-punkt i stället för den b-punkt som upphävts genom lag av den 24 oktober 1986 (757/86), till 10 §, sådan den lyder delvis ändrad genom nämnda lagar av den 19 december 1986 och den 3 februari 1989 samt den 13 januari 1989 (21/89), ett nytt 7 mom., till lagen en ny 17 a §, till 18 §, sådan den lyder delvis ändrad genom nämnda lagar av den 19 april 1985, den 3 februari 1989 och den 27 mars 1991, ett nytt 2 mom. i stället för det 2 mom. som upphävts genom sistnämnda lag samt nya 6—8 mom., varvid nuvarande 6—10 mom. blir 9—13 mom., samt till lagen en ny 25 a § som följer:

RP 96/93
ShUB 58/93
StoUB 8/93

1 §

— — — — — — — — — — — — — —

Ett tjänste- eller arbetsförhållande som avses i 1 mom. benämns i denna lag anställning och en person som avses i samma moment förmånstagare. Med gammal förmånstagare avses i denna lag förmånstagare som den 31 december 1992 har en anställning som omfattas av denna lag och som har fortgått oavbrutet och fortgår oavbrutet fram till pensionsfallet. Vid tillämpning av detta moment anses en anställning fram till den 31 december 1998 fortsätta utan avbrott, om det förflutit högst en månad sedan den föregående anställningen upphörde. En förutsättning är dessutom att förmånstagaren under sex månader omedelbart innan anställningen upphörde hade en anställning som hade fortsatt utan avbrott och att han under fem år omedelbart innan anställningen upphörde har sammanlagt minst 3 år pensionstid eller att invalid- eller arbetslöshetspension beviljas med stöd av 5 a §. Andra än gamla förmånstagare anses vid tillämpningen av denna lag vara nya förmånstagare.

— — — — — — — — — — — — — —

En anställning som fortgått utan avbrott minst tio år före utgången av det år under vilket arbetstagaren har fyllt 54 år avslutas tekniskt vid utgången av nämnda år för uträknande av pensionen. Har anställningen vid ovan nämnda tidpunkt inte fortgått tio år, avslutas den vid utgången av det år då tioårsgränsen nås. Anställningen avslutas dock inte längre efter det år vid vars utgång det återstår två hela kalenderår till förmånstagarens pensionsålder eller avgångsålder som är lägre än denna. Om förmånstagaren fortsätter att arbeta, anses det vara fråga om en ny anställning. Anställningen avbryts dock inte, om förmånstagarens lön i den anställningen som föreligger efter avbrottet har nedgått av ett sådant undantagsskäl som har framkommit innan anställningen har avslutats så som avses i detta moment och om förutsättningarna för tillämpning av 7 § 2 mom. härvid uppfylls.

Utan hinder av vad 5—8 mom. stadgar om anställningens upphörande, anses en anställning ha fortgått utan avbrott vid beräkning av den tid om ett år som avses i 8 § 3 mom. lagen om pension för arbetstagare samt vid tillämpning av 9 § 4 mom. i denna lag.

2 §

Denna lag gäller inte

— — — — — — — — — — — — — —

2) anställning under den tid för vilken förmånstagaren på grundval av tjänste- eller arbetsförhållande eller företagarverksamhet är berättigad till ålderspension, med undantag för förtida ålderspension, enligt denna lag eller någon annan lag eller förordning, eller sådan invalid- eller arbetslöshetspension vars storlek fastställs med beaktande av den tid som återstår till pensionsåldern eller av motsvarande arbetsförtjänst.

— — — — — — — — — — — — — —

4 §

Pensionsålder för sådan ny förmånstagare som avses i 1 § 3 mom. är 65 år. Pensionsåldern för en i nämnda lagrum avsedd gammal förmånstagare är 65 år, om han är född efter 1959 eller om han inte före utgången av 1994 har minst fem år anställningstid som räknas som pensionstid.

Pensionsålder för andra förmånstagare än i 1 mom. nämnda gamla förmånstagare bestäms på grundval av anställningstid som enligt denna lag räknas som pensionstid till utgången av 1994, på följande sätt:

Pensionstid minst	Pensionsålder
30 år	63 år
25 år	63 år 4 månader
20 år	63 år 8 månader
15 år	64 år
10 år	64 år 4 månader
5 år	64 år 8 månader

5 §

— — — — — — — — — — — — — —

Till pensionstiden räknas även den tid under vilken förmånstagaren efter fyllda 23 år har rätt att av statsmedel få i denna lag nämnd invalid- eller arbetslöshetspension som beviljats med tillämpning av 5 a § eller förtidspension enligt lagen om förtidspension för frontveteraner (13/82) i sådant fall då han senare på grund av ålder eller ny invaliditet eller arbetslöshet skall beviljas pension på grundval av sådan anställning vari beaktats tiden från invaliditetens eller arbetslöshetens början fram till pensionsåldern eller avgångsåldern, om denna är lägre.

— — — — — — — — — — — — — —

5 a §

Om arbetsoförmågan eller arbetslösheten har börjat innan 360 dagar förflutit efter att anställningen upphörde, skall även tiden mellan arbetsoförmågans eller arbetslöshetens början och pensionsåldern eller avgångsåldern, om denna är lägre, (*återstående tid*) räknas såsom till pension berättigande tid när den invalid- eller arbetslöshetspension som beviljas på grundval av denna anställning fastställs.

Vid beräknandet av de 360 dagar som avses i 1 mom. beaktas inte de dagar då förmånstagaren

1) har haft studieledighet enligt lagen om studieledighet (273/79),

2) har fått personligt stöd för frivillig yrkesinriktad vuxenutbildning enligt statstjänstemannalagen (755/86), grundskolelagen (476/83), gymnasielagen (477/83) eller lagen om utbildnings- och avgångsbidragsfonden (537/90),

3) har fått utbildningsstöd enligt lagen om arbetskraftspolitisk vuxenutbildning (763/90),

4) har fått dagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa (602/84) eller arbetslöshetsstöd enligt lagen om arbetsmarknadsstöd (1542/93) i högst 180 dagar, dock högst för maximiantalet dagar enligt 26 § lagen om utkomstskydd för arbetslösa,

5) har fått rehabiliteringspenning enligt en lag, ett pensionsreglemente eller en pensionsstadga som nämns i 8 § 4 mom. lagen om pension för arbetstagare eller rehabiliteringspenning enligt lagen om rehabiliteringspenning (611/91) eller ersättning för inkomstbortfall enligt rehabiliteringsstadgandena inom olycksfalls- eller trafikförsäkringen, eller

6) har fått dagpenning enligt sjukförsäkringslagen (364/63) under de tre senaste åren innan sådan arbetsoförmåga som avses i denna lag började; med dessa dagar jämställs dagar för vilka dagpenning hade betalts om inte arbetstagaren hade fått i 27 § 1 mom. sjukförsäkringslagen angiven motsvarande ersättning för arbetsoförmåga på grund av sjukdom, lyte eller skada med stöd av någon annan lag.

Har en förmånstagare fått arbetslöshetsdagpenning med stöd av 26 § 2 mom. lagen om utkomstskydd för arbetslösa innan de i 1 eller 2 mom. avsedda 360 dagarna har förflutit efter att anställningen upphörde, skall den återstående tiden räknas såsom till pension berättigande tid när den invalidpension som beviljas på grundval av detta arbetsförhållande fastställs.

Den återstående tiden räknas såsom till invalid- eller arbetslöshetspension berättigande tid även på grundval av en sådan anställning, efter vars upphörande förmånstagaren under en högst nio år lång tid mellan den tidpunkt då de i 1 eller 2 mom. avsedda 360 dagarna har förflutit och den tidpunkt då arbetsoförmågan eller arbetslösheten börjat har haft ett barn som är yngre än tre år och som avses i 2 § lagen om statens familjepensioner. Härvid förutsätts dock att

1) förmånstagaren på grund av detta barn fått moderskaps-, faderskaps- eller föräldrapenning enligt sjukförsäkringslagen eller stöd för hemvård enligt lagen om stöd för hemvård av barn (797/92), och

2) den återstående tiden inte räknas såsom till pension berättigande enligt 1—3 mom.

Vad som ovan stadgas beträffande återstående tid tillämpas endast om förmånstagaren har varit bosatt i Finland minst fem år innan arbetsoförmågan eller arbetslösheten började. Av särskilda skäl kan pensionsskyddscentralen dock besluta att förutsättningen i fråga om boende inte skall tillämpas.

5 b §

Återstående tid räknas såsom till pension berättigande på grundval av en anställning som har fortgått minst sex månader.

Den återstående tiden räknas dock såsom till pension berättigande på grundval av en anställning som har fortgått kortare tid än sex månader, om förmånstagaren inte på grundval av ett arbets- eller tjänsteförhållande eller företagarverksamhet som börjat före denna anställning är berättigad till pension som har fastställts med beaktande av den tid som återstår till pensionsåldern eller av motsvarande arbetsförtjänst (*heleffektiv pension*).

Om förmånstagare, sedan den till återstående tid berättigande anställningen har upphört, på grundval av ett annat arbets- eller tjänsteförhållande eller företagarverksamhet har blivit berättigad till heleffektiv pension som avses i 1 och 2 mom., tillämpas inte stadgandena i 5 a § på den tidigare anställningen. Förmånstagaren anses härvid ha förvärvat ovan avsedda rätt till pensionsskydd enligt lagen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden

(134/62) vid den tidpunkt då hans sammanlagda arbetsförtjänst i arbetsförhållanden som avses i nämnda lag, innan han drabbats av den sjukdom, det lyte eller den skada som utgör huvudsaklig orsak till arbetsoförmågan, har uppgått till det gränsbelopp som förutsätts i 7 § 1 mom. i nämnda lag.

En förmånstagare som har fyllt 55 år anses dock inte ha förvärvat sådan i 3 mom. nämnd rätt till heleffektiv pension på grundval av ett arbets- eller tjänsteförhållande genom vilket förmånstagaren har sysselsatts enligt 18 § 3 mom. sysselsättningslagen (275/87) eller, ifall det är fråga om någon annan arbetsgivare än staten eller en kommun, enligt motsvarande förfarande (*garanterat arbete*) och den pensionsgrundande lönen i detta arbetsförhållande är mindre än motsvarande lön som har uträknats på grundval av det tidigare arbets- eller tjänsteförhållandet eller den tidigare företagarverksamheten. Om förmånstagaren inte har förlorat sin rätt till återstående tid på grundval av ett tidigare arbets- eller tjänsteförhållande vid den tidpunkt då hans garanterade arbete började, anses han inte vid tillämpningen av detta moment till följd av det garanterade arbetet ha förlorat sin rätt till återstående tid från det tidigare arbets- eller tjänsteförhållandet.

6 §

Till pensionstiden räknas dock inte

— — — — — — — — — — — — — —

3) tid under vilken arbete eller tjänstgöring under fortgående anställning varit avbruten i en följd längre än 30 dagar, såvida lön för denna tid inte betalts och orsaken härtill inte varit

— — — — — — — — — — — — — —

d) utbetalning av sådan invalid- eller arbetslöshetspension som beviljats med tillämpning av 5 a §; eller

e) tjänstledighet eller ledighet som beviljats med stöd av 21 och 23 §§ sjukförsäkringslagen till den del moderskaps-, särskild moderskaps-, faderskaps- eller föräldrapenning hänför sig till den eller tjänstledighet under vilken förmånstagaren får rehabiliteringspenning enligt de lagar, pensionsreglementen eller pensionsstadgor som nämns i 8 § 4 mom. lagen om pension för arbetstagare, rehabiliteringspenning enligt lagen om rehabiliteringspenning, rehabiliteringspenning med stöd av statskontorets anvisningar för tidigrehabilitering eller ersättning för inkomstbortfall enligt rehabiliteringsstadgandena inom olycksfalls- eller trafikförsäkringen, dock inte om rehabiliteringspenning utbetalts som tillägg till pension, inte heller

4) tid i anställning för vilken den erhållna inkomsten skall räknas förmånstagaren till godo för pension med stöd av lagen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden.

— — — — — — — — — — — — — —

7 §

Den pensionsgrundande lönen fastställs särskilt för varje anställningsförhållande genom att medeltalet per månad räknas ut för de sammanlagda, enligt 16 § justerade arbetsförtjänsterna av anställning under de två kalenderår som på nedan nämnt sätt valts ut bland de högst fyra sista kalenderåren före anställningens upphörande. Om anställningen har avslutats med stöd av 1 § 8 mom., anses den dock vid tillämpningen av denna paragraf ha fortgått oavbrutet, om den på detta sätt uträknade pensionen är större. Har anställningen fortgått under fler än två kalenderår, beaktas inte det år under vilket anställningen började, om anställningen inte under nämnda kalenderår fortgått minst sex månader. Kan tre kalenderår sålunda väljas, lämnas av dem det år under vilket arbetsförtjänsterna i medeltal per månad är lägst utan avseende, och kan fyra kalenderår väljas, lämnas även det år under vilket arbetsförtjänsterna i medeltal är störst utan avseende. Har anställningen fortgått under endast ett kalenderår, betraktas den genomsnittliga arbetsförtjänsten per månad såsom pensionsgrundande lön. Har anställningen fortgått under fler än fyra kalenderår, fastställs den pensionsgrundande lönen på ovan nämnt sätt på basis av de arbetsförtjänster som erhållits under de fyra kalenderår som föregick anställningsförhållandets upphörande. Om anställningen upphör vid utgången av kalenderåret beaktas dock det år då anställningen upphörde. Då det är fråga om invalidpension, anses anställningen vid uträkning av den pensionsgrundande lönen ha upphört vid utgången av kalendermånaden före den i 9 § 1 mom. nämnda invaliditetens början.

— — — — — — — — — — — — — —

Arbetsförtjänst som avses i 1 mom. fastställs enligt betalningstidpunkten på samma grunder som vid innehållning av skatteförskott eller skatt. Som arbetsförtjänst anses dock inte semesterersättning som betalas när anställningen upphör, till förmånstagare som avses i 10 mom. betalt i 2 § lagen om avlöning av tjänstemän inom utrikesrepresentationen (346/88) nämnt ortstillägg och i lagens 3 § nämnda ersättningar, ortstillägg och ersättningar enligt förordningen om ersättningar på grund av lokala särförhållanden till tjänstemän inom utrikesrepresentationen, inte heller arvode för arbete i kommittéer eller kommissioner eller för andra uppdrag som inte skall anses höra till anställningen. Från arbetsförtjänsten för vart och ett kalenderår avdras dock vid tillämpningen av denna paragraf ett belopp som motsvarar det procenttal för förmånstagarens pensionsavgift som fastställts för kalenderåret i fråga.

Arbetsförtjänst som avses i 3 mom. minskas dock inte på grund av förmånstagares pensionsavgift med mera än det relativa belopp med vilket den relativa ökningen av förtjänstnivån överstiger den relativa prisökningen räknat från det tredje kvartalet 1992 till utgången av det tredje kvartalet av det kalenderår som föregått året för intjänande av nämnda arbetsförtjänst. Varje år avdras dock minst det relativa belopp som fastställts för föregående kalenderår.

Det i 3 och 4 mom. avsedda avdraget görs med hjälp av den koefficient som avses i 7 § 7 mom. lagen om pension för arbetstagare.

— — — — — — — — — — — — — —

8 §

En förutsättning för ålderspension är att förmånstagaren har en pensionstid av minst en månad, att han uppnått pensionsåldern och att anställningen upphört.

Förmånstagaren har rätt att få ålderspension i förtid tidigast från ingången av månaden efter den under vilken han uppnår den ålder som är fem år lägre än hans pensionsålder enligt 4 §. Härvid minskas pensionen så som anges i 10 b §. På förtida ålderspension tillämpas i övrigt vad denna lag stadgar om ålderspension. En förmånstagare som avses i 4 mom. 1 punkten har inte rätt till förtida ålderspension

En förutsättning för att en förmånstagare som får deltidspension enligt denna lag skall få ålderspension vid pensionsåldern är att det deltidsarbete som avses i 9 d § 1 mom. 4 punkten har upphört och att han innan deltidspensionen och deltidsarbetet upphörde har uppnått pensionsåldern.

— — — — — — — — — — — — — —

Om en förmånstagare som har en pensionstid om minst en månad har beviljats ålderspension enligt denna lag, lagen om pension för kommunala tjänsteinnehavare och arbetstagare (202/64), folkpensionsanstaltens pensionsreglemente eller pensionsstadgan för folkpensionsanstalten, pensionsstadgan för Finlands Bank, pensionslagen för evangelisk-lutherska kyrkan (298/66) eller lagstiftningen om det pensionsskydd som i tillämpliga delar i överensstämmelse med stadgandena om statens pensioner skall finansieras av landskapet Åland, har han efter det att anställningen upphört rätt till ålderspension enligt denna lag oberoende av om han har uppnått sin pensionsålder.

9 §

Förutsättning för erhållande av invalidpension är att anställningen fortgått oavbrutet under minst en månad och att förmånstagaren på grund av sjukdom, lyte eller skada

a) medan anställningen pågått blivit oförmögen att handha sin tjänst eller sitt arbete under en tid av sannolikt minst ett år, tiden från invaliditetens början däri inberäknad; rätten till invalidpension uppskattas dock enligt b-punkten, om han fortsätter att arbeta,

b) medan han fortsätter att arbeta trots i a-punkten avsedd invaliditet är på så sätt arbetsoförmögen, att hans arbetsförmåga kan uppskattas vara nedsatt med minst 2/5 på grund av sjukdom, lyte eller skada för lika lång tid som stadgas i a-punkten, eller

— — — — — — — — — — — — — —

9 a §

Berättigad till arbetslöshetspension är en långvarigt arbetslös förmånstagare som fyllt 60 år och som har minst en månad pensionstid, förutsatt att

1) vid fastställandet av hans arbetslöshetspension såsom till pension berättigande tid kan beaktas den tid som återstår till pensionsåldern eller motsvarande arbetsförtjänst, dock inte om förmånstagaren har rätt till arbetslöshetspen-

sion enligt någon annan lag, ett pensionsreglemente eller en pensionsstadga som nämns i 8 § 4 mom.,

2) han under de 15 kalenderår som omedelbart föregått den tidpunkt för arbetslöshetens början som avses i 2 mom. under sammanlagt minst fem år har intjänat i 8 § 4 mom. lagen om pension för arbetstagare nämnd grundpension eller annan därmed jämförbar pension som grundar sig på arbets- eller tjänsteförhållande; på grundval av arbetsförtjänsten i arbetsförhållanden som avses i lagen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden beaktas intjänandetiden härvid så som anges i 4 § 5 mom. i nämnda lag,

3) han företer av arbetskraftsmyndighet utfärdat intyg över att han är arbetslös arbetssökande hos arbetskraftsbyrån och att honom inte kan anvisas sådant arbete som han inte kan vägra att ta emot utan att förlora sin rätt till arbetslöshetsdagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa, och att

4) han företer ett av arbetslöshetskassa eller folkpensionsanstalten utfärdat intyg över att han enligt 26 § 1 och 2 mom. lagen om utkomstskydd för arbetslösa inte längre har rätt till arbetslöshetsdagpenning.

Vid fastställande av pensionen anses förmånstagaren ha blivit arbetslös den dag för vilken till honom första gången har utbetalts arbetslöshetsdagpenning eller arbetsmarknadsstöd under de 60 senast förflutna veckorna, räknat från den dag som infaller tidigast en månad före den dag då det i 1 mom. 3 punkten nämnda intyget utfärdats av arbetskraftsmyndigheten.

9 b §

I 9 § 1 mom. b- och c-punkten nämnd invalidpension beviljas antingen som full pension eller som delpension. Härvid beviljas full invalidpension förmånstagare vars arbetsförmåga kan uppskattas vara nedsatt med minst 3/5 under åtminstone ett år. Är arbetsförmågan nedsatt med mindre än detta, men likväl med minst 2/5, beviljas pensionen som delpension. Invalidpension som beviljas i form av delpension utgör hälften av full invalidpension.

— — — — — — — — — — — — — —

9 c §

Utan hinder av vad 9 § 1 mom. stadgar om erhållande av invalidpension har en förmånstagare som fyllt 58 år rätt att få invalidpension i form av individuell förtidspension, om hans arbetsförmåga, med beaktande av sjukdom, lyte eller skada, faktorer förknippade med åldrande, lång tid i anställningen, ett för honom påfrestande och slitsamt arbete samt arbetsförhållandena, varaktigt har nedgått i sådan grad att det inte skäligen kan förutsättas att han skall fortsätta sin anställning. Ett villkor är dock att förmånstagaren har upphört med sådant förvärvsarbete som avses i en lag, ett pensionsreglemente eller en pensionsstadga som nämns i 8 § 4 mom. lagen om pension för arbetstagare eller att hans förvärvsinkomst per månad av dessa arbeten kan uppskattas bli i genomsnitt mindre än det belopp som avses i 2 § 1 mom. i denna lag. Med undantag av det fall som avses i 9 § 1 mom. d-punkten och det fall att förmånstagaren är berättigad till ålderspension vid en ålder som är lägre än 65 år enligt någon annan lag, ett pensionssreglemente eller en pensionsstadga som nämns i 8 § 4 mom. lagen om pension för arbetstagare, är en förutsättning för individuell förtidspension dessutom att då den individuella förtidspensionen fastställs, såsom pensionstid även räknas den tid som återstår till pensionsåldern eller till avgångsåldern om denna är lägre.

— — — — — — — — — — — — — —

Förmånstagaren har rätt till förhandsbesked om huruvida han uppfyller de i första och sista meningen i 1 mom. och de i 2 mom. nämnda villkoren för pension. Ändring i beslutet får sökas enligt 23 §. Ett positivt förhandsbesked är bindande för statskontoret, om en därpå grundad ansökan görs inom nio månader eller inom en av arbetsgivaren och arbetstagaren avtalad längre tid från det beslutet vann laga kraft.

— — — — — — — — — — — — — —

9 d §

Rätt till deltidspension har en förmånstagare som har fyllt 58 år,

— — — — — — — — — — — — — —

2) om han under en tid av sex månader omedelbart före deltidspensionens början haft oavbrutet fortgående anställning och har sammanlagt minst tre år pensionstid under fem år omedelbart före deltidspensionens början och om han under denna tid har haft en sådan

anställning på heltid, där hans arbetsförtjänst enligt denna lag eller arbetsförtjänst av en i denna lag angiven anställning och av verksamhet som omfattas av de stadganden som nämns i 8 § 4 mom. lagen om pension för arbetstagare sammanlagt är minst fyra gånger det belopp som nämns i 2 § 1 mom. 4 punkten i denna lag.

— — — — — — — — — — — — — —

10 §

Pensionen beräknas särskilt för varje anställning. I fråga om varje anställning uppgår pensionens belopp för varje till pensionstiden hänförlig hel månad till 1/12 procent för tiden före den 1 juli 1962 och från denna tidpunkt fram till den 31 december 1994 till 1/6 procent av den pensionsgrundande lönen. Från och med den 1 januari 1995 utgör pensionens belopp för varje till pensionstiden hänförlig hel månad 1/8 procent av den pensionsgrundande lönen. I fråga om i 1 § 3 mom. avsedd ny förmånstagares anställning som har börjat efter 1992 är pensionens belopp dock även för varje till pensionstiden hänförlig hel månad som hänför sig till tiden före 1995 1/8 procent av den pensionsgrundande lönen. Från och med den 1 januari 1995 utgör dock pensionens belopp för varje till pensionstiden hänförlig hel månad 1/6 procent av den pensionsgrundande lönen räknat från ingången av den månad som följer efter månaden under vilken en i 1 § 3 mom. avsedd gammal förmånstagare fyller 55 år, och från och med den 1 januari 1994 för varje till pensionstiden hänförlig hel månad 5/24 procent av den pensionsgrundande lönen räknat från ingången av det år under vilket en i 1 § 3 mom. avsedd ny förmånstagare fyller 60 år, dock inte till den del tiden mellan arbetsoförmågans eller arbetslöshetens början och pensionsåldern eller avgångsåldern, om denna är lägre, räknas såsom pensionstid enligt 5 a § eller med stöd av 5 § 4 mom. den tid under vilken förmånstagaren erhållit pension.

Pensionsbeloppet för en i 1 § 3 mom. nämnd gammal förmånstagare är dock fram till den 31 december 1994 för varje till pensionstiden hänförlig hel månad 11/60 procent av den pensionsgrundande lönen. Detsamma gäller förmånstagare som har beviljats pension enligt de i 8 § 5 mom. nämnda stadgandena eller bestämmelserna och som har räknats för anställningstiden fram till den 31 december 1994 med tillämpning av motsvarande stadganden som i detta moment.

— — — — — — — — — — — — — —

De pensioner som fastställs för varje anställning skall sammanräknas. För en sådan i 1 § 3 mom. i denna lag nämnd gammal förmånstagare som är född efter 1959 eller som inte före utgången av 1994 har minst fem år anställningstid som enligt denna lag räknas såsom pensionstid och för i nämnda lagrum avsedd ny förmånstagare får pensionernas sammanlagda belopp uppgå till högst 60 procent av den högsta pensionsgrundande lönen för pension som beräknas enligt denna lag, då pensionstiden är minst två år. Finns det inte sådan pension, får pensionernas sammanlagda belopp uppgå till högst 60 procent av den högsta pensionsgrundande lönen enligt denna lag. I fråga om andra än i detta moment avsedda gamla förmånstagare samt förmånstagare som på grundval av de i 8 § 5 mom. nämnda stadgandena eller bestämmelserna har beviljats pension enligt 2 mom. och som före utgången av 1994 har minst fem år pensionstid enligt denna lag, bestäms pernsionerna dock i procent av den ovan nämnda pensionsgrundande lönen på grundval av anställningstid som enligt denna lag räknas såsom pensionstid till utgången av 1994, på följande sätt:

Pensionstid minst	Pensionernas maximibelopp
30 år	66 procent
25 år	65 procent
20 år	64 procent
15 år	63 procent
10 år	62 procent
5 år	61 procent

Om en förmånstagare på grundval av anställning som avses i 5 § 5 mom. 2 eller 3 punkten har rätt till pension även med stöd av lagen om pension för arbetstagare eller om han på grundval av verksamhet som avses i 6 § 1 mom. 3 punkten c-underpunkten har rätt till pension från en internationell organisation eller ett internationellt samarbetsorgan eller för uppdrag inom det internationella utvecklingssamarbetet med beaktande av minst fem års verksamhet eller om han på grund av anställning hos staten i egenskap av i utlandet anställd arbetstagare har rätt även till sådan pension

eller motsvarande förmån från utlandet i vars kostnader staten har deltagit, avdras från pension som betalas enligt denna lag

1) pension som betalas enligt lagen om pension för arbetstagare, till den del den grundar sig på samma anställningstid som pension enligt denna lag,

2) pension som betalas av en internationell organisation eller internationellt samarbetsorgan eller som betalas på grundval av uppdrag inom internationellt utvecklingssamarbete, till den del den baserar sig på andra premier än sådana som uppburits hos förmånstagaren och på samma anställningstid som pension enligt denna lag, och

3) pension eller motsvarande förmån från utlandet på grundval av anställning hos staten i egenskap av i utlandet anställd arbetstagare, till den del den baserar sig på samma anställningstid som pension enligt denna lag,

varvid avdrag som till följd av andra pensioner och ersättningar skall göras från pension som betalas enligt lagen om pension för arbetstagare inte skall beaktas. Angående pensionens maximibelopp gäller i övrigt vad som stadgas nedan.

En förmån som motsvarar i 6 mom. 3 punkten nämnd pension avdras från pension enligt denna lag enligt de beräkningsgrunder som fastställs av finansministeriet.

10 a §

Annan pension än deltidspension höjs med ett arbetspensionstillägg, om förmånstagaren har fått

1) dagpenning avvägd enligt förtjänsten med stöd av lagen om utkomstskydd för arbetslösa,

2) förtjänststöd enligt lagen om arbetskraftspolitisk vuxenutbildning,

3) personligt stöd för frivillig yrkesinriktad vuxenutbildning enligt statstjänstemannalagen, grundskolelagen, gymnasielagen eller lagen om utbildnings- och avgångsbidragsfonden, eller

4) rehabiliteringspenning enligt de lagar, det pensionsreglemente eller de pensionsstadgor som nämns i 8 § 4 mom. i lagen om pension för arbetstagare eller enligt lagen om rehabiliteringspenning eller ersättning för inkomstbortfall enligt rehabiliteringsstadgandena inom olycksfalls- eller trafikförsäkringen, dock inte om rehabiliteringspenningen har betalts som tillägg till pensionen.

I 1 mom. nämnd förmån berättigar inte till arbetspensionstillägg, om förmånen har betalts

1) för tiden före ingången av det kalenderår under vilket förmånstagaren har fyllt 23 år,

2) för tiden före det kalenderår under vilket arbetstagaren första gången har varit i tjänste- eller arbetsförhållande eller i företagarverksamhet som berättigar till pension enligt en lag, ett pensionsreglemente eller en pensionsstadga som nämns i 8 § 4 mom. lagen om pension för arbetstagare, eller för det nämnda kalenderåret,

3) för det kalenderår under vilket förmånstagaren har varit i tjänste- eller arbetsförhållande eller i företagarverksamhet som omfattas av en lag, ett pensionsreglemente eller en pensionsstadga som nämns i 8 § 4 mom. lagen om pension för arbetstagare, om inte förmånstagaren under samma år har intjänat lön som avses i lagen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden till minst det gränsbelopp som avses i 5 § 2 mom. i nämnda lag, eller

4) för det år under vilket pensionsfallet inträffar.

Arbetspensionstillägget beräknas så att pensionens belopp multipliceras med det antal månader för vilka en i 1 mom. nämnd förmån har betalts (*förmånsmånader*), varefter produkten divideras med det tal som erhålls då antalet förmånsmånader subtraheras från antalet sådana fulla månader som ingår i tiden från det att förmånstagaren har fyllt 23 år, dock tidigast räknat från den 1 juli 1962, till det han uppnår 65 års ålder. Förmånsmånaderna bestäms särskilt för varje förmånsslag såsom fulla månader på basis av det sammanlagda antalet sådana dagar för vilka förmånstagaren har uppburit förmån som enligt 1 mom. berättigar till arbetspensionstillägg. Då förmånsmånaderna bestäms, används som divisor för dagarna beträffande varje förmånsslag det antal dagar för vilka förmånen i genomsnitt högst kan betalas per månad.

I fråga om en förmånstagare som har förkortad arbetsdag enligt 18 § lagen om utkomstskydd för arbetslösa eller som har mottagit deltidsarbete enligt lagens 19 § används såsom antal arbetslöshetsdagar det antal fulla dagpenningar som motsvarar de uppburna dagpenningarna.

10 b §

Beviljas ålderspension enligt 8 § 2 mom. i förtid, minskas pensionen med en halv procent för varje månad för vilken pensionen utbetalas före ingången av månaden efter den då pensionsåldern uppnås. Minskningen beräknas på den samordnade pension som förmånstagaren har intjänat fram till den tidpunkt då pensionen börjar.

— — — — — — — — — — — — — —

Deltidspensionens maximibelopp är 75 procent av den enligt 11 eller 12 § samordnade pension som förmånstagaren enligt de stadganden som avses i 8 § 4 mom. lagen om pension för arbetstagare har intjänat före den tidpunkt då deltidspensionen börjar. Har förmånstagaren rätt till deltidspension också med stöd av något annat ovan avsett stadgande och minskar den begränsning som här avses deltidspensionen, görs minskningen enligt dessa stadganden i förhållande till de pensionsrättigheter som intjänats och samordnats enligt dem.

11 §

Då pension beviljas en ny förmånstagare som avses i 1 § 3 mom. beräknas pensionens maximibelopp i tillämpliga delar enligt 8 § lagen om pension för arbetstagare. Ålderspensioner som har beviljats i förtid beaktas vid samordningen utan den minskning som beror på att pensionen utbetalas i förtid.

12 §

När pension beviljas en gammal förmånstagare som avses i 1 § 3 mom. beräknas pensionens maximibelopp i tillämpliga delar enligt 8 § lagen om pension för arbetstagare. För en sådan gammal förmånstagare som är född efter 1959 eller som inte före utgången av 1994 har minst fem år anställningstid som enligt denna lag räknas såsom pensionstid fås dock samordningsgränsen genom att av samordningsgrunden tas 60 procent, varifrån om samordningsgrunden överstiger 586 mark, avdras 6 procent av den överskjutande delen, dock högst ett belopp som motsvarar folkpensionens basdel. När pensionen för andra än i detta moment avsedda gamla förmånstagare och förmånstagare enligt 10 § 2 mom. samordnas används dock i stället för sagda 60 procent ett procenttal enligt följande tabell, vilket bestäms enligt anställningstid enligt denna lag som räknas såsom pensionstid till utgången av 1994:

Pensionstid minst	Procent
30 år	66
25 år	65
20 år	64
15 år	63
10 år	62
5 år	61

Vid samordning av såsom delpension beviljad invalidpension utgör samordningsgränsen 30 procent av samordningsgrunden.

Vid samordningen beaktas de i 8 § lagen om pension för arbetstagare nämnda prestationerna. Pension enligt denna lag som beviljats en i 1 § 3 mom. avsedd gammal förmånstagare beaktas likväl oförändrad vid samordningen. Ålderspensioner som har beviljats i förtid beaktas vid samordningen utan den minskning som beror på att pensionen utbetalas i förtid. Överskrider det sammanlagda beloppet av prestationerna samordningsgränsen, avdras den överskjutande delen från pension som betalas enligt denna lag.

Till en ålderspensionstagare betalas, till dess han får rätt till pension enligt folkpensionslagen, i kompletteringsdel det belopp som med andledning av att folkpensionen beaktas har avdragits från pension enligt denna lag. Kompletteringsdel betalas dock inte till den som får förtida ålderspension.

Folkpensionens basdel beaktas under varje kalenderår till det belopp som den uppgår till den 1 november föregående kalenderår.

13 §

Samordning som avses i 11 och 12 §§ görs på nytt i tillämpliga delar enligt 8 § lagen om pension för arbetstagare.

— — — — — — — — — — — — — —

15 §

Ålders- och invalidpension betalas, om inte något annat följer av 15 a §, från ingången av månaden näst efter den under vilken rätten till pension uppkommit, i fråga om annan pension än delinvalidpension likväl tidigast från ingången av månaden näst efter den då löneutbetalningen upphört. Individuell förtidspension betalas enligt vad som stadgas ovan dock tidigast

från ingången av månaden näst efter den då ansökan om pension gjordes eller förhandsbesked begärdes. Arbetslöshetspension betalas från ingången av månaden näst efter den under vilken förmånstagaren uppfyller de i 9 a § 1 mom. nämnda förutsättningarna för pensionen.

Ålders- eller invalidpension beviljas inte utan grundad anledning retroaktivt för längre tid än ett år innan pensionsansökningen gjordes. Arbetslöshetspension eller deltidspension beviljas inte för längre tid än sex månader före månaden efter den tidpunkt då ansökningen gjordes. Individuell förtidspension kan av undantagsskäl beviljas retroaktivt, dock högst för ett år före månaden näst efter den tidpunkt då ansökningen gjordes.

— — — — — — — — — — — — — —

Är beloppet av ålderspension eller sådan full invalidpension, vid vars fastställande 5 a § inte tillämpats, före uträknandet av pensionens maximibelopp enligt 11 eller 12 § mindre än 2,50 mark i månaden, kan pensionen utbetalas i ett för allt, varvid beloppet beräknas enligt de grunder som social- och hälsovårdsministeriet fastställt för tillämpning av 19 b § lagen om pension för arbetstagare. Den som erhållit betalning i ett för allt är därefter inte berättigad till pension på grundval av samma pensionsfall för den tjänstgöring på vilken pension som motsvarar utbetalningen i ett för allt är baserad. Har för bestämd tid beviljad invalidpension utbetalts i ett för allt, kan pensionstagaren likväl beviljas pension för den tid hans arbetsoförmåga fortgår efter utgången av den bestämda tiden. Ovan nämnda markbelopp justeras årligen från ingången av januari månad enligt det löneindextal som fastställs för tillämpning av 9 § 1 mom. lagen om pension för arbetstagare.

17 §

— — — — — — — — — — — — — —

Om en pensionstagare fått i lagen om utkomstskydd för arbetslösa nämnd arbetslöshetsdagpenning eller arbetsmarknadsstöd enligt lagen om arbetsmarknadsstöd för den tid, för vilken honom beviljas pension retroaktivt, skall på yrkande av antingen socialförsäkringskommissionen eller arbetslöshetskassan den retroaktiva pensionen utbetalas till socialförsäkringskommissionen eller arbetslöshetskassan, till den del pensionen motsvarar beloppet av arbetslöshetsdagpenning eller arbetsmarknadsstöd som utbetalts för samma tid.

— — — — — — — — — — — — — —

17 a §

Är en förmånstagare minderårig eller är han på grund av sjukdom eller av annan orsak oförmögen att själv söka pension och saknar han vårdnadshavare eller för ändamålet förordnad god man, kan en av statskontoret godkänd nära anhörig eller annan person som huvudsakligen har hand om honom, i egenskap av intressebevakare föra hans talan i ett ärende som gäller pension enligt denna lag.

18 §

— — — — — — — — — — — — — —

Om den som uppbär individuell förtidspension börjar förvärvsarbeta och härvid förtjänar det belopp som avses i 2 § 1 mom. eller mera, kan utan hinder av vad som stadgas i 9 b § 2 mom. individuell förtidspension utbetalas enligt samma belopp som delpension enligt 9 b §. Överstiger pensionstagarens förvärvsinkomster dock 3/5 av den pensionsgrundande lönen, utbetalas pensionen inte utan lämnas vilande.

Förändras förmånstagares arbetsförmåga så att förändringen enligt 9 b § inverkar på pensionens storlek och kan förändringen, med beaktande även av den tid som redan förflutit, antas bli bestående åtminstone under ett år, justeras pensionens belopp på ansökan av förmånstagaren eller på statskontorets initiativ från början av den månad som närmast följer på förändringen, om inte annat följer av stadgandena i 15 a §. Pensionen minskas inte för den tid för vilken den redan utbetalts och höjs inte för längre tid än för sex månader före den kalendermånad som närmast följer efter förmånstagarens ansökan eller statskontorets justeringsbeslut. Invalidpension som har beviljats i form av delpension ändras på ansökan av pensionstagaren till individuell förtidspension från ingången av månaden närmast efter den månad under vilken pensionstagaren har uppfyllt de förutsättningar som stadgas i 9 c § 1 mom., dock inte retroaktivt för längre tid än sex månader före den månad som följer efter ansökan.

Indragen invalidpension kan betalas ut i form av delpension även för kortare tid än ett år. Delpension kan betalas som full pension

under den rehabiliteringstid som avses i 18 d § 2 mom.

— — — — — — — — — — — — — —

Om den som uppbär individuell förtidspension börjar förvärvsarbeta, varav det enligt 2 mom. följer att pensionen skall betalas enligt samma belopp som delpension eller att den inte alls får utbetalas, ändrar statskontoret pensionsbeloppet eller avbryter pensionsutbetalningen räknat från följande möjliga betalningsperiod. I dessa fall kan statskontoret återkräva de pensionsrater som har betalts utan grund räknat från det att pensionstagaren började förvärvsarbeta.

Då arbetet upphör eller minskar så att arbetstagaren har rätt till individuell förtidspension till fullt belopp eller enligt samma belopp som delpension, börjar vilande individuell förtidspension utbetalas räknat från ingången av den månad som närmast följer efter ansökan. Av undantagsskäl kan pensionen betalas retroaktivt, dock högst för ett år före den månad som följer efter ansökan.

Vilande individuell förtidspension kan på ansökan av pensionstagaren dras in räknat från ingången av den månad som närmast följer efter ansökan. Om krav på ny utbetalning av vilande individuell förtidspension inte framställs inom fem år räknat från avbrottet, anses det utan särskilt beslut att förtidspensionen upphör vid utgången av denna tid.

— — — — — — — — — — — — — —

18 d §

— — — — — — — — — — — — — —

Det rehabiliteringsunderstöd enligt prövning som avses i 18 c § 3 mom. uppgår högst till rehabiliteringspenningen för sex månader. Understödet fastställs som en engångsbetalning och betalas i en eller flera poster. Rehabiliteringsunderstöd enligt prövning betalas inte för en tid under vilken förmånstagare har rätt till arbetslöshetsdagpenning som avses i lagen om utkomstsskydd för arbetslösa eller arbetsmarknadsstöd som avses i lagen om arbetsmarknadsstöd.

— — — — — — — — — — — — — —

19 §

Beviljas någon, sedan hans med tillämpning av 5 a § beviljade invalidpension indragits, ny invalidpension på grund av sådan arbetsoförmåga som har börjat innan två år förflutit sedan den indragna pensionen upphörde, eller blir han senare på grund av samma sjukdom, lyte eller skada på nytt arbetsoförmögen, skall han beviljas invalidpension enligt samma grunder som i fråga om den indragna pensionen.

Fastställs sådan pension som fastställts med beaktande av den tid som återstår till pensionsåldern eller av motsvarande arbetsförtjänst och som grundar sig på arbets- eller tjänsteförhållande eller på företagarverksamhet, på grund av ny arbetsoförmåga enligt samma grunder som den tidigare pensionen, beaktas inte det arbets- eller tjänsteförhållande eller den företagarverksamhet som har fortsatt efter det att den tidigare pensionen upphörde såsom till pension berättigande.

Beviljas en förmånstagare som fått rehabiliteringspenning enligt denna lag invalidpension på grund av arbetsoförmåga som börjat innan två år förflutit efter att tiden för betalning av rehabiliteringspenning gick ut, skall pensionen fastställas på de grunder enligt vilka den skulle ha fastställts om arbetsförmågan hade börjat när rehabiliteringsbeslutet fattades.

20 §

Full invalidpension eller arbetslöshetspension övergår i ålderspension då anställningen har upphört och pensionstagaren har uppnått pensionsåldern, i fråga om pensionstagare i tjänsteförhållande dock senast då han uppnår avgångsåldern.

— — — — — — — — — — — — — —

25 §

En grundlöst erlagd förmån får återkrävas även genom kvittning mot framtida pensionsbelopp. Från det pensionsbelopp som varje gång skall erläggas kan dock inte utan pensionstagarens samtycke dras av mer än en sjättedel av den del av pensionsbeloppet som återstår efter det förskott på pensionsbeloppet enligt lagen om förskottsuppbörd (418/59) eller källskatt med stöd av lagen om beskattning av begränsat skattskyldig för inkomst och förmögenhet (627/78) innehållits.

— — — — — — — — — — — — — —

25 a §

Statskontoret och statens pensionsnämnds lagakraftvunna beslut om återkrav av pension

får verkställas på samma sätt som lagakraftvunna domar i tvistemål.

26 §

Kommunernas och andra offentligrättsliga samfunds myndigheter och inrättningar, pensionsskyddscentralen, försäkrings- och pensionsanstalterna, privata arbetsgivare och sjukhusen samt myndigheter och inrättningar som beviljar i 5 a och 10 a §§ nämnda förmåner är skyldiga att på begäran avgiftsfritt meddela statskontoret uppgifter som de innehar och som kan inverka på avgörandet av ett pensionsärende som är under behandling eller på utbetalningen av pension, likväl med iakttagande av vad som i någon annan lag stadgas om tystnadsplikt. För läkarutlåtanden och läkarintyg skall dock skälig ersättning betalas.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1994.

Stadgandena i 1 § 3 mom., 4 §, 6 § 1 mom. 4 punkten, 8, 10, 10 a, 10 b och 20 §§ tillämpas inte på förmånstagare som är född före 1940. På honom tillämpas inte heller ändringarna i 5 § beträffande pensionsålder, ändringarna i 11 § till andra delar än paragrafens sista mening och inte heller ändringarna i 12 § till andra delar än att barntillägg enligt folkpensionslagen inte skall beaktas. Ändringarna i 1 § 3 mom., 4, 10 och 11 §§ samt 12 § 1 och 2 mom. tillämpas inte på förmånstagare vars pensionsfall har inträffat före den 1 januari 1995, om de inte har en anställning som har börjat efter den 31 december 1992 och det har gått mer än en månad sedan den tidigare anställningen upphörde.

Lagen tillämpas på pensioner i fråga om vilka pensionsfallet inträffar sedan lagen har trätt i kraft. Stadgandena i 9, 13 och 17 a §§ samt 18 § 2, 4 och 6—9 mom. tillämpas dock även på pensioner i fråga om vilka pensionsfallet har inträffat innan lagen har trätt i kraft.

Utan hinder av 3 mom. tillämpas 1 § 8 och 9 mom. i denna lag på anställningar som är i kraft när lagen träder i kraft.

Om en förmånstagare, som har fyllt 54 år före den 1 januari 1994, har anställning som nämnda dag har fortgått minst tio år, avslutas anställningen enligt 1 § 8 mom. vid utgången av 1994, om villkoren i nämnda moment uppfylls.

På en förmånstagare som har fyllt 55 år innan denna lag har trätt i kraft och som då lagen träder i kraft har rätt till dagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa eller utbildningsstöd enligt lagen om arbetskraftspolitisk vuxenutbildning tillämpas fortfarande 9 a § lagen on statens pensioner sådant detta lagrum lyder när denna lag träder i kraft. När stadgandet tillämpas anses förmånstagaren ha rätt till dagpenning även under den självrisktid som avses i 12 § lagen om utkomstskydd för arbetslösa den 1 januari 1994. Om villkoren i 5 a och 5 b §§ uppfylls anses förmånstagaren när arbetslöshetspensionen bestäms ha rätt till återstående tid enligt 5 a §, även om han har blivit arbetslös enligt 9 a § 2 mom. innan han har uppnått 63 års ålder eller en lägre avgångsålder.

Utan hinder av vad som 9 c § 1 mom. stadgar om den nedre åldersgränsen för individuell förtidspension behåller en förmånstagare som är född före 1940 rätten att få individuell förtidspension när han har fyllt 55 år. Stadgandena i 9 c § 3 mom. tillämpas på förhandsbesked som ges medan lagen är i kraft.

Lagens 10 a § tillämpas endast på sådana förmånstagare i fråga om vilka tillväxtprocenttalet enligt 10 § lagen om statens pensioner eller sammanlagda tillväxtprocenttal för pensioner enligt lagen om statens pensioner är mindre än 60. När den nämnda paragrafen tillämpas beaktas inte i paragrafen nämnda förmåner som har betalts innan denna lag trädde i kraft.

Ändringarna i 12 § 3 och 5 mom. tillämpas även på pensionsfall som har inträffat innan lagen har trätt i kraft till den del det är fråga om att barntillägg som utbetalas enligt 29 § folkpensionslagen inte skall beaktas. Härvid beaktas inte barntillägg som betalas för barn som fötts sedan lagen har trätt i kraft. Om folkpensionens barntillägg för minst tre barn har beaktats vid samordning när lagen träder i kraft, fogas till pensionen räknat från det lagen träder i kraft den del av pension enligt lagen om statens pensioner som avdragits från pensionen på grund av sagda barntillägg.

Utan hinder av vad som stadgas i ikraftträdelsestadgandena i lagen den 3 februari 1989 om ändring av lagen om statens pensioner (103/89) är det inte ett villkor för tillämpning av stadgandena om valrätt och i nämnda

stadgande avsedd pensionsålder att förmånstagaren har rätt till pension med tillämpning av 10 § 2 mom. Stadgandena om nämnda valrätt och pensionsålder tillämpas dock inte på en sådan efter 1939 född ny förmånstagare som avses i 1 § 3 mom. och som har fått deltidspension eller individuell förtidspension enligt lagen om statens pensioner. För en i detta moment avsedd förmånstagare som har rätt att välja pensionsålder och som har minst 30 år anställningstid som räknas såsom pensionstid enligt lagen om statens pensioner är pensionens tillväxtprocenttal minst 60. Den tillväxt som saknas fogas till förmånstagarens sista anställning. Detta moment tillämpas från och med den 1 januari 1995.

De belopp som anges i 12 § 1 mom. 15 § 5 mom. motsvarar det löneindextal som fastställts för 1966.

Lagens 25 a § tillämpas på beslut som givits sedan lagen har trätt i kraft.

Pension som beviljas en gammal förmånstagare som avses i 1 § 3 mom. betraktas när 5 § lagen angående införande av lagen om statens pensioner (281/66) tillämpas såsom pension som beviljas med tillämpning av 10 § 2 eller 3 mom. lagen om statens pensioner.

Helsingfors den 30 december 1993

Republikens President

MAUNO KOIVISTO

Finansminister *Iiro Viinanen*

Nr 1529

Lag

om ändring av ikraftträdelsestadgandet i lagen om ändring av lagen om statens pensioner

Given i Helsingfors den 30 december 1993

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 2 mom. i ikraftträdelsestadgandet i lagen den 30 december 1992 om ändring av lagen om statens pensioner (1599/92) som följer:

— — — — — — — — — — — — — —

Denna lag tillämpas på förmånstagare vilka är födda efter 1939 och vilka har en anställning som omfattas av lagen om statens pensioner och som börjat efter 1992. Lagen tillämpas inte på förmånstagare vars anställning har varit i kraft innan lagen trädde i kraft och som fortsätter utan avbrott.

— — — — — — — — — — — — — —

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1994.

Denna lag tillämpas på pensionsfall som har inträffat den 1 januari 1993 eller därefter.

Helsingfors den 30 december 1993

Republikens President

MAUNO KOIVISTO

Finansminister *Iiro Viinanen*

RP 96/93
ShUB 58/93
StoUB 8/93

Nr 638

Lag

om ändring av lagen om statens pensioner

Given i Nådendal den 15 juli 1994

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 20 maj 1966 om statens pensioner (280/66) 8 § 4 mom. samt 10 § 3 och 7 mom.,

dessa lagrum sådana de lyder, 8 § 4 mom och 10 § 3 mom. ändrade genom lagar av den 3 februari 1989 och den 30 december 1992 (103/89 och 1600/92) och 10 § 7 mom. i lag av den 30 december 1993 (1528/93), samt

fogas till 10 §, sådan den lyder ändrad genom nämnda lagar av den 3 februari 1989, den 30 december 1992 och den 30 december 1993, ett nytt 6 mom., varvid det nuvarande 6 mom. och det ändrade 7 mom. blir 7 och 8 mom., samt till 12 §, sådan den lyder i nämnda lag av den 30 december 1993 ett nytt 2 mom., varvid de nuvarande 2—5 mom. blir 3—6 mom., som följer:

8 §

— — — — — — — — — — — — — — —

Uppnådd pensionsålder är dock inte en förutsättning för ålderspension,

1) om, när det är fråga om en ny förmånstagare som avses i 1 § 3 mom.,

a) tjänsteman som tjänstgör i en officers- eller institutofficerstjänst, för vilken såsom ovillkorligt behörighetsvillkor har fastställts tjänsteexamen för officer eller institutofficer, har fyllt 48 år när anställningen upphör och 55 år innan pensionen börjar eller en tjänsteman som tjänstgör i en tjänst som förutsätter flygarexamen har fyllt 45 år när anställningen upphör och innan pensionen börjar, och

b) en ovan i a-underpunkten avsedd tjänsteman innehar militär grad och han i en i a-underpunkten avsedd tjänst eller, om det är fråga om institutofficerstjänst, sammanlagt i en i a-underpunkten avsedd tjänst och som värvad, militär specialtjänst gränsbevakare eller sjöbevakare har intjänat en pensionstid av minst 30 år minskad i fråga om en annan tjänsteman än en sådan som tjänstgör i en tjänst som förutsätter flygarexamen, med de fulla månader som då han avgick från sin tjänst återstod till 55 års ålder och av denna pensionstid minst sex månader inföll omedelbart innan anställningen upphörde och minst tre år under de fem senaste åren innan anställningen upphörde,

2) om en tjänsteman som tjänstgör i en militär specialtjänst vid försvarsmakten eller i en gränsbevakartjänst vid gränsbevakningsväsendet har fyllt 55 år när anställningen upphör och om han i en sådan tjänst har intjänat en pensionstid av minst 30 år och av denna pensionstid minst sex månader inföll omedelbart innan anställningen upphörde och minst tre år under de fem senaste åren innan anställningen upphörde,

3) om, när det är fråga om en i 1 § 3 mom. avsedd gammal förmånstagare, en tjänsteman som tjänstgör i en officers- eller institutofficerstjänst, för vilken såsom ovillkorligt behörighetsvillkor har fastställts tjänsteexamen för officer eller institutofficer, innehar militär grad och han i en sådan tjänst eller, om det är fråga

RP 69/94
ShUB 15/94

om en institutofficerstjänst, sammanlagt i en sådan tjänst och som värvad, militär specialtjänst, gränsbevakare eller sjöbevakare har intjänat en pensionstid av minst det antal år som anges i följande tabell och av denna pensionstid minst sex månader inföll omedelbart innan anställningen upphörde och minst tre år under de fem senaste åren innan anställningen upphörde:

Pensionstid till utgången av 1994	Pensionstid som krävs för pensionering
minst 16 år	25 år
minst 13 år	26 år
minst 10 år	27 år
minst 7 år	28 år
minst 3 år	29 år
mindre än 3 år	30 år,

4) om förmånstagaren har uppnått sin avgångsålder.

— — — — — — — — — — — — — —

10 §

— — — — — — — — — — — — — —

Pensionsbeloppet är dock för varje till pensionstiden hänförlig hel månad 1/6 procent av den pensionsgrundande lönen, om det är fråga om en sådan innehavare av en officers- eller institutofficerstjänst, för vilken såsom ovillkorligt behörighetsvillkor har fastställts examen för officerstjänst eller institutofficerstjänst och som har militär grad eller om det är fråga om en i 8 § 4 mom. 2 punkten avsedd tjänsteman. Detta moment tillämpas endast

1) om en ovan avsedd förmånstagare under de sex månader som omedelbart föregick anställningens upphörande varit i oavbrutet fortgående tjänstgöring och under de fem år som omedelbart föregick uppnåendet av stadgad pensionsålder eller anställningens upphörande i dylik anställning förvärvat en pensionstid av minst tre år, eller

2) om invalid- eller arbetslöshetspension beviljas med tillämpning av 5 a § eller ålderspension med tillämpning av 8 § 4 mom. 1—3 punkten.

— — — — — — — — — — — — — —

Vid beräkning av pensionernas maximibelopp på basis av 5 mom. skall i fråga om en sådan förmånstagare som avses i 8 § 4 mom. 3 punkten samt sådan innehavare av militär specialtjänst eller värvad vid försvarsmakten eller innehavare av en specialofficers-, gränsbevakar- eller sjöbevakartjänst vid gränsbevakningsväsendet som är en i 1 § 3 mom. avsedd gammal förmånstagare, dock i stället för tabellen i slutet av 5 mom. tillämpas följande tabell:

Pensionstid	Procent
minst 16 år	66 procent
minst 13 år	65 procent
minst 10 år	64 procent
minst 7 år	63 procent
minst 3 år	62 procent
mindre än 3 år	61 procent

— — — — — — — — — — — — — —

En förmån som motsvarar i 7 mom. 3 punkten nämnd pension avdras från pension enligt denna lag enligt de beräkningsgrunder som fastställs av finansministeriet.

12 §

— — — — — — — — — — — — — —

Vid förrättande av samordning på basis av 1 mom. skall i fråga om en sådan förmånstagare som avses i 8 § 4 mom. 3 punkten samt sådan innehavare av militär specialtjänst eller värvad vid försvarsmakten eller innehavare av en specialofficers-, gränsbevakar- eller sjöbevakartjänst vid gränsbevakningsväsendet som är en i 1 § 3 mom. avsedd gammal förmånstagare, dock i stället för tabellen i slutet av 1 mom. tillämpas följande tabell:

Pensionstid	Procent
minst 16 år	66 procent
minst 13 år	65 procent
minst 10 år	64 procent
minst 7 år	63 procent
minst 3 år	62 procent
mindre än 3 år	61 procent

— — — — — — — — — — — — — —

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1995. Lagen tillämpas på pensionsfall som inträffar den 1 januari 1995 eller därefter.

Lagen tillämpas inte på sådan förmånstagare som avses i 8 § 4 mom. 3 punkten och 10 § 6 mom. och som senast den 31 december 1994 har minst 16 år sådan pensionstid som avses i lagrummet. Lagen tillämpas inte heller på luftfarkostbefälhavare vid gränsbevakningsväsendet. På nämnda förmånstagare tillämpas fortfarande de stadganden som gällde när denna lag träder i kraft.

Med avvikelse från 8 § 4 mom. 3 punkten i

denna lag krävs 20 års tjänstgöringstid för pensionering, om förmånstagarens avgångsålder är högst 50 år och han senast den 31 december 1994 har minst 10 år, om det inte är fråga om en tjänst som flygare, sådan pensionstid som avses i nämnda lagrum. För sådan officer och institutofficer vid gränsbevakningsväsendet som den 31 december 1992 varit pilot på luftfarkost krävs 25 års tjänstgöringstid för pensionering, om han har fyllt 50 år.

Med avvikelse från 8 § 4 mom. 3 punkten i denna lag krävs av en tjänsteman, som tjänstgör i en sådan tjänst där det förutsätts flygarexamen och var förmånstagarens avgångsålder är högst 50 år, och tjänstemannen har varit anställd den 31 december 1992, anställningstid som ger rätt till pension i denna tjänst till och med den 31 december 1994 som följer:

Pensionstid	Pensionstid som krävs för pensionering
minst 16 år	20 år
minst 13 år	21 år
minst 10 år	22 år
minst 7 år	23 år
minst 3 år	24 år
mindre än 3 år	25 år

Pensionsbeloppet för innehavaren av en officers- eller institutofficerstjänst, för vilken såsom ovillkorligt behörighetsvillkor har fastställts examen för officerstjänst eller institutofficerstjänst utgör, om innehavaren har militär grad och är en i 1 § 3 mom. lagen om statens pensioner avsedd gammal förmånstagare, för tiden före den 1 januari 1995 för varje till pensionstiden hänförlig hel månad 11/50 procent av den pensionsgrundande lönen. Pensionsbeloppet för en sådan gränsbevakare eller luftfarkostbefälhavare vid gränsbevakningsväsendet som är en i 1 § 3 mom. lagen om statens pensioner avsedd gammal förmånstagare och som har minst 15 års pensionstid i en dylik anställning utgör för tiden före den 1 januari 1995 för varje till pensionstiden hänförlig hel månad 11/50 procent av den pensionsgrundande lönen.

Pensionsbeloppet för en sådan innehavare av en officers- eller institutofficerstjänst vid gränsbevakningsväsendet som den 31 december 1992 var anställd som pilot för en luftfarkost och vars anställning så som avses i 1 § 3 mom. lagen om statens pensioner fortgår oavbrutet fram till pensionsfallet utgör, med avvikelse från 10 § 3 mom. i denna lag, räknat från den 1 januari 1995 för varje till pensionstiden hänförlig hel månad 1/5 procent av den pensionsgrundande lönen.

Pensionsbeloppet för en sådan i 1 § 3 mom. avsedd gammal förmånstagare, vars avgångsålder är högst 55 år, utgör räknat från den 1 januari 1995 för varje till pensionstiden hänförlig hel månad 1/6 procent av den pensionsgrundande lönen.

Vad som stadgas i 10 § 6 mom. och 12 § 2 mom., tillämpas också i fråga om en sådan tjänsteinnehavare vid försvarsmakten eller gränsbevakningsväsendet, vars avgångsålder enligt de stadganden som är i kraft den 31 december 1994 är högst 60 år och som är en i 1 § 3 mom. avsedd gammal förmånstagare.

Nådendal den 15 juli 1994

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Minister *Mauri Pekkarinen*

Nr 1189

Lag

om ändring av lagen om statens pensioner

Given i Helsingfors den 16 december 1994

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 23 och 24 §§ lagen den 20 maj 1966 om statens pensioner (280/66), av dessa 23 § sådan den lyder ändrad genom lagar av den 9 januari 1981 och den 8 februari 1991 (11/81 och 229/91), samt

fogas till lagen en ny 24 a § som följer:

23 §

Ändring i statskontorets beslut i pensionsärenden söks genom besvär hos statens pensionsnämnd. I ett beslut genom vilket förhandsbesked som avses i 22 § har förvägrats får ändring inte sökas. Ändring i pensionsnämndens beslut söks genom besvär hos försäkringsdomstolen. Besvärsrätt har pensionssökande och pensionstagare. Även statskontoret har rätt att hos försäkringsdomstolen anföra besvär över statens pensionsnämnds beslut. I försäkringsdomstolens beslut får ändring inte sökas genom besvär.

Besvärstiden är 30 dagar från delfåendet av beslutet. Beslut av statskontoret och statens pensionsnämnd får delges part med posten. Om inte något annat visas i samband med besvären anses ändringssökanden ha fått del av beslutet den sjunde dagen efter den då beslutet postades under den adress som han uppgivit. Statskontorets besvärstid räknas från tidpunkten för beslutet.

Om ändringssökande gäller i övrigt vad som stadgas i lagen om ändringssökande i förvaltningsärenden (154/50).

Ett beslut får verkställas trots att det inte vunnit laga kraft, om inte ändringssökandet blir gagnlöst på grund av verkställigheten eller besvärsmyndigheten förbjuder verkställighet.

24 §

Grundar sig ett laga kraft vunnet beslut rörande pension på felaktig eller bristfällig utredning eller är det uppenbart inte lagenligt, kan försäkringsdomstolen på framställning av statskontoret eller på ansökan av den som ärendet berör, efter att ha hört andra parter, undanröja beslutet och ta upp eller förordna ärendet till ny behandling. Efter att ha gjort nämnda framställning kan statskontoret, till dess ärendet avgjorts på nytt, tillfälligt inställa utbetalningen av pensionen eller utbetala pensionen i överensstämmelse med framställningen.

Statens pensionsnämnd och försäkringsdomstolen kan ta upp till prövning besvär som anlänt efter besvärstidens utgång, om besvär på grund av vägande skäl inte sökts inom utsatt tid.

Om det är fråga om beviljande av förvägrad förmån eller ökning av beviljad förmån kan statskontoret utan hinder av det tidigare beslutet behandla ärendet på nytt.

24 a §

För behandlingen av de ärenden på vilka denna lag tillämpas finns vid försäkringsdomstolen som i lagen om domstolen i fråga avsedda lekmannaledamöter två arbetsgivarledamöter och två arbetstagarledamöter samt ett tillräckligt antal suppleanter. Dessa skall vara förtrogna med tjänste- och arbetsförhållanden. Av dem deltar i försäkringsdomstolens sammanträden samtidigt en arbetsgivarledamot och en arbetstagarledamot.

Lekmannaledamöterna och deras suppleanter förordnas av statsrådet på framställning av justitieministeriet för tre år i sänder. Arbetsgivarledamöter och deras suppleanter förordnas på förslag av finansministeriet samt arbetsta-

RP 190/94
ShUB 30/94

garledamöterna och deras suppleanter på förslag av de mest representativa centralorganisationerna för statens tjänstemän och arbetstagare. Förslagen skall innehålla två gånger så många kandidater som det behövs ledamöter och suppleanter.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1995.

Lagen tillämpas när ändring söks i beslut som givits efter att den trätt i kraft. Stadgandet i 24 § 1 mom. tillämpas dock när ansökan eller framställning görs för undanröjande av statskontorets, statens pensionsnämnds eller försäkringsdomstolens beslut efter att lagen trätt i kraft.

Innan lagen trätt i kraft kan lekmannaledamöterna och deras suppleanter utnämnas för den mandatperiod som börjar vid ikraftträdandet och som kan vara kortare eller längre än vad som stadgas i 24 a §, dock ej längre än fyra år.

Helsingfors den 16 december 1994

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Justitieminister *Anneli Jäätteenmäki*

Nr 315

Lag

om ändring av 14 § lagen om statens pensioner

Given i Helsingfors den 3 mars 1995

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 14 § 1 mom. lagen den 20 maj 1966 om statens pensioner (280/66), sådant det lyder i lag av den 9 augusti 1985 (696/85), som följer:

14 §

Fördröjs utbetalningen av pension som avses i denna lag, betalas den förhöjd för dröjsmålstiden. Förhöjningen av pensionen per år följer den räntefot som avses i 4 § 3 mom. räntelagen. Skyldighet att betala pensionen förhöjd gäller likväl inte den del av pensionen som utges till en försäkrings- eller pensionsanstalt som bedriver lagstadgad försäkringsverksamhet eller till en socialförsäkringskommission eller en arbetslöshetskassa.

— — — — — — — — — — — — — —

Denna lag träder i kraft den 1 maj 1995.

Denna lag tillämpas inte på ett ärende som har anhängiggjorts vid statskontoret innan lagen trätt i kraft. Stadgandena om förhöjning av pensionen tillämpas dock på en sådan pensionsrat som förfaller till betalning den dag då denna lag träder i kraft eller senare.

Helsingfors den 3 mars 1995

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Minister *Olli-Pekka Heinonen*

RP 292/94
EkUB 58/94

FINLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

1995 Utgiven i Helsingfors den 1 november 1995 Nr 1231—1242

INNEHÅLL

Nr		Sidan
1231	Lag om ändring av lagen om statens pensioner	2907
1232	Lag om ändring av ikraftträdelsestadgandet i lagen om ändring av lagen om statens pensioner	2911
1233	Lag om ändring av lagen om statens familjepensioner	2912
1234	Lag om ändring av lagen om statens pensionsfond	2913
1235	Lag om ändring av 24 § lagen om musikläroanstalter	2915
1236	Lag om ändring av ikraftträdelsestadgandet i lagen om ändring av lagen om yrkesläroanstalter	2916
1237	Lag om ändring av 2 § lagen om upphävande av 19 § lagen om yrkespedagogiska lärarutbildningsinstitutioner	2917
1238	Lag om avgivande av berättelse om folkhälsotillståndet till riksdagen	2918
1239	Förordning om ändring av matrikelförordningen	2919
1240	Förordning om ändring av veterinärvårdsförordningen	2920
1241	Förordning om ändring av 1 § förordningen om lönegaranti	2921
1242	Finansministeriets beslut om ändring av ikraftträdelsestadgandet i finansministeriets beslut om ändring av finansministeriets beslut om befrielse från motorfordonsskatt eller nedsättning av skatten för vissa utomlands registrerade fordon	2922

Nr 1231

Lag

om ändring av lagen om statens pensioner

Given i Helsingfors den 27 oktober 1995

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 20 maj 1966 om statens pensioner (280/66) 1 § 8 och 9 mom., 5 b § 3 mom., 7 § 1 och 3 mom., 12 § 5 mom., 15 § 1 mom. och 23 a § 1 mom.,

dessa lagrum sådana de lyder, 1 § 8 och 9 mom., 5 b § 3 mom., 7 § 1 och 3 mom. och 15 § 1 mom. i lag av den 30 december 1993 (1528/93), 12 § 5 mom. i lag av den 15 juli 1994 (683/94) och 23 a § 1 mom. i lag av den 8 februari 1991 (229/91), samt

fogas till lagen en ny 23 b § som följer:

1 §

— — — — — — — — — — — — — —

En anställning som fortgått utan avbrott minst tio år före utgången av det år under vilket arbetstagaren har fyllt 54 år avslutas tekniskt vid utgången av nämnda år för uträknande av pensionen. Har anställningen vid ovan nämnda tidpunkt inte fortgått tio år, avslutas den vid utgången av det år då tioårsgränsen nås. Anställningen avslutas dock inte längre efter det år vid vars utgång det återstår två hela kalenderår till förmånstagarens pensionsålder eller avgångsålder som är lägre än denna. Om förmånstagaren fortsätter att arbeta, anses det vara fråga om en ny anställning. Anställningen avbryts dock inte, om förmånstagarens lön i den anställning som föreligger efter avbrottet har nedgått av ett sådant undantagsskäl som har framkommit innan anställningen har avslutats så som avses i detta moment och om förutsättningarna för tillämpning av 7 § 2

RP 51/95
ShUB 7/95
RSv 42/95

mom. härvid uppfylls. Anställningen avbryts inte heller om anställningen upphör eller pensionsfallet inträffar innan ett år har förflutit sedan anställningen har avslutats så som avses i detta moment.

Utan hinder av vad 5—8 mom. stadgar om anställningens upphörande, anses en anställning ha fortgått utan avbrott vid beräkningen av den tid om ett år som avses i 8 § 3 mom. lagen om pension för arbetstagare samt vid tillämpning av 9 § 4 mom. i denna lag. Utan hinder av vad 8 mom. stadgar om anställningens upphörande, anses anställningen ha fortgått utan avbrott också vid tillämpningen av 5 och 6 mom.

5 b §

— — — — — — — — — — — — — —

Om förmånstagaren, sedan den till återstående tid berättigande löneutbetalningen i anställningen har upphört, på grundval av ett annat arbets- eller tjänsteförhållande eller företagarverksamhet har blivit berättigad till heleffektiv pension som avses i 1 och 2 mom., tillämpas inte stadgandena i 5 a § på den tidigare anställningen. Förmånstagaren anses härvid ha förvärvat ovan avsedda rätt till pensionsskydd enligt lagen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden (134/62) vid den tidpunkt då hans sammanlagda arbetsförtjänst i arbetsförhållanden som avses i nämnda lag, innan han drabbats av den sjukdom, det lyte eller den skada som utgör huvudsaklig orsak till arbetsoförmågan, har uppgått till det gränsbelopp som förutsätts i 7 § 1 mom. i nämnda lag.

— — — — — — — — — — — — — —

7 §

Den pensionsgrundande lönen fastställs särskilt för varje anställning genom att medeltalet per månad räknas ut för de sammanlagda, enligt 16 § justerade arbetsförtjänsterna av anställning under de två kalenderår som på nedan nämnt sätt valts ut bland de högst fyra sista kalenderåren före anställningens upphörande. Om anställningen har avslutats med stöd av 1 § 8 mom., anses den dock vid tillämpningen av detta moment ha fortgått oavbrutet, om den på detta sätt uträknade pensionen är större. Har anställningen fortgått under fler än två kalenderår, beaktas inte det år under vilket anställningen började, om anställningen inte under nämnda kalenderår fortgått minst sex månader. Kan tre kalenderår sålunda väljas, lämnas av dem det år under vilket arbetsförtjänsterna i medeltal per månad är lägst utan avseende, och kan fyra kalenderår väljas, lämnas även det år under vilket arbetsförtjänsterna i medeltal är störst utan avseende. Har anställningen fortgått under endast ett kalenderår, betraktas den genomsnittliga arbetsförtjänsten per månad såsom pensionsgrundande lön. Har anställningen fortgått under fler än fyra kalenderår eller längre tid än ett år efter det att en anställning har avslutats enligt 1 § 8 mom., fastställs den pensionsgrundande lönen på ovan nämnt sätt på basis av de arbetsförtjänster som erhållits under högst de fyra kalenderår som föregick anställningens upphörande. Om anställningen upphör vid utgången av kalenderåret beaktas dock det år då anställningen upphörde. Då det är fråga om invalidpension, anses anställningen vid uträkning av den pensionsgrundande lönen ha upphört vid utgången av kalendermånaden före den i 9 § 1 mom. nämnda invaliditetens början.

— — — — — — — — — — — — — —

Arbetsförtjänst som avses i 1 mom. fastställs enligt betalningstidpunkten på samma grunder som vid innehållning av skatteförskott eller skatt. Vid tillämpningen av denna paragraf avdras från arbetsförtjänsten för varje kalenderår ett belopp som motsvarar det procenttal för förmånstagarens pensionsavgift som har fastställts för kalenderåret i fråga. Som arbetsförtjänst anses dock inte

1) semesterersättning som betalas när anställningen upphör,

2) sådana i sista meningen i 15 § 1 mom. avsedda förmåner som hänför sig till tiden efter anställningens upphörande,

3) till förmånstagare som avses i 10 mom. betalt i 2 § lagen om avlöning av tjänstemän inom utrikesrepresentationen (346/88) nämnt ortstillägg och i lagens 3 § nämnda ersättningar samt i förordningen om ersättningar på grund av lokala särförhållanden till tjänstemän inom utrikesrepresentationen (652/93) nämnda ortstillägg och ersättningar, eller

4) arvode för arbete i kommittéer eller kommissioner eller för andra uppdrag som inte skall anses höra till anställningen.

— — — — — — — — — — — — — —

12 §

— — — — — — — — — — — — — —

Till en ålderspensionstagare betalas, till dess han får rätt till pension enligt folkpensionslagen, i kompletteringsdel det belopp som med anledning av att folkpensionen beaktas har avdragits från pension enligt denna lag. Kompletteringsdel betalas dock inte till den som får förtida ålderspension och inte heller till förmånstagare vars pension har börjat i annan form än som ålderspension.

— — — — — — — — — — — — — —

15 §

Ålders- och invalidpension betalas, om inte något annat följer av 15 a §, från ingången av månaden näst efter den under vilken rätten till pension uppkommit, i fråga om annan pension än delinvalidpension likväl tidigast från ingången av månaden näst efter den då löneutbetalningen upphört. Individuell förtidspension betalas enligt vad som stadgas ovan dock tidigast från ingången av månaden näst efter den då ansökan om pension gjordes eller förhandsbesked begärdes. Arbetslöshetspension betalas från ingången av månaden näst efter den under vilken förmånstagaren uppfyller de i 9 a § 1 mom. nämnda förutsättningarna för pensionen. Pension enligt denna lag betalas dock inte för den tid för vilken förmånstagaren har rätt att få i lag, kollektivavtal eller arbetsavtal angiven lön eller motsvarande ersättning under uppsägningstiden eller för vilken tid förmånstagaren på basis av något annat avtal eller arrangemang av sin arbetsgivare får en ekonomisk förmån, dock inte av arbetsgivaren anordnad eller anskaffad utbildning, som kan periodiseras på basis av förmånstagarens stabiliserade lön.

— — — — — — — — — — — — — —

23 a §

Statens pensionsnämnd består av en ordförande och sju andra medlemmar. Ordföranden skall ha avlagt juris kandidatexamen samt vara förtrogen med tjänstemanna- och arbetsrätt. En av medlemmarna är vice ordförande i nämnden, och en av dem skall vara läkare. Av de övriga medlemmarna skall tre förordnas bland personer som har föreslagits av de mest representativa centralorganisationerna för statens tjänstemän och arbetstagare. Ordföranden och läkaren skall vara oberoende av de i nämnden företrädda arbetsgivar- och arbetstagarorganisationerna. Varje medlem har en personlig suppleant, för vilken gäller vad som stadgas om medlemmar.

— — — — — — — — — — — — — —

23 b §

I ärenden som avses i 23 § 1 mom. skall en part inom den tid som stadgas i 23 § 2 mom. tillställa statskontoret sin besvärsskrift.

Om statskontoret till alla delar godkänner de krav som anförs i besvärsskriften, skall det ge rättelsebeslut i ärendet. Ändring i rättelsebeslut får sökas så som stadgas i 23 §.

Om statskontoret inte så som nämns i 2 mom. kan rätta det beslut som är föremål för besvären, skall det inom 30 dagar efter besvärstidens utgång tillställa statens pensionsnämnd besvärsskriften och sitt utlåtande eller, om besvären gäller beslut av statens pensionsnämnd, föra det till försäkringsdomstolen. Statskontoret kan då genom ett interimistiskt beslut rätta sitt tidigare beslut till den del det godkänner de krav som anförs i besvären. Om besvären redan har tillställts besvärsinstansen, skall statskontoret genast underrätta denna om det interimistiska beslutet. Ändring får inte sökas i ett interimistiskt beslut.

Avvikelse från den tidsfrist som nämns i 3 mom. får göras, om inhämtandet av tilläggsutredning som behövs på grund av besvären förutsätter det. Ändringssökanden skall då utan dröjsmål underrättas om inhämtandet av tilläggsutredning. Besvärsskriften och utlåtandet skall dock alltid tillställas besvärsinstansen inom 60 dagar från det besvärstiden har löpt ut.

Denna lag träder i kraft den 1 november 1995.

På pensioner i fråga om vilka pensionsfallet har inträffat innan lagen träder i kraft tillämpas dock de stadganden som är i kraft när lagen träder i kraft. Stadgandena i 1 och 7 §§ tillämpas dock på pensioner där pensionsfallet har inträffat efter den 31 december 1994, samt 15 § även på pensioner där

pensionsfallet har inträffat innan denna lag träder i kraft. Stadgandena i 12 § tillämpas på pensioner som övergår till ålderspensioner sedan denna lag har trätt i kraft. De stadganden som i denna lag gäller sökande av ändring tillämpas på beslut som ges sedan denna lag har trätt i kraft.

Helsingfors den 27 oktober 1995

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Minister *Arja Alho*

Nr 1232

Lag

om ändring av ikraftträdelsestadgandet i lagen om ändring av lagen om statens pensioner

Given i Helsingfors den 27 oktober 1995

I enlighet med riksdagens beslut

fogas till ikraftträdelsestadgandet i lagen den 30 december 1993 om ändring av lagen om statens pensioner (1528/93) nya 11 och 12 mom., varvid de nuvarande 11—13 mom. blir 13—15 mom., som följer:

— — — — — — — — — — — — — — —

I fråga om en sådan lots vars pensionsålder enligt ikraftträdelsestadgandet i lagen om ändring av lagen om statens pensioner (103/89) är 55 år, är pensionens tillväxtprocent minst 1/6 procent per månad, om hans anställningstid som enligt lagen om statens pensioner räknas såsom pensionstid uppgår till minst 15 år. Skillnaden mellan nämnda tillväxtprocent och tillväxtprocenten enligt 10 § lagen om statens pensioner fogas till den pension som fastställs för hans sista anställning.

Vid tillämpningen av ovan i 10 mom. avsedda stadganden om valrätt och pensionsålder är förutsättningen för att en grundskollärare skall få ålderspension vid pensionsåldern 60 år, utöver de förutsättningar om vilka stadgas i 8 § lagen om statens pensioner, att förmånstagaren under sex månader omedelbart före den tidpunkt vilken han uppnår pensionsåldern 60 år utan avbrott har varit grundskollärare och att han vid uppnåendet av denna pensionsålder eller, om han alltjämt kvarstår som grundskollärare, under de fem år som omedelbart föregår anställningens slut, i egenskap av grundskollärare har en sammanlagd pensionstid på minst tre år.

— — — — — — — — — — — — — — —

Denna lag träder i kraft den 1 november 1995.

Lagens 12 mom. tillämpas på pensioner i fråga om vilka pensionsfallet inträffar efter den 30 juni 1996.

Helsingfors den 27 oktober 1995

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Minister *Arja Alho*

RP 51/95
ShUB 7/95
RSv 42/95

Nr 1671

Lag

om ändring av lagen om statens pensioner

Given i Helsingfors den 22 december 1995

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen den 20 maj 1966 om statens pensioner (280/66) 12 § 5 och 6 mom. samt 18 d § 2 mom.,

dessa lagrum sådana de lyder, 12 § 5 mom. i lag av den 27 oktober 1995 (1231/95), 12 § 6 mom. i lag av den 15 juli 1994 (638/94) och 18 d § 2 mom. i lag av den 27 mars 1991 (618/91),

ändras 1 § 8 och 9 mom., 2 § 1 mom. 4 punkten och 3 mom., 5 § 8 mom., 5 a § 1 mom. 6 § 1 mom. 3 punkten, 7 §, 9 § 1 mom. a- och b-punkten samt 2 mom., 10 § 7 och 8 mom., 10 a § 1 mom. 1 punkten och 4 mom., 12 § 1 mom., 14 § 2 och 4 mom., 15 § 5 mom., 15 a § 6 mom., 16 § 1 mom., 18 § 1 mom., 18 c § 1 och 2 mom. samt 18 e § 1 mom.,

dessa lagrum sådana de lyder, 1 § 8 och 9 mom. i nämnda lag av den 27 oktober 1995, 5 a § 1 mom., 9 § 1 mom. a- och b-punkten, 10 a § 1 mom. 1 punkten och 4 mom., 12 § 1 mom. samt 15 § 5 mom. i lag av den 30 december 1993 (1528/93), 2 § 1 mom. 4 punkten och 9 § 2 mom. i lag av den 3 februari 1989 (103/89), 2 § 3 mom. i lag av den 13 januari 1989 (21/89), 5 § 8 mom., 15 a § 6 mom., 18 c § 1 och 2 mom. och 18 e § 1 mom. i nämnda lag av den 27 mars 1991, 6 § 1 mom. 3 punkten ändrad genom lag genom den 10 december 1971 (851/71) och nämnda lag av den 30 december 1993, 7 § ändrad genom lag av den 16 januari 1987 (8/87) samt nämnda lagar av den 30 december 1993 och den 27 oktober 1995, 10 § 7 och 8 mom. i lag av den 15 juli 1994 (638/94), 14 § 2 mom. i lag av den 8 februari 1991 (229/91), 14 § 4 mom. i lag av den 9 augusti 1985 (696/85) och 16 § 1 mom. i lag av den 29 juli 1976 (664/76) samt

fogas till 3 §, sådan den lyder delvis ändrad genom nämnda lag av den 3 februari 1989 ett nytt 2 mom., varvid de nuvarande 2 och 3 mom. blir 3 och 4 mom., till lagen nya 7 a—7 e §§, till 9 §, sådan den lyder ändrad genom nämnda lagar av den 10 december 1971, den 3 februari 1989 och den 30 december 1993, nya 3 och 4 mom., varvid de nuvarande 3 och 4 mom. blir 5 och 6 mom., till 10 §, sådan den lyder ändrad genom nämnda lagar av den 3 februari 1989, den 30 december 1993 och den 15 februari 1994, ett nytt 4 mom., varvid de nuvarande 4—8 mom. blir 5—9 mom., till 15 a §, sådan den lyder ändrad genom lag av den 19 april 1985 (326/85) samt nämnda lagar av den 3 februari 1989 och den 27 mars 1991, ett nytt 8 mom., till 18 b §, sådan den lyder i nämnda lag av den 27 mars 1991, ett nytt 4 mom. samt till lagen en ny 18 f § som följer:

1 §

— — — — — — — — — — — — — —

En anställning som fortgått utan avbrott minst tio år före utgången av det år under vilket arbetstagaren har fyllt 54 år avslutas tekniskt vid utgången av nämnda år för uträknande av pensionen. Har anställningen vid ovan nämnda tidpunkt inte fortgått tio år, avslutas den vid utgången av det år då tioårsgränsen nås. Anställningen avslutas

RP 134/95
ShUB 18/95
RSv 112/95

dock inte längre efter det år vid vars utgång det återstår två hela kalenderår till förmånstagarens pensionsålder eller avgångsålder som är lägre än denna. Om förmånstagaren fortsätter att arbeta, anses det vara fråga om en ny anställning. Anställningen avbryts dock inte, om förmånstagarens lön i den anställningen som föreligger efter avbrottet har nedgått av ett sådant undantagsskäl som har framkommit innan anställningen har avslutats så som avses i detta moment och om förutsättningarna för tillämpningen av 7 c § härvid uppfylls. Anställningen avbryts inte heller, om den avslutas eller pensionsfallet inträffar innan det har gått ett år efter att en anställning enligt detta moment upphör.

Utan hinder av vad 5—8 mom. stadgar om anställningens upphörande, anses en anställning ha fortgått utan avbrott vid beräkning av den tid om ett år som avses i 8 § 3 mom. lagen om pension för arbetstagare samt vid tillämpning av 9 § 5 mom. i denna lag. Utan hinder av vad 8 mom. stadgar om anställningens upphörande, anses anställningen ha fortgått utan avbrott även när 5 eller 6 mom. tillämpas.

2 §

Denna lag gäller inte

— — — — — — — — — — — — — —

4) anställning i vilken förmånstagarens arbetsförtjänst i denna i medeltal understiger 90 mark i månaden,

— — — — — — — — — — — — — —

Vid tillämpningen av denna lag anses en anställning ha fortgått utan avbrott minst en månad också i de fall då en förmånstagare under minst två kalendermånader i följd varit anställd under kortare perioder än en månad, under förutsättning att förvärvsinkomsten för varje kalendermånad stiger till åtminstone det belopp som nämns i 1 mom. 4 punkten och förmånstagaren har varit i arbete minst 20 timmar per kalendermånad.

3 §

— — — — — — — — — — — — — —

Har en rättshandling, för att pensionsskyddets uppkomst eller pensionsavgifternas betalningsskyldighet skall kunna kringgås, givits ett sådant innehåll som inte motsvarar sakens faktiska natur eller syfte, skall då pensionsskyddets innehåll eller skyldigheten att betala pensionsavgifter avgörs förfaras enligt sakens faktiska natur och syfte. Uppstår oklarhet därom, huruvida denna lag skall tillämpas på en viss förmånstagare, avgörs saken av statskontoret på ansökan av vederbörande arbetsgivare eller förmånstagare. Statskontoret avgör saken också i fall då det kan misstänkas vara fråga om kringgående av pensionsskyddets uppkomst eller pensionsavgifternas betalningsskyldighet. Ändring i beslutet får sökas så som stadgas i 23 §.

— — — — — — — — — — — — — —

5 §

— — — — — — — — — — — — — —

Finansministeriet kan i enskilda fall, då statens fördel kräver det, bestämma att såsom pensionstid helt eller delvis skall räknas den tid under vilken förmånstagaren efter fyllda 23 år innehaft någon annan anställning eller något annat uppdrag än de som nämns i 1 och 5 mom.

5 a §

Om arbetsoförmågan eller arbetslösheten har börjat innan 360 dagar förflutit efter att anställningen upphörde, skall även tiden mellan arbetsoförmågans eller arbetslöshetens början och pensionsåldern eller avgångsåldern, om denna är lägre, (*återstående tid*) räknas såsom till pension berättigande tid när den invalid- eller arbetslöshetspension som beviljas på grundval av denna anställning fastställs. En förutsättning är dock att förmånstagaren under det år då arbetsoförmågan eller arbetslösheten började och de omedelbart föregående tio kalenderåren i minst 12 månader har handhaft sådant förvärvsarbete, som omfattas av arbetspensionsskyddet från Finland och som berättigar till grundpension enligt 8 § 4 mom. lagen om pension för arbetstagare. När ovan nämnda tid om 12 månader räknas ut betraktas såsom till pension berättigande tid en sådan kalendermånad under vilken förmånstagaren har haft sådana förvärvsinkomster som avses i lagen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden, dock under förutsättning att inkomsterna för hela kalenderåret uppgår till minst det markbelopp som nämns i lagens 5 § 2 mom. En kalendermånad under vilken arbetstagaren har haft sådana inkomster som avses i lagen om pension för vissa konstnärer och redaktörer i arbetsför-

hållande (662/85) beaktas på motsvarande sätt, om inkomsterna för hela kalenderåret uppgår till minst det markbelopp som nämns i den sistnämnda lagens 3 § 2 mom.

— — — — — — — — — — — — — —

6 §

Till pensionstiden räknas dock inte

— — — — — — — — — — — — — —

3) tid under vilken arbete eller tjänstgöring under fortgående anställning varit avbruten utan lön i en följd längre än ett år eller då förmånstagaren under det oavlönade avbrottet har handhaft arbete som omfattas av pensionsskydd enligt 8 § 4 mom. lagen om pension för arbetstagare eller motsvarande utländskt pensionsskydd; den tid avbrottet varar räknas dock även i dessa fall till pensionstiden, om orsaken till att lön inte betalts har varit

a) utbetalning av sådan invalid- eller arbetslöshetspension som beviljats med tillämpning av 5 a §; eller

b) tjänstledighet eller ledighet som beviljats med stöd av 21 och 23 §§ sjukförsäkringslagen till den del moderskaps-, särskild moderskaps-, faderskaps- eller föräldraledighet enligt sjukförsäkringslagen hänför sig till den eller tjänstledighet under vilken förmånstagaren får rehabiliteringspenning enligt en lag, ett pensionsreglemente eller en pensionsstadga som nämns i 8 § 4 mom. lagen om pension för arbetstagare, rehabiliteringspenning enligt lagen om rehabiliteringspenning, rehabiliteringspenning med stöd av statskontorets anvisningar för tidigrehabilitering eller ersättning för inkomstbortfall enligt rehabiliteringsstadgandena inom olycksfalls- eller trafikförsäkringen, dock inte om rehabiliteringspenning har betalts som tillägg till pension; inte heller

— — — — — — — — — — — — — —

7 §

Den pensionsgrundande lönen (*pensionslönen*) fastställs särskilt för varje anställning. Pensionslönen räknas ut på arbetsförtjänsterna för de högst 10 sista kalenderåren före det år då anställningen upphörde (*urvalsår*). Det år då anställningen upphörde beaktas dock som ett urvalsår, om anställningen har fortgått under högst tre kalenderår eller hela det år då anställningen upphörde eller längre än ett år efter att en anställning enligt 1 § 8 mom. upphörde. Då pensionslönen räknas ut justeras arbetsinkomsterna för urvalsåren enligt 16 §.

Då pensionslönen räknas ut beaktas inte de urvalsår och motsvarande inkomster under vilka medeltalet av inkomsterna understiger 50 procent av medeltalet av arbetsförtjänsterna för samtliga urvalsår. De år som lämnas obeaktade på detta sätt kan dock utgöra högst en tredjedel av antalet urvalsår.

Pensionslönen utgör medeltalet per månad av arbetsförtjänsterna för de kalenderår som har beaktats på ovan nämnt sätt.

Då pensionslönen räknas ut beaktas dock inte tid för vilken förmånstagaren har varit berättigad till heleffektiv pension enligt 5 b § 2 mom. Om en anställning har avslutats enligt 1 § 8 mom., anses det dock vid tillämpningen av denna paragraf att anställningen har fortgått utan avbrott, ifall pensionens belopp blir större om det räknas ut på detta sätt.

Finansministeriet får meddela närmare föreskrifter om tillämpningen av denna paragraf.

7 a §

Då pensionslönen räknas ut avdras från arbetsförtjänsten för vart och ett urvalsår ett belopp som motsvarar det procenttal för förmånstagarens pensionsavgift som fastställts för kalenderåret i fråga.

Arbetsförtjänsten minskas dock inte på grund av förmånstagarens pensionsavgift med mera än det relativa belopp med vilket den relativa ökningen av förtjänstnivån överstiger den relativa prisökningen räknat från det tredje kvartalet 1992 fram till utgången av det tredje kvartalet av det kalenderår som föregått året för intjänande av nämnda arbetsförtjänst. Varje år avdras dock minst det relativa belopp som fastställts för föregående kalenderår.

Avdraget enligt 1 och 2 mom. görs med hjälp av den koefficient som avses i 7 a § 3 mom. lagen om pension för arbetstagare.

7 b §

Om det i de kalenderår som avses i 7 § ingår sådan oavlönad särskild moderskapsledighet, moderskaps- eller föräldraledighet eller vårdledighet som avses i 34 § lagen om arbetsavtal (320/70) eller i 23 och 24 §§ statens tjänstemannaförordning (971/94),

uträknas pensionslönen med avvikelse från 7 § så att såsom kalenderår beaktas högst de tio sista av de kalenderår som inte inbegriper oavlönad tid av nämnda slag.

Om sådan oavlönad tid som avses i 1 mom. dock ingår i alla kalenderår under anställningen eller om inget av de år som valts ingår i de tio sista kalenderåren under en anställning, anses som pensionslön medeltalet av de inkomster som erhållits på grundval av tid i anställning och som motsvarar den stabiliserade inkomstnivån före anställningens upphörande.

Pensionslönen bestäms enligt förutsättningarna i 7 eller 7 c §, om den blir större när den räknas ut på detta sätt.

Finansministeriet får meddela närmare anvisningar om tillämpningen av denna paragraf.

7 c §

Om det av förmånstagarens uppgifter framgår att pensionslönen i hans anställning som omfattas av denna lag, av något undantagsskäl som yppat sig högst tio år före pensionsfallet är lägre än hans enligt 16 § justerade pensionslön i samma anställning, innan ett sådant skäl yppade sig, under så lång tid att den större lönen kunde anses såsom stabiliserad, och om denna omständighet har en inverkan om minst 20 procent på pensionsskyddet, anses såsom pensionslön i denna anställning den genomsnittliga arbetsförtjänst som förmånstagaren hade haft om nämnda skäl inte hade funnits.

Om förmånstagaren lämnar upplysningar som kan anses vara tillräckliga, skall 1 mom. iakttas även om undantagsskälet har yppat sig tidigare än tio år före pensionsfallet.

Om det framgår att pensionslönen av något undantagsskäl så som avses i 1 mom. är högre än den stabiliserade arbetsförtjänsten, kan pensionslönen sänkas på samma sätt.

Utan hinder av vad 1 § 5 och 6 mom. stadgar om en anställnings upphörande på grund av en förändring i arbetstiden, anses anställningen i fråga vid tillämpningen av denna paragraf ha fortgått utan avbrott.

Finansministeriet får meddela närmare föreskrifter om tillämpningen av denna paragraf.

7 d §

Då pensionslönen räknas ut bestäms arbetsförtjänsten enligt betalningstidpunkten på samma grunder som tillämpas vid innehållning av skatteförskott eller skatt. Som arbetsförtjänst betraktas dock inte

1) semesterersättning som skall betalas då en anställning upphör,

2) förmåner enligt sista meningen i 15 § 1 mom., som gäller tiden efter att anställningen upphörde,

3) till förmånstagaren betalt ortstillägg enligt 2 § lagen om avlöning av tjänstemän inom utrikesrepresentationen (346/88) och ersättningar enligt lagens 3 § samt ortstillägg och ersättningar enligt förordningen om ersättningar på grund av lokala särförhållanden till tjänstemän inom utrikesrepresentationen (652/93) och inte heller

4) arvoden för arbete i kommittéer eller kommissioner eller för andra uppdrag som inte skall anses höra till anställningen.

7 e §

Pensionslönen för en förmånstagare som uppförts på indragningsstat bestäms enligt 7—7 d §§, med undantag för att den bestäms högst för de fyra sista kalenderår under vilka anställningen fortgått före uppförandet på indragningsstat, dock så att den pensionsgrundande lönen bestäms fram till anställningens upphörande, om pensionen blir större när den räknas ut på detta sätt.

9 §

Förutsättning för erhållande av invalidpension är att anställningen fortgått oavbrutet under minst en månad och att förmånstagaren på grund av sjukdom, lyte eller skada

a) medan anställningen pågått blivit oförmögen att handha sin tjänst eller sitt arbete under en tid av sannolikt minst ett år, tiden från och med arbetsoförmågans början däri inberäknad,

b) medan anställningen pågått blivit på så sätt arbetsoförmögen att hans arbetsförmåga kan uppskattas vara nedsatt med minst 2/5 på grund av sjukdom, lyte eller skada för lika lång tid som stadgas i a-punkten, eller

— — — — — — — — — — — — — —

Invalidpension beviljas tillsvidare eller för viss tid i form av rehabiliteringsstöd enligt 3 mom. När invalidpension beviljas med tillämpning av 1 mom. d-punkten, ges den

antingen som full pension eller delpension eller som individuell förtidspension, beroende på hur den pension som utgör grunden för invalidpensionen är beviljad.

Rehabiliteringsstöd beviljas för främjande av förmånstagarens rehabilitering för så lång tid som han beräknas vara förhindrad att handha förvärvsarbete på grund av arbetsoförmåga. När rehabiliteringsstöd beviljas skall det säkerställas att en vård- eller rehabiliteringsplan har uppgjorts för förmånstagaren. Rehabiliteringsstöd kan beviljas en arbetsoförmögen förmånstagare även för den tid beredningen av vård- eller rehabiliteringsplanen pågår. Vad som på något annat ställe i lag stadgas om invalidpension och mottagare av sådan pension skall tillämpas på rehabiliteringsstöd och mottagare av sådant stöd.

Förmånstagaren har rätt att få ett förhandsbeslut av vilket framgår om han uppfyller de i 1 mom. och i 9 b § nämnda villkoren för invalidpension som beviljas i form av delpension. Ändring i beslutet får sökas så som stadgas i 23 §. Ett bifallande förhandsbeslut är bindande för statskontoret, om en därpå grundad pensionsansökan görs inom nio månader eller inom en av arbetsgivaren och förmånstagaren avtalad längre tid från det beslutet vann laga kraft.

— — — — — — — — — — — — — —

10 §

— — — — — — — — — — — — — —

Till den del återstående tid enligt 5 a § 1 mom. eller tid för vilken förmånstagaren har uppburit heleffektiv pension med stöd av 5 § 4 mom. medräknas i den till pension berättigande tiden är pensionsbeloppet dock 1/10 procent för varje till pensionstiden hänförlig hel månad till den del återstående tid omfattar eller pension har uppburits för tid efter det att förmånstagaren fyllde 50 år och 1/15 procent för varje till pensionstiden hänförlig hel månad till den del återstående tid omfattar eller pension har uppburits för tid efter det att förmånstagaren fyllde 60 år.

— — — — — — — — — — — — — —

Om en förmånstagare på grundval av en anställning som avses i 5 § 5 mom. 2 eller 3 punkten har rätt till pension även med stöd av lagen om pension för arbetstagare eller om han på grund av en anställning hos staten i egenskap av i utlandet anställd arbetstagare har rätt även till sådan pension eller motsvarande förmån från utlandet i vars kostnader staten har deltagit, avdras från pension som betalas enligt denna lag

1) pension som betalas enligt lagen om pension för arbetstagare, till den del den grundar sig på samma anställningstid som pension enligt denna lag,

2) pension eller motsvarande förmån från utlandet på grundval av anställning hos staten i egenskap av i utlandet anställd arbetstagare, till den del den baserar sig på samma anställningstid som pension enligt denna lag,

varvid avdrag som till följd av andra pensioner och ersättningar skall göras från pension som betalas enligt lagen om pension för arbetstagare inte skall beaktas. Angående pensionens maximibelopp gäller i övrigt vad som stadgas nedan.

En förmån som motsvarar i 8 mom. 2 punkten nämnd pension avdras från pension enligt denna lag enligt de beräkningsgrunder som fastställs av finansministeriet.

10 a §

Annan pension än deltidspension höjs med ett arbetspensionstillägg, om förmånstagaren har fått

1) dagpenning avvägd enligt förtjänsten med stöd av lagen om utkomstskydd för arbetslösa antingen såsom löntagare enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa eller såsom i 1 a § 1 mom. 1—3 punkten lagen om utkomstskydd för arbetslösa avsedd person som idkar företagsverksamhet,

— — — — — — — — — — — — — —

I fråga om en förmånstagare som har fått jämkad arbetslöshetsdagpenning enligt 17 § lagen om utkomstskydd för arbetslösa används såsom antal arbetslöshetsdagar det antal fulla dagar som motsvarar de uppburna dagpenningarna. Samma förfarande skall iakttas om någon annan förmån som nämns i 1 mom. har betalts på något annat sätt än såsom motsvarande full dagpenning.

12 §

När pension beviljas en gammal förmånstagare som avses i 1 § 3 mom. beräknas pensionens maximibelopp i tillämpliga delar enligt 8 § lagen om pension för arbetstagare. För en sådan gammal förmånstagare, som är född efter 1959 eller som inte före utgången av 1994 har minst fem år anställningstid

som räknas såsom pensionstid enligt denna lag, är samordningsgränsen 60 procent av samordningsgrunden. När pensionen för andra än i detta moment avsedda gamla förmånstagare och förmånstagare som avses i 10 § 2 mom. samordnas används dock i stället för nämnda 60 procent ett procenttal enligt följande tabell, vilket bestäms enligt anställningstid enligt denna lag som räknas såsom pensionstid till utgången av 1994:

Pensionstid minst	Procent
30 år	66
25 år	65
20 år	64
15 år	63
10 år	62
5 år	61

— — — — — — — — — — — — — —

14 §

— — — — — — — — — — — — — —

Förhöjningen av pension skall räknas ut för varje dag av dröjsmålstiden, dock inte för tiden innan tre månader har förflutit från utgången av den kalendermånad då förmånstagaren hos statskontoret framställt sina anspråk samt lämnat sådana uppgifter om pensionens grund och belopp som skäligen kan krävas av honom med beaktande även av statskontorets möjligheter att skaffa utredning. För ett pensionsbelopp som med stöd av ett och samma beslut skall betalas senare räknas dock förhöjningen från förfallodagen. Har ändring sökts i statskontorets beslut genom besvär, kan statens pensionsnämnd eller försäkringsdomstolen bestämma att förhöjningen skall beräknas från en senare tidpunkt, om statskontoret visar att i förmånstagarens förhållanden har inträffat en väsentlig förändring under den tid då ändringssökandet varit anhängigt.

— — — — — — — — — — — — — —

Pensionsförhöjning som understiger 15 mark skall inte betalas. Detta belopp justeras årligen enligt det löneindextal som nämns i 9 § 2 mom. 1 meningen lagen om pension för arbetstagare. Det justerade beloppet avrundas till närmaste fulla markbelopp.

15 §

— — — — — — — — — — — — — —

Är beloppet av ålderspension eller sådan full invalidpension, vid vars fastställande 5 a § inte tillämpats, före uträknandet av pensionens maximibelopp enligt 11 eller 12 § mindre än 2,50 mark i månaden, kan pensionen utbetalas i ett för allt, varvid beloppet beräknas enligt de grunder som social- och hälsovårdsministeriet fastställt för tillämpning av 19 b § lagen om pension för arbetstagare. Den som erhållit betalning i ett för allt är därefter inte berättigad till pension på grundval av samma pensionsfall för den tjänstgöring på vilken pension som motsvarar utbetalningen i ett för allt är baserad. Har för bestämd tid beviljad invalidpension utbetalts i ett för allt, kan pensionstagaren likväl beviljas pension för den tid hans arbetsoförmåga fortgår efter utgången av den bestämda tiden. Ovan nämnda markbelopp justeras årligen från ingången av januari månad enligt det löneindextal som fastställs för tillämpning av 9 § 2 mom. 1 meningen lagen om pension för arbetstagare.

15 a §

— — — — — — — — — — — — — —

Beviljas invalidpension retroaktivt, betalas pension inte för den tid under vilken förmånstagaren har fått rehabiliteringspenning enligt en lag, ett pensionsreglemente eller en pensionsstadga som nämns i 8 § 4 mom. lagen om pension för arbetstagare eller enligt lagen om rehabiliteringspenning (611/91) eller ersättning för inkomstbortfall enligt rehabiliteringsstadgandena inom olycksfalls- eller trafikförsäkringen.

— — — — — — — — — — — — — —

Har en förmånstagare rätt att från utlandet få en förmån som motsvarar dagpenning enligt sjukförsäkringslagen, beaktas den vid fastställandet av begynnelsetidpunkten för invalidpensionen på samma sätt som dagpenning enligt sjukförsäkringslagen, dock för högst den maximala betalningstiden enligt sjukförsäkringslagen.

16 §

Den pensionsgrundande lönen justeras, då pensionen beviljas och då 13 § tillämpas, enligt de indextal som årligen fastställs för tillämpningen av 9 § lagen om pension för arbetstagare.

— — — — — — — — — — — — — —

18 §

Invalidpension skall indras, utbetalningen

av den avbrytas eller dess belopp nedsättas, om pensionstagaren innan han uppnått pensionsåldern konstateras vara förmögen att handha förvärvsarbete och om sådant statligt eller annat förvärvsarbete står honom till buds som med beaktande av hans ålder, yrkeskunskap och övriga omständigheter bör anses vara lämpligt för honom och trygga en skälig utkomst. Utbetalningen av pensionen kan avbrytas, om pensionstagaren utan godtagbart skäl inte har samtyckt till undersökning eller vård som har föreskrivits och bekostas av pensionsanstalten, med undantag för undersöknings- eller vårdåtgärder som skall anses livsfarliga, eller om han utan giltig orsak har vägrat delta i rehabilitering eller utbildning. Rehabiliteringsstöd kan indras, om mottagaren utan giltig orsak har vägrat delta i rehabilitering.

— — — — — — — — — — — — — —

18 b §

— — — — — — — — — — — — — —

För olycksfall eller yrkessjukdom på grund av i 1 mom. avsedd arbetsträning, under vilken den som deltar i rehabiliteringen inte är anställd hos den som ordnar arbetsträningen, betalas till den som får rehabilitering ersättning med statsmedel i tillämpliga delar på samma grunder som gäller för olycksfall i arbete enligt lagen om olycksfallsförsäkring (608/48). Ett ärende som gäller betalning av ersättning med statsmedel med stöd av detta moment behandlas av statskontoret som första instans.

18 c §

Annan förmånstagare än den som har rätt till invalidpension har rätt till rehabiliteringspenning för de kalendermånader under vilka han till följd av rehabilitering som avses 18 b § är förhindrad att utföra sitt förvärvsarbete.

Rehabiliteringspenning kan betalas också för tiden från rehabiliteringsbeslutet till rehabiliteringens början samt för tiden mellan skilda rehabiliteringsperioder. Härvid betalas rehabiliteringspenning likväl för högst tre månader per kalenderår, så att tiden räknas särskilt för vardera grunden, om det inte för tryggande av att rehabiliteringen framskrider är motiverat att rehabiliteringspenning betalas för en längre tid.

— — — — — — — — — — — — — —

18 e §

I fråga om rehabiliteringspenning och beslut om denna gäller i tillämpliga delar vad denna lag stadgar om pensionsbeslut, fullföljdsförfarandet i fråga om pensionsbeslut, pensionstagarens anmälningsskyldighet samt betalning och återkrav av pension. Ändring får dock inte sökas i beslut som gäller rätt till rehabilitering enligt 18 b § eller till rehabiliteringspenning enligt 18 c § 2 mom. och inte heller i beslut som gäller rehabiliteringsunderstöd enligt prövning enligt 18 c § 3 mom. och 18 d § 3 mom.

— — — — — — — — — — — — — —

18 f §

Om en förmånstagare på basis av pensionsanstaltens beslut enligt 18 b § 1 mom. tillhandahålls rehabiliteringsundersökningar, utbildning som leder till arbete eller ett yrke, arbetsträning eller medicinsk rehabilitering betalas ett rehabiliteringstillägg till rehabiliteringsstödet. Tillägget betalas också om motsvarande beslut har meddelats av någon annan pensionsanstalt som betalar grundpension enligt 8 § 4 mom. lagen om pension för arbetstagare i form av rehabiliteringsstöd.

Rehabiliteringstillägg betalas likaså om ett beslut enligt 1 mom. gäller en förmånstagare som får invalidpension i någon annan form än såsom rehabiliteringsstöd.

Rehabiliteringstillägget är 33 procent av det enligt 11 eller 12 § samordnade beloppet av rehabiliteringsstödet eller invalidpensionen. Det betalas för de kalendermånader under vilka rehabiliteringen pågår.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1996.

Beloppet i lagens 2 § 1 mom. 4 punkten motsvarar indextalet för 1966 enligt 9 § lagen om pension för arbetstagare.

Lagens 6 § 1 mom. 3 punkten tillämpas på oavlönade avbrott som börjar efter lagens ikraftträdande. Ett avbrott som börjat innan lagen trätt i kraft tas inte i beaktande då pensionslönen räknas ut.

Lagens 7, 7 a, 7 b, 7 d och 7 e §§ tillämpas på anställningar som upphör den 1 januari 1996 eller därefter.

Till den del kalenderår från tiden före lagens ikraftträdande hänförs till de urvalsår som fastställs enligt 7 § 1 mom. bestäms dessa kalenderår och motsvarande arbetsför-

tjänster med tillämpning av 7 § 1 mom., sådant det lyder när denna lag träder i kraft. Stadgandena i 7 § 2 mom. i denna lag tillämpas inte på urvalsår som hänför sig till tiden före lagens ikraftträdande. Pensionslönen för en förmånstagare i en sådan officers- eller institutsofficerstjänst, för vilken såsom ovillkorligt behörighetsvillkor har fastställts tjänsteexamen för officer eller institutsofficer, eller för en förmånstagare i militär specialtjänsts, gränsbevakares eller sjöbevakares uppgifter räknas med avvikelse från lagens 7 § av högst sju urvalsårs arbetsförtjänst, om anställningen upphör före 2008, av högst åtta års arbetsförtjänster om anställningen upphör år 2008 och av högst nio års arbetsförtjänster om anställningen upphör 2009.

Lagens 7 c § tillämpas på anställningar som upphör den 1 januari 1996 eller därefter, dock så ändrad att i stället för procenttalet 20 används följande procenttal beroende på pensionsfallsåret:

Pensionsfallsår	Procenttal i stället för 20 procent
1996	3
1997	6
1998	9
1999	12
2000	16

Lagens 9 § 2—3 mom. och 18 f § tillämpas på invalidpension som börjar eller skall fortsätta efter lagens ikraftträdande. Lagens 18 f § 2 mom. tillämpas dessutom på invalidpensioner som fortsätter när lagen träder i kraft, om beslut enligt 18 b § meddelas medan lagen är i kraft.

En förmånstagare vars rätt till pension enligt lagen om statens pensioner fastställs särskilt i någon annan lag har också rätt till andra förmåner enligt 1 § 1 mom. lagen om statens pensioner.

Lagens 10 § 4 mom. och 5 a § 1 mom. tillämpas på sådana pensioner där pensionsfallet inträffar efter lagens ikraftträdande. På förmånstagare som är född före 1943 och som när denna lag träder i kraft har rätt till dagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa eller till utbildningsstöd enligt lagen om arbetskraftspolitisk vuxenutbildning tillämpas dock alltjämt 10 § 1 och 3 mom. lagen om statens pensioner, sådana dessa lagrum lyder när denna lag träder i kraft. På förmånstagare som är född före 1940 tillämpas härvid dock 10 § 2 mom. lagen om statens pensioner sådan den var den 31 december 1994. Då stadgandet tillämpas anses förmånstagaren ha rätt till dagpenning även under självrisktiden enligt 12 § lagen om utkomstskydd för arbetslösa och den 1 januari 1996. Stadgandet tillämpas dock inte på en förmånstagare, om han har rätt till dagpenning som beviljats på grundval av permittering som börjat efter den 31 oktober 1995 och om han senast den 29 februari 1996 på nytt börjar arbeta för den arbetsgivare som han var anställd hos då han permitterades.

Utan hinder av vad som stadgas ovan i 9 mom. tillämpas lagens 10 § 1 och 3 mom., sådana de lyder när denna lag träder i kraft, och på förmånstagare som är född före 1940 10 § 2 mom. lagen om statens pensioner sådan den var den 31 december 1994, då pensionsbeloppet uträknas för den tid invalidpensionen fortsätter enligt 5 § 4 mom. lagen om statens pensioner, om den tidigare pensionen har beviljats på grundval av arbetsoförmåga som börjat före denna lags ikraftträdande.

På anställning som skett före lagens ikraftträdande tillämpas 10 § 8 mom. sådan den var då lagen trädde i kraft.

Stadgandet i 12 § 1 mom. i denna lag tillämpas på sådan pension som börjar den 1 januari 1996 eller därefter. Lagen tillämpas också i de fall där grunden för en ny samordning enligt 13 § har uppstått då denna lag varit i kraft. Med avvikelse från lagens 12 § 1 mom. är samordningsgränsen 66 procent av samordningsgrunden, om förmånstagaren är född före 1940 och hans pension bestäms enligt den 10 § 2 mom. lagen om statens pensioner som var i kraft den 31 december 1994.

De genom denna lag upphävda 5 och 6 mom. i 12 § tillämpas på pensioner som börjat innan denna lag träder i kraft så att kompletteringsdelen minskas med 60 mark i månaden räknat från denna lags ikraftträdande. Om kompletteringsdelen den 31 december 1995 uppgår till högst 250 mark i månaden, minskas den med 40 mark i månaden räknat från den 1 januari 1997, med 40 mark i månaden räknat från den 1 januari 1998, med 40 mark i månaden räknat från den 1 januari 1999, med 40 mark i månaden

räknat från den 1 januari 2000 och med 30 mark i månaden räknat från den 1 januari 2001. Om kompletteringsdelen den 31 december 1995 är större än 250 mark i månaden minskas den med 80 mark i månaden räknat från den 1 januari 1997, med 80 mark i månaden räknat från den 1 januari 1998, med 80 mark i månaden räknat från den 1 januari 1999, med 80 mark i månaden räknat från den 1 januari 2000 och med 57 mark i månaden räknat från den 1 januari 2001. Pensionen minskas med högst ett belopp som motsvarar kompletteringsdelen. Kompletteringsdelen betalas ut, minskad på detta sätt, oberoende av förmånstagarens ålder högst till den tidpunkt när förmånstagaren med stöd av folkpensionslagen får rätt att få en pension vars belopp är större än noll.

Lagens 15 a § 8 mom. tillämpas på invalidpension där pensionsfallet inträffar då denna lag trätt i kraft.

Lagens 16 § tillämpas på pensioner som betalas ut medan lagen är i kraft.

Stadgandet i 18 d § 2 mom., som upphävs genom denna lag, tillämpas alltjämt då det beslut som gäller rehabiliteringen har fattats före denna lags ikraftträdande.

Helsingfors den 22 december 1995

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Minister *Arja Alho*

Nr 1673

Förordning

om ändring av förordningen om statens pensioner

Given i Helsingfors den 22 december 1995

På föredragning av ministern för handläggning av ärenden som hör till finansministeriets verksamhetsområde

upphävs 7 a § 1 mom. och 11 § i förordningen den 9 december 1966 om statens pensioner (611/66),

av dem 7 a § 1 mom. sådant det lyder i förordning av den 8 februari 1991 (234/91), samt

ändras 3 §, 7 § 2 mom. och 7 a § 2 mom.,

av dem 7 a § 2 mom. sådant det lyder i nämnda förordning av den 8 februari 1991 som följer:

3 §

Då det medeltal per månad beräknas, som avses i 7 § 3 mom. lagen om statens pensioner, divideras de enligt 16 § samma lag justerade och enligt 7 a § med förmånstagarens pensionsavgifts belopp minskade arbetsinkomsters sammanlagda belopp med antalet av de dagar som räknas som pensionstid under tiden i fråga och kvoten multipliceras med 30.

7 §

— — — — — — — — — — — — — —

Till pensionsansökan skall fogas den utredning som statskontoret bestämmer. Till ansökan om invalidpension skall även fogas ett läkarutlåtande, som innehåller vård- och rehabiliteringsplan, om sökandens hälsotillstånd och som gjorts på en av statskontoret godkänd blankett. Statskontoret kan dock godkänna ett annorlunda läkarutlåtande eller motsvarande utredning. Om sökanden vårdas på ett sjukhus eller om ett annat särskilt skäl finns, kan statskontoret skaffa läkarutlåtandet också på sin egen bekostnad.

7 a §

— — — — — — — — — — — — — —

De i 23 a § 1 mom. lagen om statens pensioner angivna mest representativa centralorganisationerna för statens tjänstemän och arbetstagare är Akava rf, FTFC-O rf och Valtion yhteisjärjestö VTY rf. Bland de personer som var och en av dem föreslår förordnas en till medlem i statens pensionsnämnd.

— — — — — — — — — — — — — —

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1996.

Helsingfors den 22 december 1995

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Minister *Arja Alho*

Bilaga
II

Lag och förordning om statens familjepensioner

(Ändringar som trätt i kraft 1.1.1993 och senare)

Nr 1530

Lag

om ändring av lagen om statens familjepensioner

Given i Helsingfors den 30 december 1993

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 31 december 1968 om statens familjepensioner (774/68) 6 § 2 mom., 7 § 3 mom., 7 c §, 8 §, 12 § 5 mom., 17 §, 22 § 1 mom. och 23 § 1 mom.

av dessa lagrum 6 § 2 mom., 7 § 3 mom. och 7 c § sådana de lyder i lag av den 9 februari 1990 (103/90), 8 § sådan den lyder ändrad genom sistnämnda lag och lag av den 4 juli 1969 (440/69) samt 12 § 5 mom. sådant det lyder i lag av den 21 augusti 1987 (714/87), samt

fogas till 6 §, sådan den lyder i nämnda lag av den 9 februari 1990, ett nytt 3 mom., varvid det nuvarande 3 mom. blir 4 mom., samt till lagen en ny 22 a § som följer:

6 §

— — — — — — — — — — — — — —

Om familjepension beviljas efter en förmånslåtare som var i 1 § 3 mom. lagen om statens pensioner avsedd gammal förmånstagare, är samordningsgränsen dock ett procenttal enligt följande tabell vilket bestäms på grundval av förmånstagarens anställningstid som enligt lagen om statens pensioner räknas såsom pensionstid till utgången av 1994:

Pensionstid minst	Procent
30 år	66
25 år	65
20 år	64
15 år	63
10 år	62
5 år	61
mindre än 5 år	60

Från samordningsgränsen avdras för varje barn som är förmånstagare grundbeloppet av barnpensionen enligt familjepensionslagen (38/69) samt, om också en efterlevande make är förmånstagare enligt denna lag, beloppet av basdelen av efterlevandepensionen enligt familjepensionslagen. Som avdrag beaktas i procent av samordningsgrunden dock inte mer än hälften av procenttalet enligt tabellen. Då en tidigare make till förmånslåtaren får familjepension i stället för den efterlevande maken, avdras vid samordningen inte beloppet av basdelen av efterlevandepensionen enligt familjepensionslagen.

— — — — — — — — — — — — — —

7 §

— — — — — — — — — — — — — —

Får den efterlevande maken inte pension som nämns i 1 mom., anses som den efterlevandes på förvärvsarbete grundade pension den pension som hade beviljats om den efterlevande den dag då förmånslåtaren avled eller den dag då ett i 2 mom. nämnt barn fyller 18 år hade blivit så arbetsoförmögen att det hade medfört rätt till full invalidpension. Samma förfarande tillämpas även på en liknande förmån från en främmande stat. När pensionen fastställs, tillämpas dock inte stadgandena i 5 a § lagen om statens pensioner om de dagar som skall lämnas obeaktade då den däri nämnda tiden om 360 dagar beräknas.

7 c §

Utöver vad som stadgas i 7 b § förrättas pensionsjämkning på nytt endast om en efterlevande make beviljas sådan pension som nämns i 7 § 1 mom. i någon annan form än deltidspension. Härvid tillämpas samma pensionsjämkningsgrund som när pensionsjämkning förrättades första gången.

RP 96/93
ShUB 58/93
StoUB 8/93

8 §

Samordning som avses i 6 § görs på nytt i tillämpliga delar enligt 8 a § lagen om pension för arbetstagare.

12 §

— — — — — — — — — — — — — —

När familjepension utbetalas i ett för allt skall 15 § 5 mom. lagen om statens pensioner iakttas i tillämpliga delar.

17 §

Är förmånstagaren minderårig eller är han på grund av sjukdom eller av annan orsak oförmögen att själv ansöka om familjepension och saknar han förmyndare eller för ändamålet förordnad god man, kan en av statskontoret godkänd nära anhörig eller annan person som huvudsakligen har hand om honom, i egenskap av intressebevakare föra hans talan i ett ärende som gäller familjepension enligt denna lag.

Under de förutsättningar som anges i 1 mom. kan statskontoret även betala ut familjepensionen till en nära anhörig eller någon annan person.

22 §

Utan grund utbetald familjepension får återkrävas även genom kvittning mot framtida familjepensionsrater. Från den familjepension som varje gång skall erläggas får dock inte utan pensionstagarens samtycke dras av mer än en sjättedel av den del av familjepensionsraten som återstår sedan förskott på familjepensionsraten innehållits med stöd av lagen om förskottsuppbörd (418/59) eller källskatt med stöd av lagen om beskattning av begränsat skattskyldig för inkomst och förmögenhet (627/78).

— — — — — — — — — — — — — —

22 a §

Statskontorets eller pensionsnämndens lagakraftvunna beslut om återkrav av familjepension får verkställas på samma sätt som lagakraftvunna domar i tvistemål.

23 §

Kommunernas och andra offentligrättsliga samfunds myndigheter eller inrättningar, pensionsskyddscentralen, försäkrings- och pensionsanstalterna och sjukhusen samt myndigheter och inrättningar som beviljar i 5 a och 10 a §§ nämnda förmåner är skyldiga att på begäran avgiftsfritt lämna statskontoret de uppgifter som de förfogar över och som kan inverka på avgörandet av ett familjepensionsärende som är under behandling, likväl med iakttagande av vad som i någon annan lag stadgas om tystnadsplikt. För läkarutlåtanden och läkarintyg skall dock skälig ersättning betalas.

— — — — — — — — — — — — — —

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1994. Lagens 7 § 3 mom. träder dock i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning.

Lagen tillämpas om förmånstagaren har avlidit efter att lagen har trätt i kraft. Lagens 22 a § tillämpas dock på beslut som givits sedan lagen har trätt i kraft. Ändringarna i 6 § tillämpas dock inte, om förmånslåtaren är född före den 1 januari 1940 eller om förmånslåtaren har avlidit före den 1 januari 1995.

Helsingfors den 30 december 1993

Republikens President

MAUNO KOIVISTO

Finansminister *Iiro Viinanen*

Nr 639

Lag

om ändring av 6 § lagen om statens familjepensioner

Given i Nådendal den 15 juli 1994

I enlighet med riksdagens beslut

fogas till 6 § lagen den 31 december 1968 om statens familjepensioner (774/68), sådant detta lagrum lyder ändrat genom lagar av den 9 februari 1990 och den 30 december 1993 (103/90 och 1530/93), ett nytt 3 mom., varvid de nuvarande 3 och 4 mom. blir 4 och 5 mom., som följer:

6 §

— — — — — — — — — — — — — — —

Om familjepension beviljas efter en förmånslåtare som var en förmånstagare som avses i 12 § 2 mom. lagen om statens pensioner är samordningsgränsen dock ett procenttal enligt följande tabell, vilket bestäms på grundval av den anställningstid som enligt nämnda lagrum räknas såsom pensionstid till utgången av 1994:

Pensionstid	Procent
minst 16 år	66
minst 13 år	65
minst 10 år	64
minst 7 år	63
minst 3 år	62
mindre än 3 år	61

— — — — — — — — — — — — — — —

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1995.

Lagen tillämpas om förmånslåtaren har dött den 1 januari 1995 eller därefter och på förmånslåtaren hade tillämpats lagen den 15 juli 1994 om ändring av lagen om statens pensioner (638/94).

Nådendal den 15 juli 1994

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Minister *Mauri Pekkarinen*

RP 69/94
ShUB 15/94

Nr 1190

Lag

om ändring av lagen om statens familjepensioner

Given i Helsingfors den 16 december 1994

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 20 och 21 §§ lagen den 31 december 1968 om statens familjepensioner (774/68), av dessa 20 § sådan den lyder ändrad genom lagar den 9 januari 1981 och den 8 februari 1991 (12/81 och 231/91), samt

fogas till lagen en ny 21 a § som följer:

20 §

Ändring i statskontorets beslut i familjepensionsärenden söks genom besvär hos statens pensionsnämnd. Ändring i pensionsnämndens beslut söks genom besvär hos försäkringsdomstolen. Besvärsrätt har pensionssökande och pensionstagare. Även statskontoret har rätt att hos försäkringsdomstolen anföra besvär över statens pensionsnämnds beslut. I försäkringsdomstolens beslut får ändring inte sökas genom besvär.

Besvärstiden är 30 dagar från delfåendet av beslutet. Beslut av statskontoret och statens pensionsnämnd får delges part med posten. Om inte något annat visas i samband med besvären anses ändringssökanden ha fått del av beslutet den sjunde dagen efter den då beslutet postades under den adress som han uppgivit. Statskontorets besvärstid räknas från tidpunkten för beslutet.

Om ändringssökande gäller i övrigt vad som stadgas i lagen om ändringssökande i förvaltningsärenden (154/50).

Ett beslut får verkställas trots att det inte vunnit laga kraft, om inte ändringssökandet blir gagnlöst på grund av verkställigheten eller besvärsmyndigheten förbjuder verkställighet.

21 §

Grundar sig laga kraft vunnet beslut rörande familjepension på felaktig eller bristfällig utredning eller är det uppenbart inte lagenligt, kan försäkringsdomstolen på framställning av statskontoret eller på ansökan av den som ärendet berör, efter att ha hört andra parter, undanröja beslutet och ta upp eller förordna ärendet till ny behandling. Efter att ha gjort nämnda framställning kan statskontoret, till dess ärendet avgjorts på nytt, tillfälligt inställa utbetalningen av pensionen eller utbetala pensionen i överensstämmelse med framställningen.

Statens pensionsnämnd och försäkringsdomstolen kan ta upp till prövning besvär som anlänt efter besvärstidens utgång, om besvär på grund av vägande skäl inte sökts inom utsatt tid.

Om det är fråga om beviljande av förvägrad förmån eller ökning av beviljad förmån kan statskontoret utan hinder av det tidigare beslutet behandla ärendet på nytt.

21 a §

I behandlingen i försäkringsdomstolen av ärenden som gäller tillämpningen av denna lag deltar de lekmannaledamöter som blivit för-

RP 190/94
ShUB 30/94

ordnade enligt 24 a § lagen om statens pensioner.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1995. Lagen tillämpas när ändring söks i beslut som givits efter att den trätt i kraft. Stadgandet i 21 § 1 mom. tillämpas dock när ansökan eller framställning görs för undanröjande av statskontorets, statens pensionsnämnds eller försäkringsdomstolens beslut efter att lagen trätt i kraft.

Helsingfors den 16 december 1994

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Justitieminister *Anneli Jäätteenmäki*

Nr 325

Lag

om ändring av 9 § lagen om statens familjepensioner

Given i Helsingfors den 3 mars 1995

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 9 § 1 mom. lagen den 31 december 1968 om statens familjepensioner (774/68), sådant det lyder i lag av den 9 augusti 1985 (697/85), som följer:

9 §

Fördröjs utbetalningen av familjepension som avses i denna lag, betalas den förhöjd för dröjsmålstiden. Förhöjningen av familjepensionen per år följer den räntefot som avses i 4 § 3 mom. räntelagen. Skyldighet att betala familjepensionen förhöjd gäller likväl inte den del av pensionen som utges till en försäkrings- eller pensionsanstalt som bedriver lagstadgad försäkringsverksamhet.

— — — — — — — — — — — — — —

Denna lag träder i kraft den 1 maj 1995.

Denna lag tillämpas inte på ett ärende som har anhängiggjorts vid statskontoret innan lagen trätt i kraft. Stadgandena om förhöjning av familjepensionen tillämpas dock på en sådan familjepensionsrat enligt 9 § 2 mom. som förfaller till betalning den dag då denna lag träder i kraft eller senare.

Helsingfors den 3 mars 1995

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Minister *Olli-Pekka Heinonen*

RP 292/94
EkUB 58/94

Nr 1233

Lag

om ändring av lagen om statens familjepensioner

Given i Helsingfors den 27 oktober 1995

I enlighet med riksdagens beslut

fogas till lagen den 31 december 1968 om statens familjepensioner (774/68) en ny 20 a § som följer:

20 a §

En part skall inom den tid som stadgas i 20 § 2 mom. tillställa statskontoret en besvärsskrift i ett ärende som avses i 20 § 1 mom.

Om statskontoret till alla delar godkänner de krav som anförs i besvärsskriften, skall det ge rättelsebeslut i ärendet. Ändring i rättelsebeslut får sökas så som stadgas i 20 §.

Om statskontoret inte så som nämns i 2 mom. kan rätta det beslut som är föremål för besvären, skall det inom 30 dagar efter besvärstidens utgång tillställa statens pensionsnämnd besvärsskriften och sitt utlåtande eller, om besvären gäller beslut av statens pensionsnämnd, föra det till försäkringsdomstolen. Statskontoret kan då genom ett interimistiskt beslut rätta sitt tidigare beslut till den del det godkänner de krav som anförs i besvären. Om besvären redan har tillställts besvärsinstansen, skall statskontoret genast underrätta denna om det interimistiska beslutet. Ändring får inte sökas i ett interimistiskt beslut.

Avvikelse från den tidsfrist som nämns i 3 mom. får göras, om inhämtandet av tilläggsutredning som behövs på grund av besvären förutsätter det. Ändringssökanden skall då utan dröjsmål underrättas om inhämtandet av tilläggsutredning. Besvärsskriften och utlåtandet skall dock alltid tillställas besvärsinstansen inom 60 dagar från det besvärstiden har löpt ut.

Denna lag träder i kraft den 1 november 1995.

Denna lag tillämpas på beslut som meddelas sedan lagen har trätt i kraft.

Helsingfors den 27 oktober 1995

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Minister *Arja Alho*

RP 51/95
ShUB 7/95
RSv 42/95

Nr 1672

Lag

om ändring av 9 och 11 §§ lagen om statens familjepensioner

Given i Helsingfors den 22 december 1995

Enligt riksdagens beslut

ändras 9 § 2 mom. och 11 § 1 mom. lagen den 31 december 1968 om statens familjepensioner (774/68),

dessa lagrum sådana de lyder 9 § 2 mom. i lag av den 8 februari 1991 (231/91) och 11 § 1 mom. i lag av den 29 juli 1976 (665/76), som följer:

9 §

— — — — — — — — — — — — — — —

Förhöjningen av familjepensionen skall räknas ut för varje dag av dröjsmålstiden, dock inte för tiden innan tre månader har förflutit från utgången av den kalendermånad då förmånstagarna hos statskontoret framställt sina anspråk samt lämnat sådana uppgifter om familjepensionens grund och belopp som skäligen kan krävas av dem med beaktande även av statskontorets möjligheter att skaffa utredning. För ett familjepensionsbelopp som med stöd av ett och samma beslut skall betalas senare räknas dock förhöjningen från förfallodagen. Har ändring sökts i statskontorets beslut genom besvär, kan statens pensionsnämnd eller försäkringsdomstolen bestämma att förhöjningen skall beräknas från en senare tidpunkt, om statskontoret visar att i någon förmånstagares förhållanden har inträffat en väsentlig förändring under den tid då ändringssökandet varit anhängigt.

— — — — — — — — — — — — — — —

11 §

Förmånslåtarens pensionsgrundande lön justeras då familjepensionen beviljas och då 8 § tillämpas enligt de indextal som årligen fastställs för tillämpningen av 9 § lagen om pension för arbetstagare.

— — — — — — — — — — — — — — —

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1996. Lagens 11 § tillämpas på pension som betalas för tiden då lagen varit i kraft.

Helsingfors den 22 december 1995

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Minister *Arja Alho*

RP 134/95
ShUB 18/95
RSv 112/95

Bilaga
III

Lag och förordning om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden
(+ ändr. FFS 1483/95, 1507/95)

vårdsministeriet efter att ministeriet hört pensionsskyddscentralen.

Se RB 13:1, Pr 1.

21 §. Pensionsnämndens arvodes- och lönekostnader ävensom övriga utgifter för nämndens verksamhet bestridas av pensionsskyddscentralens medel.

22 §. Omröstning, som avses i 11 § 2 mom. lagen om pension för arbetstagare, skall minst en månad i förväg av arbetsgivaren tillkännagivas på arbetsplatsen genom ett på anslagstavla eller annan synlig plats uppsatt anslag, varav bör framgå arbetsgivarens förslag, varom omröstning skall ske, samt tiden och platsen för omröstningen.

Omröstning skall såvitt möjligt föranstaltas utom arbetstid och sålunda, att alla röstberättigade kunna deltaga däri. Arbetsgivaren skall för ändamålet ställa lämplig lokal till förfogande. Berör omröstningen arbetstagare på arbetsplatser på flera olika orter, skall skild omröstning föranstaltas på varje sådan ort.

Verkställandet av omröstningen ombesörjes av en kommission, bestående av lika många representanter för arbetsgivaren och arbetstagarna. Arbetstagarnas representanter i kommissionen utses bland de röstberättigade arbetstagarna av dessas huvudförtroendeman eller huvudförtroendeman eller, om sådana icke finnas och därest de röstberättigade arbetstagarna icke kunna enas om representanter, av pensionsskyddscentralen.

Omröstningen skall verkställas med slutna sedlar. Varje arbetstagare, om vars deltagande i försäkringspremien det är fråga, har en röst. Arbetstagarna anses hava godkänt arbetsgivarens förslag, om för detta vid omröstningen avgivits mera än hälften av rösterna.

Angående resultatet av omröstningen skall skriftligt meddelande, undertecknat av samtliga medlemmar i kommissionen, ofördröjligen tillställas arbetsgivaren och pensionsskyddscentralen. Angående omröstning på flera orter skall gemensamt meddelande lämnas.

23 §. Är pensionsanstalts eller pensionsskyddscentralens expedition tillkommen genom maskinell databehandling eller eljest åtminstone delvis genom tryckningsförfarande, må underskriften utskrivas maskinellt.

23a §. (14.4.1978/276) Pensionsanstalt skall förvara de handlingar och uppgifter som hänföra sig till anordnandet av pensionsskydd eller till pensionsärende på sätt pensionsskyddscentralen enligt av social- och hälsovårdsministeriet utfärdade allmänna anvisningar närmare föreskriver.

I 1 mom. avsedda handlingar och uppgifter kan dock, i stället för i original, förvaras lagrade medelst sådan av pensionsskyddscentralen godkänd metod, genom vilken sakinnehållet i originalhandlingarna och -uppgifterna tillförlitligt blir bevarat. På detta sätt lagrade anses dessa, såframt icke annat styrkes, motsvara originalen.

24 §. I varje industriinrättning och arbetslokal skall på åtgärd av arbetsgivaren anslås tillkännagivande om i vilken pensionsanstalt arbetsgivaren anordnat pensionsskydd för sina arbetstagare enligt lagen om pension för arbetstagare. På andra arbetsplatser skall nämnda tillkännagivande finnas till påseende hos arbetsledaren.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1962.

1483/95

Ar 29c L om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden 9.2.1962/134

L 10.4.1981/258 – RP:180/1980, L 26.6.1981/473 – RP:54/1981; L 7.1.1982/15 – RP:195/1981; L 14.12.1982/927 – RP:223/1982, L 17.12.1982/982 – RP:213/1982, L 18.1.1985/51 – RP 249/1984; L 12.7.1985/593 – RP 35/1985; L 26.7.1985/667 – RP:85/1985; L 31.12.1985/1121 – RP:231/1985, L 18.4.1986/284 – RP:237/1985; L 8.8.1986/604 – RP:61/1986, L 11.11.1988/923 – RP 73/1988; L 29.12.1988/1324 – RP:216/1988, L 26.5.1989/476 – RP:230/1988; L 30.6.1989/606 – RP:81/1989, L 9.2.1990/101 – RP 173/1989, L 29.6.1990/600 – RP:68/1990; L 10.12.1990/1069 – RP:138/1990, L 28.12.1990/1348 – RP:255/1990, L 17.1.1991/53 – RP 290/1990, L 27.3.1991/613 – RP:259/1990, L 26.6.1992/564 – RP:55/1992, L 8.7.1992/629 – RP:76/1992, L 23.10.1992/950 – RP 108/1992, L 18.12.1992/1326 – RP:304/1992; L 28.6.1993/560 – RP:26/1993, L 19.11.1993/980 – RP:117/1993, L 3.12.1993/1078 – RP 249/1993, L 22.12.1993/1468 – RP:282/1993, L 30.12.1993/1545 – RP 235/1993; L 30.12.1993/1547 – RP:235/1993, L 14.10.1994/879 – RP:117/1994; L 3.3.1995/314 – RP:292/1994, L 17.3.1995/391 – RP:330/1994

1 §. För en arbetstagare som efter det är då han har fyllt 13 år är sysselsatt i skogsarbete, flottningsarbete, olika till gårdsbruk och trädgårdshushållning hörande arbeten, jord-, vatten- och husbyggnadsarbete, jordförbättringsarbete, arbete inom torvindustrin eller hamnarbete eller som tjänstgör på ett fartyg i inrikesfart eller, enligt vad som stadgas genom förordning, arbetar inom något annat sådant område som kännetecknas av kortvariga arbetsförhållanden, skall arbetsgivaren bekosta pensionsskydd för ålderdom och invaliditet samt för arbetstagarens anhöriga familjepensionsskydd enligt denna lag. Arbetstagaren är skyldig att delta i bekostandet av pensionsskyddet enligt denna lag så som 10 c § stadgar. Om inte något annat stadgas i denna lag, gäller i övrigt i tillämpliga delar 3 § 2 mom., 3a §, 4 § 1, 3 och 5 mom., 4a–4d, 4f–4h och 4j–4n §§, 5 § 6 mom., 5c, 7a–7c, 8, 8a–8g, 9, 9a, 10, 10a, 10c, 12, 13a, 13b, och 14 §§, 15 § 2 mom., 15a, 15b, 16, 17, 17a, 17b, 18, 19a–19d, 20, 21, 21a–21f, 22 och 23 §§ lagen om pension för arbetstagare. (17.3.1995/391)

Denna lag gäller likväl icke:

1) funktionär;

2) sådan arbetstagare i arbetsförhållande, avsett att vara bestående och att fortgå året runt, vilken på grund av sitt arbetsförhållande äger rätt till i 1 § 1 mom. 3 eller 4 punkten lagen om pension för arbetstagare avsedd pension med stöd av annan än denna lag eller med stöd av förordning eller pensionsstadga;

3) arbetstagare i rör- eller elektricitetsbranschen, om han är anställd hos annat företag än byggnadsrörelse; ej heller

4) arbete, på grund av vilket rätt till pension bestämmes i enlighet med lagen om pension för lantbruksföretagare. (14.7.1969/470)

Arbetstagare äger icke heller rätt till pension enligt denna lag på grund av arbete, som han utfört efter det han fyllt 65 år. (29.12.1972/935)

Uppstår oklarhet därom, huruvida denna lag skall tillämpas på arbetsgivare eller arbetstagare, avgöres ärendet av pensionsskyddscentralen på ansökan av vederbörande arbetsgivare, arbetstagare eller pension-

sanstalt. I pensionsskyddscentralens beslut ma andring sokas pa satt i 21 § lagen om pension for arbetstagare ar stadgat.

L 23.10.1992/950 tradde i kraft 1.1.1993. Stadgandena i 8a, 8i och 8g§§ samt 17b§ 3 mom. lagen om pension for arbetstagare tillampas dock endast i de fall dar grunden for nv samordning, regressratt eller kvittning har uppkommit efter det denna lag har tratt i kraft.

Slutstadgandet i L 27.3.1991/613 lyder:

Denna lag trader i kraft den 1 oktober 1991.

Lagen tillampas pa rehabilitering som borjat efter ikraftträdandet.

Det markbelopp som stadgas i 7 § 1 mom. motsvarar lonenindextalet for 1962.

Se L om pension for arbetstagare, Ar 29 a och F innefattande Regl. for pensionsskyddscentralen 14.8.1961/431; SHMb ang. de grunder enligt vilka den betalning i ett for allt skall beraknas varom stadgas i bl. a. 1 § denna lag 19.12.1990/1218; SHMb om tillampningen av 41§ lagen om pension for arbetstagare, 1 § lagen om pension for arbetstagare i kortvariga arbetsforhallanden, 19 § lagen om pension for lantbruksforetagare och 17 § lagen om pension for foretagare 19.12.1986/991.

Se aven F ang. tillämpning av lagen om pension for arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden 17.5.1963/240:

Pa foredragning av socialministern stadgas med stod av 1 § lagen den 9 februari 1962 om pension for arbetstagare i kortvariga arbetsforhallanden (134/62):

1 §. Utover vad i 1 § 1 mom. lagen om pension for arbetstagare i kortvariga arbetsforhallanden stadgas, skall sagda lag, med dart stadgade begransningar, tillampas pa sadana arbetstagares arbetsforhallande, som aro sysselsatta:

1) med lastning eller transport av virke;

2) vid sag, med sasongbetonad verksamhet, eller vid ambulerande sag;

3) med hantering av virke eller annat ramaterial pa lagerplats inom traforadlingsindustrin;

4) i sadan anstalt for impregnering av tra, som pa grund av anlaggningens natur har sasongbetonad verksamhet;

5) i betsockerfabrik eller i gronmjolsfabrik; (28.11.1969/719)

6) i fabrik for tillverkning av potatismjol;

7) i lager for lantbruksprodukter;

8) i spannmalstorkanlaggning;

9) i tegellabrik, dar konsttorkanlaggning icke finnes;

10) i betongguteri, dar fasta uppvarmningsanordningar icke finnas; (28.11.1969/719)

11) i underhallsarbete pa fartyg utan att vara anstallda hos skeppsvarv eller att sta i sadan sjomanstjanst, som avses i lagen om sjomanspensioner; eller (28.11.1969/719)

12) i omlastningsarbete pa gransstationer. (28.11.1969/719)

Denna forordning trader i kraft den 1 juli 1963.

1a §. (22.12.1993/1468) Denna lag tillampas aven pa en arbetstagare som en finsk arbetsgivare sander utomlands for att utfora arbete for samma arbetsgivare. Detsamma galler en arbetstagare som av sin arbetsgivare, som ar ett finskt foretag, sands utomlands for att utfora arbete for ett utlandskt moder- eller dotterforetag inom samma ekonomiska helhet som det finska foretaget.

Om en arbetsgivare visar att pensionsskyddet for en i 1 mom. avsedd grupp av arbetstagare ordnats pa ett annat satt sa att det sasom helhet betraktat kan anses svara mot ett pensionsskydd enligt denna lag, kan pensionsskyddscentralen pa ansokan befria arbetsgivaren fran skyldigheten att forsakra arbetstagarna i den ovan namnda gruppen for den tid med vilken anstallningsforhallandet utomlands overstigit tva ar. Befrielse beviljas tidigast fran ingangen av den manad under vilken befrielse soks.

En finsk arbetsgivare kan ordna ett pensionsskydd som svarar mot denna lag for en sadan till utlandet sand arbetstagare som i nagot annat fall an de som avses i 1 mom. ar anstalld hos ett moder- eller dotterforetag inom samma ekonomiska helhet som arbetsforgivaren eller i ett annat foretag dar arbetsgivaren har bestammanderatt.

Nar pensionsskydd enligt denna lag ordnas efter utgangen av den i 2 mom. avsedda tvaarsturden eller enligt 3 mom., kan vid bestammandet av den arbetsfortjanst som ligger till grund for pensionen beaktas pensionsskydd som erhalls pa grundval av arbetet utomlands.

Social- och halsovardsministeriet kan meddela narmare bestammelser om tillampningen av denna paragraf.

L 22.12.1993/1468 tradde i kraft 1.1.1994. Denna lag tillampas om en arbetstagare har sants utomlands efter att lagen tratt i kraft. En beltielse enligt 1a § 2 mom. kan dock galla arbetstagare som sants utomlands fore ikraftträdandet. I sa fall skall aven tiden fore ikraftträdandet beaktas nar den i momentet stadgade tvaarsturden beraknas.

Utan hinder av denna lag och utan sarskilt beslut fortsatter pensionsskydd som anordnats pa grundval av ett arbetsforhallande som borjat innan lagen tradde i kraft aven efter ikraftträdandet.

2 §. Anordnandet av det i denna lag stadgade pensionsskyddet handhaves av en arbetspensionskassa, som ar verksam inom ettvart i 1 § 1 mom. avsett arbetsomrade. Genom forordning ma likval stadgas, att for tva eller flere omraden inrattas en gemensam arbetspensionskassa eller att pensionsskyddet inom nagot omrade handhaves av pensionsanstalt, som bedriver i lagen om pension for arbetstagare avsedd verksamhet.

Reglemente for arbetspensionskassa utfardas genom forordning. For tva eller flere arbetspensionskassor ma utfardas gemensamt reglemente. Arbetspensionskassas beslutanderatt utovas av en delegation och en styrelse, vilka besta av ordforande och viceordforande samt lika manga representanter for arbetsgivarnas och arbetstagarnas organisationer. Ar antalet statsanstallda arbetstagare, som skola forsakras i arbetspensionskassa, stort i forhallande till antalet andra arbetstagare i samma arbetspensionskassa, skall i delegationen och styrelsen invaljas ett motsvarande proportionellt antal foretradare for vederborande statliga ambetsverk i stallet for arbetsgivarorganisationernas representanter. Ordforanden eller viceordforanden bor vara en med forsakringsverksamheten fortrogen person. Delegationen tillsattes av pensionsskyddscentralen, som aven utser styrelsens ordforande och viceordforande.

Se F innefattande regl. for arbetspensionskassan 7.11.1975/846.

For anordnandet av i lagen om pension for arbetstagare i kortvariga arbetsforhallanden stadgat pensionsskydd inrattas en, for alla i 1 § 1 mom. sagda lag avsedda arbetsomraden gemensam arbetspensionskassa. Se F om inrattande av arbetspensionskassa 7.11.1975/844.

2a §. (28.12.1990/1348) Genom forordning stadgas vilken av de pensionsanstalter som skoter pensionsskyddet enligt de lagar som namns i 8 § 4 mom. 1, 2 och 10–13 punkten lagen om pension for arbetstagare som skall avgora pensionsansokan samt sorja for utbetalningen av pensionen och skota pensionsanstaltens ovriga uppgifter i anslutning till pensionen.

3 §. Pensionsskyddscentralen ma pa ansokan av arbetsgivare bevilja denne ratt att anordna pensionsskydd for arbetstagare pa satt i lagen om pension for arbetstagare ar stadgat, under forutsattning, att arbetstagaren enligt denna lag tillkommande formaner icke forsamras och att regleringen icke medfor betydande allman olagenhet for verkstalligheten av arbetstagarnas pensionsskydd. Under enahanda forutsattningar ma pensionsskyddscentralen bevilja arbetspensionskassa ratt att pa i lagen om pension for arbetstagare stadgade villkor forsakra arbetstagare, vilka sta i namnda lag underställda arbetsforhallanden och aro

sysselsatta på område, hörande till arbetspensionskassans verksamhetskrets.

Se L om pension för arbetstagare § 3 mom. 1, Ar 29a.

4 §. Arbetstagare har rätt till ålderspension då han fyllt 65 år, räknat från ingången av månaden efter den under vilken pensionsansökan görs, oberoende av om han längre kvarstår i arbetsförhållande. På ansökan beviljas ålderspension i förtid innan arbetstagaren fyllt 65 år, dock tidigast från ingången av månaden efter den under vilken han fyllde 60 år. Pensionen beviljas härvid minskad på det sätt som stadgas i 5a § 2 och 3 mom. På förtida ålderspension tillämpas i övrigt vad som i detta moment stadgas om ålderspension. (26.7.1985/667)

Rätt att erhålla invalidpension tillkommer arbetstagare, vars arbetsförmåga på grund av sjukdom, lyte eller skada, med beaktande jämval av den tid som redan förflutit, kan uppskattas vara utan avbrott nedsatt med minst två femtedelar åtminstone ett år. Vid bedömande av i vad mån arbetsförmågan är nedsatt beaktas arbetstagarens återstående förmåga att bereda sig förvärvsinkomster genom sådant tillgängligt arbete, som rimligen kan förutsättas av honom med hänsyn till hans utbildning, tidigare verksamhet, ålder och bosättningsförhållanden samt därmed jämförliga omständigheter. Vid varierande arbetsförmåga beaktas den årliga förtjänsten. Då mottagare av invalidpension uppnår till erhållande av ålderspension berättigande ålder, förändras invalidpensionen till ålderspension. (29.12.1972/935)

Invalidpension beviljas, om inte annorlunda är stadgat, för viss tid eller tills vidare från ingången av den månad som följer näst efter den under vilken rätten till pension uppkommit, dock inte retroaktivt för längre tid än ett år före den månad som följer näst efter ansökningen om pension. Invalidpension indrages då pensionstagaren återfått sin arbetsförmåga i sådan grad att han inte längre uppfyller villkoren för erhållande av pensionen. (26.6.1981/473)

Sedan en arbetstagare har avlidit betalas till förmånstagarna familjepension, om han vid sin död hade rätt till ålders- eller invalidpension eller fick sådan pension. Förmånstagare efter en sådan förmånstagare är, med de begränsningar som stadgas i 4a § lagen om pension för arbetstagare,

1) en efterlevande make med vilken förmånstagaren hade ingått äktenskap före fyllda 65 år,

2) förmånstagarens barn,

3) barn till den efterlevande maken som vid förmånstagarens död bodde i samma hushåll som förmånstagaren och den efterlevande, samt

4) en tidigare make till förmånstagaren, till vilken förmånstagaren vid sin död på basis av ett lagakraftvunnet domstolsbeslut eller ett avtal som hade fastställts av socialnämnden var skyldig att betala periodiskt underhållsbidrag. Härvid gäller om den tidigare makens och dennes rätt till familjepension i tillämpliga delar vad som stadgas om efterlevande makar och deras rätt till familjepension. (9.2.1990/101)

Arbetstagare är berättigad till arbetslöshetspension och deltidspension, om annat inte följer av denna lag, på det sätt som stadgas i lagen om pension för arbetstagare. Den tid som enligt 4f § 1 mom. 3 punkten i nämnda lag återstår till pensionsåldern motsvarar i 7 § 1 mom. angiven lön. Den i 4f § 1 mom. 4 punkten lagen om pension för arbetstagare nämnda pensionsgrundande tiden av fem år beräknas i månader på grundval av de arbetsförtjänster som under de sistförflutna 15 kalenderåren erhållits i arbetsförhållanden på vilka denna lag tillämpas, genom att beloppet av arbetsförtjänsten under kalenderåret divideras med det markbelopp som avses i 1 § 1 mom. 2 punkten i nämnda lag. Härvid beaktas endast hela månader, likväl högst så många månader att de tillsammans med övriga i 4 f § 1 mom. 4 punkten lagen om pension för arbetstagare angivna pensionsgrundande tider utgör 12 månader per kalenderår. När deltidspension fastställs, betraktas som stabiliserad förvärvsinkomst den i 7 § 1 mom. nämnda lön, som skulle räknas såsom berättigande till pension om arbetstagaren blivit arbetsoförmögen vid den tidpunkt då delpensionen börjar. (8.8.1986/604)

Slutstadgandet i L 26.6.1981/473 vid § 1.

L 8.8.1986/604 trädde i kraft 1.1.1987. Då rätt till deltidspension bestäms skall också beaktas övergång till deltidsarbete innan denna lag trätt i kraft.

Slutstadgandet i L 9.2.1990/101 lyder:

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1990.

Lagen tillämpas om förmånstagaren har avlidit sedan den har trätt i kraft. Utöver vad som stadgas i 4a § 1 och 2 mom. lagen om pension för arbetstagare har en kvinna rätt till efterlevandepension om hon har fyllt 40 år och lever i äktenskap med förmånstagaren då lagen träder i kraft, förutsatt att äktenskapet har ingåtts innan förmånstagaren hade fyllt 65 år och vid förmånstagarens död hade fortgått minst tre år. Familjepension som betalas efter en förmånstagare som har avlidit innan lagen trätt i kraft dras inte in trots att den efterlevande maken ingår nytt äktenskap efter att ha fyllt 50 år. Vad som enligt 1 § lagen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden stadgas om den samordning som avses i 8a § 2 mom. lagen om pension för arbetstagare gäller också de barnpensioner som har börjat betalas innan denna lag trätt i kraft.

Vad denna lag stadgar om barn tillämpas på adoptivbarn också i sådana fall då domstolen har gett sitt samtycke till adoptionen före den 1 januari 1950. Dessa adoptivbarn har inte rätt till barnpension efter sina biologiska föräldrar. Som barn anses också ett barn som har ställning som erkänt barn och likaså ett barn till vilket förmånstagaren vid sin död hade förbundit sig eller var förpliktad att betala underhållsbidrag enligt lagen om barn utom äktenskap (173/22).

Se Folkpens. §§ 20, 22 och 22a, S 10.

4a §. (28.6.1993/560) Utan hinder av vad 4 § 2 mom. och 5b § 1 mom. stadgar om erhållande av full invalidpension har en arbetstagare som har fyllt 58 år rätt att få invalidpension i form av individuell förtidspension, om hans arbetsförmåga, med beaktande av sjukdom, lyte eller skada, faktorer förknippade med åldrandet, lång tid i yrket, ett för honom påfrestande och slitsamt arbete samt arbetsförhållandena, varaktigt har nedgått i sådan grad att det inte skäligen kan förutsättas att han skall fortsätta med sitt förvärvsarbete.

Ett villkor för beviljande av individuell förtidspension är att arbetstagaren har upphört med förvärvsarbete enligt de lagar, det pensionsreglemente eller de pensionsstadgar som avses i 8 § 4 mom. lagen om pension för arbetstagare eller att hans förvärvsinkomst per månad för dessa arbeten kan uppskattas bli mindre än ett belopp som avses i 1 § 1 mom. 2 punkten i ovan nämnda lag. Ett ytterligare villkor är att, då den individuella förtidspensionen fastställs, såsom pensionsberättigande tid även kan beaktas den tid som återstår till pensionsåldern eller motsvarande arbetsförtjänst, dock inte i det fall att arbetstagaren har rätt till individuell förtidspension eller ålderspension i en pensionsålder som är lägre än 65 år enligt någon annan lag, ett pensionsreglemente eller en pensionsstadga som avses i 8 § 4 mom. lagen om pension för arbetstagare.

~~Arbetstagaren har rätt att få ett förhandsbeslut av~~ vilket framgår om han uppfyller de i 1 mom. och i 2 mom. sista meningen nämnda villkoren för pensionering. Ändring i beslutet får sökas på det sätt som stadgas i 21 §. Förhandsbeslutet är bindande för pensionsanstalten, om därpå grundad ansökan görs inom nio månader eller inom en av arbetsgivaren och arbetstagaren avtalad längre tid från det beslutet vann laga ~~kraft~~. 3 mom. upph. 1185/95

Individuell förtidspension utbetalas tidigast från ingången av den månad som följer efter ansökan om pension eller förhandsbeslut. Pensionen kan av undantagsskäl betalas retroaktivt, dock för högst ett år före den månad som följer efter den under vilken pensionen sökts.

Invalidpension som beviljats i form av individuell förtidspension indras, om pensionstagaren inte längre uppfyller de villkor för pensionen som stadgas i 1 mom. I övrigt gäller angående pensionen i tillämpliga delar vad som stadgas om full invalidpension.

L 28.6.1993/560 trädde i kraft 1.1.1994. Lagen tillämpas på pensioner i fråga om vilka pensionsfallet inträffar sedan lagen har trätt i kraft. Lagens 5b § tillämpas dock även på pensioner i fråga om vilka pensionsfallet har inträffat innan lagen har trätt i kraft.

På en arbetstagare, som har fyllt 55 år innan denna lag trätt i kraft och som då lagen träder i kraft har rätt till dagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa eller till utbildningsstöd enligt lagen om arbetskraftspolitisk vuxenutbildning, tillämpas fortfarande 4c § lagen om pension för arbetstagare sådant detta lagrum lyder när denna lag träder i kraft. När stadgandet tillämpas, anses arbetstagaren ha rätt till dagpenning även under den självriskstid som avses i 12 § lagen om utkomstskydd för arbetslösa och den 1 januari 1994. (30.12.1993/1547)

Utan hinder av vad 4a § stadgar om den nedre åldersgränsen för individuell förtidspension behåller en arbetstagare som är född 1939 eller tidigare rätten att få individuell förtidspension när han fyllt 55 år. Denna lags 4a § 3 mom. tillämpas på förhandsbeslut som ges medan lagen är i kraft.

Stadgandena i 5 § 1 mom. i denna lag tillämpas från och med den 1 januari 1994. Till den del sådan tid som avses i momentet skall räknas före den 1 januari 1994, tillämpas dock 5 § 1 mom. lagen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden sådant det lyder när denna lag träder i kraft.

De belopp som anges i 5 § 2 mom., 5d § 2 mom. och 7 § 1 mom. motsvarar det löneindextal som fastställts för 1962.

4b §. (27.3.1991/613) Rehabilitering ges samt förutsättningarna för och storleken av rehabiliteringspenning och rehabiliteringsunderstöd enligt prövning bestäms enligt lagen om pension för arbetstagare. Den tid som enligt 4 h § 2 mom. lagen om pension för arbetstagare återstår till pensionsåldern motsvaras av den lön som avses nedan i 7 § 1 mom.

5 §. (28.6.1993/560) Pensionens årliga belopp utgör 1,5 procent av det sammanlagda beloppet av de enligt 9 § lagen om pension för arbetstagare justerade löner, minskade med beloppet av arbetstagarnas pensionsavgift så som avses i 7 § 5–7 mom. lagen om pension för arbetstagare, som arbetstagaren har förtjänat sedan han fyllt 23 år och på basis av vilka försäkringspremie enligt denna lag har betalts, och räknat från ingången av det år under vilket arbetstagaren fyller 60 år 2,5 procent av det sammanlagda beloppet av dessa löner. Pensionens belopp är dock 1,5 procent till den del den till pension berättigande lönen fastställs på grundval av i 7 § 1 mom. avsedda arbetsförtjänster som motsvarar återstående tid eller på grundval av lön som beräknats med stöd av 7b § 1 mom. för sådan tid för vilken arbetstagaren har uppburit heleffektiv pension. Såsom ålderspensionsgrundande lön beaktas inte sådana löner som arbetstagaren har förtjänat under den månad då han fyllde 65 år och under de sex månader som föregick denna månad. För denna period beräknas såsom arbetstagarens inkomst per månad den i enlighet med 9 § lagen om pension för arbetstagare justerade lön som han i medeltal förtjänat per månad under de tolv månader som föregick nämnda period, minskad med beloppet av arbetstagarnas pensionsavgift på det sätt som avses i 7 § 5–7 mom. lagen om pension för arbetstagare.

Har arbetstagaren under något kalenderår förtjänat mindre än 200 mark i arbeten som avses i denna lag, beaktas under ett sådant år förtjänad lön dock inte såsom pensionsgrundande. Likaså lämnas sådana löner obeaktade som har förtjänats efter den månad under vilken arbetstagaren fyllde 65 år.

L 28.6.1993/560 trädde i kraft 1.1.1994. Se tillämpningsstadgandet vid § 4.

Se F om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden § 5. Ar 29d; L om pension för arbetstagare §§ 5a, 8 och 9, Ar 29a; Folkpens. §§ 26 och 27 samt § 30 mom. 2, S 10.

Socialministeriet har med stöd av 12 § lagen den 9 februari 1962 om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden (134/62) beslutat, att de i 5 och 7 § sagda lag nämnda gränsbeloppen om 800 mark skola utgöra 1 200 mark samt det i 8 § samma lag nämnda gränsbeloppet om 5 mark skall utgöra 7,50 mark från den 1 januari 1967, likväl så, att vid tillämpning av stadgandet i 7 § 1 mom. första meningen multipliceras den lön, som erhållits före år 1965, med talet 1,50 samt den lön, som erhållits åren 1965 och 1966, med talet 1,20. SocMb 30.11.1966/592.

5a §. (26.7.1985/667) Begynner pension senare än vid ingången av den månad som följer efter det arbetstagaren fyllt 65 år, höjs den enligt 8 § lagen om pension för arbetstagare samordnade pensionen, beroende på tiden för uppskjutandet av pensionen, på det sätt som stadgas i 5 § 3 mom. lagen om pension för arbetstagare.

Beviljas pension enligt 4 § 1 mom. i förtid, minskas pensionen med en halv procent för varje månad för vilken pensionen utbetalas före ingången av den månad som följer efter den då pensionsåldern uppnås. Minskningen beräknas på den enligt 8 § lagen om pension för arbetstagare samordnade pension som arbetstagaren har intjänat fram till begynnelsetidpunkten för pensionen. På ansökan okas arbetstagarens ålderspension med den pension som grundar sig på löner som uppburits under tiden för förtida ålderspension.

Med avvikelse från vad som stadgas i 2 mom. minskas den förtida ålderspensionen för arbetstagare som är född före år 1937, beroende på födelseår, enligt följande procenttal:

Födelseår	Minskning i procent per månad
1922 eller tidigare	0,33
1923	0,34
1924	0,36
1925	0,37
1926	0,38
1927	0,39
1928	0,40
1929	0,41
1930	0,42
1931	0,43
1932	0,44
1933	0,46
1934	0,47
1935	0,48
1936	0,49

5b §. (28.6.1993/560) Invalidpension beviljas antingen som full pension eller som delpension. Full invalidpension beviljas en arbetstagare vars arbetsförmåga, uppskattad enligt 4 § 2 mom., är nedsatt med minst 3/5 åtminstone under ett år. Individuell förtidspension beviljas likaså som full invalidpension. I annat fall beviljas invalidpensionen som delpension. Den fulla invalidpensionens belopp fastställs enligt 5§. Delpensionen är hälften av full pension. (14.10.1994/879)

Om den som uppbär individuell förtidspension börjar förvärvsarbeta och härvid förtjänar det belopp som avses i 1 § 1 mom. 2 punkten lagen om pension för arbetstagare eller mera, kan utan hinder av vad som stadgas i 1 mom. individuell förtidspension utbetalas enligt samma belopp som delpension enligt 1 mom. Överstiger pensionstagarens förvärvsinkomster dock 3/5 av den pensionsgrundande lönen, utbetalas pensionen inte utan lämnas vilande.

Förändras en invalidpensionstagares arbetsförmåga så att förändringen enligt 1 mom. inverkar på pensionens storlek, och kan förändringen med beaktande även av den tid som redan har förflutit antas bli bestående under åtminstone ett år, justeras pensionens belopp på ansökan av pensionstagaren eller på pensionsanstaltens initiativ från början av den månad som närmast följer efter förändringen, om inte annat följer av stadgandena i 4d § lagen om pension för arbetstagare. Pensionen minskas dock inte för den tid för vilken den redan har utbetalts och höjs inte för längre tid än sex månader före den kalendermånad som närmast följer efter pensionstagarens justeringsansökan eller pensionsanstaltens justeringsåtgärder. Invalidpension som har beviljats i form av delpension ändras på ansökan av pensionstagaren till individuell förtidspension räknat från ingången av månaden närmast efter den under vilken pensionstagaren har uppfyllt de villkor som stadgas i 4a § 1 och 2 mom., dock inte retroaktivt för längre tid än sex månader före den månad som följer efter ansökan.

Indragen invalidpension kan betalas ut i form av delpension även för kortare tid än ett år. Delpension kan betalas som full pension under den rehabiliteringstid som avses i 41 § 2 mom. lagen om pension för arbetstagare.

Om den som uppbär individuell förtidspension börjar förvärvsarbeta, varav det enligt 2 mom. följer att pensionen skall betalas enligt samma belopp som delpension eller att den inte alls får utbetalas, ändrar pensionsanstalten pensionsbeloppet eller avbryter pensionsutbetalningen räknat från följande möjliga betalningsperiod. I dessa fall kan pensionsanstalten återkräva de pensionsräter som har betalts utan grund räknat från den tidpunkt då pensionstagaren började förvärvsarbeta.

Då arbetet upphör eller minskar så att arbetstagaren har rätt till individuell förtidspension till fullt belopp eller enligt samma belopp som delpension, börjar vilande individuell förtidspension på ansökan utbetalas räknat från ingången av den månad som närmast följer efter ansökan. Av undantagsskäl kan pensionen betalas retroaktivt, dock högst för ett år före den månad som följer efter ansökan.

Vilande individuell förtidspension kan på ansökan av pensionstagaren indras räknat från ingången av den månad som närmast följer efter ansökan. Om krav på ny utbetalning av vilande individuell förtidspension inte framställs inom fem år räknat från avbrottet, anses det utan särskilt beslut att förtidspensionen upphör vid utgången av denna tid.

5c §. (28.6.1993/560) När ålders- och invalidpensionens storlek fastställs beaktas inte lönen för den tid för vilken arbetstagaren har rätt att uppbära sådan grundpension enligt en lag, ett pensionsreglemente eller en pensionsstadga som nämns i 8 § 4 mom. lagen om pension för arbetstagare, vars storlek har fastställts med beaktande av den tid som återstår till pensionsåldern eller av motsvarande arbetsförtjänst (*heleffektiv pension*). När invalidpensionens storlek fastställs beaktas inte heller lön som arbetstagaren har uppburit i sådant arbetsförhållande vid vars början han redan hade den sjukdom, det lyte eller den skada som utgör den huvudsakliga orsaken till arbetsoförmågan. Det sistnämnda gäller dock inte lön som uppburits i ett arbetsförhållande som har börjat minst ett år före arbetsoförmågans intrade.

Om familjepension beviljas efter en förmånstagare som vid sin död inte fick någon pension, betraktas vid tillämpning av 1 mom. och 7§ 1 mom. dödsdatumet som den dag då sjukdomen, lytet eller skadan inträffade, om inte förmånstagaren visar något annat. (17.3.1995/391)

5d §. (28.6.1993/560) Vid tillämpning av stadgandena i 8 § lagen om pension för arbetstagare skall pension enligt denna lag jämställas med pension som grundar sig på lagen om pension för arbetstagare. Vid valet av samordningsgrund skall beaktas den högsta på grundval av kalenderåret beräknade lön som berättigar till pension enligt denna lag, minskad med beloppet av arbetstagarnas pensionsavgift så som avses i 7 § 5–7 mom. lagen om pension för arbetstagare, eller arbetstagarens genomsnittliga lön beräknad enligt 7a§.

Har ett i 8 § 3 mom. lagen om pension för arbetstagare avsett annat arbets- eller tjänsteförhållande än ett sådant varom stadgas i denna lag eller annan än däri avsedd företagarverksamhet fortgått under ett sådant kalenderår eller i nämnda moment avsedd pension under minst tre på varandra följande sådana kalenderår då arbetstagaren i arbete som avses i denna lag har förtjänat minst 800 mark, sammanräknas för valet av samordningsgrund den lön som förtjänats i arbete som avses i denna lag med motsvarande pensionsgrundande lön eller arbetsinkomst eller pension enligt en annan ovan i detta moment avsedd lag, så som stadgas i 8§ 3 mom. lagen om pension för arbetstagare. Härvid användes såsom lön som uppburits i arbete som avses i denna lag genomsnittet per månad av de under ifrågavarande parallella kalenderår i dylikt arbete förtjänade faktiska lönerna. Innan genomsnittet räknas ut avdras från lönerna med beloppet av arbetstagarnas pensionsavgift så som avses i 7 § 5–7 mom. lagen om pension för arbetstagare.

5b–5d §§ tillfogades genom L 28.6.1993/560, som trädde i kraft 1.1.1994. Se tillämpningsstadgandet vid § 4a.

6 §. (22.12.1993/1468) Den lön för vilken försäkringspremie skall betalas bestäms enligt samma grunder som tillämpas vid förskottsinnehållning av skatt. Social- och hälsovårdsministeriet har likväl rätt att av särskilda skäl bestämma att även andra beräkningsgrunder får tillämpas på något arbetsområde. När pensionsskydd ordnas för arbete utomlands skall dock så-

som lon anses sådan arbetsfortjanst som skulle betalas for motsvarande arbete i Finland eller arbetsfortjanst som annars kan anses motsvara arbetet.

Se L om forskottsuppbord § 4, Sk 47.

7 §. (28.6.1993/560) Om arbetstagaren omedelbart fore uppkomsten av den sjukdom, det lyte eller den skada som utgor den huvudsakliga orsaken till arbetsoformaga under 540 dagar i arbete som avses i denna lag har fortjanat minst 800 mark, beaktas sasom pensionsgrundande lon aven den lon som han skulle ha fortjanat fran arbetsoformagans borjan till dess han uppnatt pensionsaldern (*lon for aterstaende tid*). Har arbetstagaren pa grund av samma pensionsfall aven enligt lagen om pension for lantbruksforetagare (467/69) ratt till heleffektiv invalidpension, skall sasom ovan namnda gransbelopp anses 200 mark. Vid fastställandet av arbetsloshetspensionens belopp raknas ovan namnda 540 dagar fran den i 4 c § 3 mom. lagen om pension for arbetstagare avsedda dagen for arbetslohetens begynnande.

Vid beraknandet av de 540 dagar som avses i 1 mom beaktas inte de dagar da arbetstagaren

1) har haft studieledighet enligt lagen om studieledighet (273/79),

2) har fatt personligt stod for frivillig yrkesinriktad vuxenutbildning enligt lagen om utbildnings- och avgangsbidragsfonden (573/90), statstjanstemannalagen [(755/86)], grundskolelagen (476/83) eller gymnasielagen (477/83),

3) har fatt utbildningsstod enligt lagen om arbetskraftspolitisk vuxenutbildning (763/90),

4) har fatt dagpenning enligt lagen om utkomstskydd for arbetslosa (602/84) eller arbetsmarknadsstod enligt lagen om arbetsmarknadsstod (1542/93), for hogst 180 dagar, dock sammanlagt hogst for ett antal som motsvarar det maximiantal som stadgas i 26 § lagen om utkomstskydd for arbetslosa, (30.12.1993/1545)

5) har fatt rehabiliteringspenning enligt en lag, ett pensionsreglemente eller en pensionsstadga som namns i 8 § 4 mom. lagen om pension for arbetstagare eller enligt lagen om rehabiliteringspenning (611/91) eller ersattning for inkomstbortfall enligt rehabiliteringsstadgandena inom olycksfalls- eller trafikforsakring, eller

6) har fatt dagpenning enligt sjukforsakringslagen (364/63) under de tre senaste aren innan sadan arbetsoformaga som avses i denna lag borjade; med dessa dagar jamstalls dagar for vilka dagpenning hade betalts om inte arbetstagaren hade fatt i 27 § 1 mom. sjukforsakringslagen angiven motsvarande ersattning for arbetsoformaga pa grund av sjukdom, lyte eller skada med stod av nagon annan lag.

Har arbetstagaren fatt enligt fortjansten avvagd dagpenning med stod av 26 § 3 mom. lagen om utkomstskydd for arbetslosa innan den tid av 540 dagar som avses i 1 och 2 mom. har forflutit sedan den sjukdom, det lyte eller den skada som utgor den huvudsakliga orsaken till arbetsoformagan uppkom, skall aven lonen for den aterstaende tiden raknas sasom till pension berattigande nar invalidpensionen faststalls.

Lönen för den återstående tiden räknas såsom till invalidpension berättigande även i sådana fall där arbetstagaren under högst nio år omedelbart före uppkomsten av den sjukdom, det lyte eller den skada som utgör den huvudsakliga orsaken till arbetsoförmågan har haft ett barn som är yngre än tre år och som avses i 4 § 5 mom. lagen om pension för arbetstagare och om den ovan avsedda perioden om 540 dagar har löpt ut under nämnda tid. Härvid förutsätts dock

1) att arbetstagaren på grund av detta barn har fått moderskaps-, faderskaps- eller föräldrapenning enligt sjukförsäkringslagen eller stöd för hemvård enligt lagen om stöd för hemvård av barn (797/92), och

2) lönen för den återstående tiden inte räknas såsom till pension berättigande enligt 1–3 mom.

Vad som ovan stadgas beträffande återstående tid tillämpas endast om arbetstagaren har varit bosatt i Finland minst fem år innan han blev arbetsoförmögen. Av särskilda skäl kan pensionsskyddscentralen dock besluta att förutsättningen i fråga om boende inte skall tillämpas.

L 30.12.1993/1545 trädde i kraft 1.1.1994. Har arbetstagaren fått arbetsloshetsdagpenning med stöd av 26 § 2 mom. lagen om utkomstskydd för arbetslösa innan den tid av 540 dagar som avses i 1 och 2 mom. har förflutit sedan den sjukdom, det lyte eller den skada som utgör den huvudsakliga orsaken till arbetsoförmåga uppkom, skall även lönen för den återstående tiden räknas såsom till pension berättigande när invalidpensionen fastställs.

Se SocMb 30.11.1966/592 vid § 5, L om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden § 6, Ar 29d; L om arbetslöshetskassor § 13, Ha 37, L om förtidspension för frontveteraner, Ar 29s; L om beaktande i undantagsfall av garanterat arbete i arbetspensionsskyddet 8.3.1991/476.

7a §. (28.6.1993/560) Det årliga beloppet av lönen för återstående tid är detsamma som det enligt 9 § lagen om pension för arbetstagare justerade belopp, minskat med beloppet av arbetstagarnas pensionsavgift så som avses i 7 § 5–7 mom. lagen om pension för arbetstagare, för vilket på grundval av arbetstagarens arbetsförhållande i genomsnitt har betalats försäkringspremie enligt denna lag under de kalenderår då han i arbete som avses i denna lag har förtjänat minst det i 7 § 1 mom. nämnda gränsbeloppet.

Har arbetstagaren inte under något kalenderår förtjänat minst det i 7 § 1 mom. nämnda gränsbeloppet, uppgår det årliga beloppet till samma belopp som nämnda gränsbelopp. Om arbetstagaren inte har rätt till återstående tid på grundval av något annat arbets- eller tjänsteförhållande eller företagarverksamhet, skall det i 1 mom. nämnda beloppet utökas med de arbetsförtjänster som har intjänats för däri angivna kalenderår och som har beräknats enligt de till pension enligt lagen om pension för arbetstagare berättigande tiderna och motsvarande pensionsgrundande löner.

Löner som arbetstagaren förtjänat innan han fyllde 23 år beaktas endast till den del de har förtjänats under det kalenderår då den sjukdom, det lyte eller den skada som utgör den huvudsakliga orsaken till arbetsoförmågan har uppkommit eller under vilket den i 7 § 1 mom. avsedda tid av 540 dagar har löpt ut eller under de tre kalenderåren omedelbart före förstnämnda år.

Vid beräkningen av det i 1 mom. angivna beloppet för vilket i genomsnitt har betalts försäkringspremie, beaktas inte den tid för vilken arbetstagaren före pensionsfallsåret har uppburit i 7b § 1 mom. lagen om pension för arbetstagare nämnd förmån som berättigar till arbetspensionstillägg.

Om beräkningen av det belopp som avses i denna paragraf stadgas närmare genom förordning.

7b §. (28.6.1993/560) Skall till en arbetstagare som har uppburit enligt 7 och 7a §§ beräknad invalidpension senare betalas ny invalidpension eller ålders-

pension, räknas såsom till pension berättigande lön även den lön som han skulle ha fått enligt nämnda stadganden, beräknad enligt den tid för vilken han efter det han fyllt 23 år har uppburit förstnämnda invalidpension.

Om till en arbetstagare som har uppburit enligt 7 och 7a §§ fastställd invalidpension senare skall betalas pension på grund av sådan ny arbetsoförmåga som har börjat innan två år har förflutit från det att den tidigare pensionen upphörde, eller om pension beviljas med anledning av samma sjukdom, lyte eller skada som den tidigare pensionen, fastställs den nya pensionen enligt samma grunder som den tidigare pensionen.

Fastställs heleffektiv pension som avses i 5c § 1 mom. och som grundar sig på arbets- eller tjänsteförhållande eller på företagarverksamhet, på grund av ny arbetsoförmåga enligt samma grunder som den tidigare pensionen, beaktas inte det arbets- eller tjänsteförhållande eller den företagarverksamhet som har fortsatt efter det att den tidigare pensionen upphörde såsom till pension berättigande.

Har arbetstagaren på grund av arbets- eller tjänsteförhållande eller företagarverksamhet blivit berättigad till heleffektiv pension som avses i 5c § 1 mom., beaktas lön som han har förtjänat innan nämnda arbets- eller tjänsteförhållande eller företagarverksamhet började inte vid avgörande av huruvida hans arbetsförtjänst har överstigit det i 7 § 1 mom. nämnda gränsbeloppet.

En arbetstagare som har fyllt 55 år anses dock inte ha förvärvat sådan i 4 mom. avsedd rätt till heleffektiv pension på grundval av ett arbets- eller tjänsteförhållande genom vilket arbetstagaren har sysselsatts enligt 18 § 3 mom. sysselsättningslagen (275/87) eller, ifall det är fråga om någon annan arbetsgivare än staten eller en kommun, enligt motsvarande förfarande (*garanterat arbete*), och den pensionsgrundande lönen i detta arbetsförhållande är mindre än motsvarande lön som har uträknats på grundval av det tidigare arbets- eller tjänsteförhållandet. Om arbetstagaren inte har förlorat sin rätt till återstående tid på grundval av ett tidigare arbets- eller tjänsteförhållande vid den tidpunkt då hans garanterade arbete började, anses han inte vid tillämpningen av detta moment till följd av det garanterade arbetet ha förlorat sin rätt till återstående tid från det tidigare arbets- eller tjänsteförhållandet.

Beviljas en arbetstagare som fått i denna lag avsedd rehabiliteringspenning invalidpension på grund av arbetsoförmåga som har börjat inom två år efter det att tiden för betalning av rehabiliteringspenning löpte ut, fastställs pensionen på de grunder enligt vilka den skulle ha fastställts om arbetsoförmågan hade börjat när rehabiliteringsbeslutet fattades.

Om intjänandet av det i 7 § 1 mom. avsedda gränsbeloppet har förhindrat fastställande av heleffektiv invalidpension på grundval av ett arbetsförhållande som omfattas av lagen om pension för arbetstagare eller företagarverksamhet som omfattas av lagen om pension för lantbruksföretagare (467/69) eller lagen om pension för företagare (468/69), och om den pensionsgrundande lönen eller arbetsinkomsten i nämnda arbetsförhållande eller företagarverksamhet omräknad till årsinkomst överstiger det årliga beloppet av den lön som avses i 7a § 1 mom., ersätts denna med nämnda lön eller arbetsinkomst omräknad till årsinkomst. (14.10.1994/879)

8 § har upphävts genom L. 20.12.1968/691.

9 §. (20.9.1974/750) För det i denna lag stadgade pensionsskyddet svara de i 2 § avsedda pensionsanstalterna, såframt de icke annorlunda överenskommit, på följande sätt:

1) för ålderspension till en arbetstagare som den 1 juli 1962 inte hade fyllt 50 år svarar varje pensionsanstalt, till den del pensionen baserar sig på löner som förtjänats före det kalenderår under vilket arbetstagaren fyller 55 år, med det belopp som motsvarar det enligt de allmänna grunder som fastställts av social- och hälsovårdsministeriet beräknade pensionsansvaret; dessutom svarar pensionsförsäkringsanstalten för det belopp av pensionen som, enligt de grunder som social- och hälsovårdsministeriet har fastställt, särskilt har överförts på den del av pensionen för vilken pensionsanstalten svarar för att stöda dess värdebeständighet eller för att utvidga pensionsanstaltens ansvar även till den del av pensionen som grundar sig på löner som förtjänats efter det kalenderår under vilket arbetstagaren fyller 54 år eller på lön som avses i 7 § 1 mom; (28.6.1993/560)

2) för invalidpension som beviljats med tillämpning av 7 § 1 mom. och för 30/100 av en arbetslöshetspension som beviljats med tillämpning av 7 § 1 mom., i dessa pensioner även inbegripet en pensionsdel som eventuellt betalas enligt lagen om pension för arbetstagare, och en pensionsdel som avses i 3a § 4 mom. lagen om sjömanspensioner och som eventuellt betalas enligt nämnda lag, dock värken förhöjning enligt 7c § lagen om pension för arbetstagare eller med stöd av 9 § i nämnda lag efter pensionens begynnande, i fråga om arbetslöshetspensionen likväl efter den tidpunkt för arbetslöshetens början som avses i 4c § lagen om pension för arbetstagare, företagna förhöjningar, samt för den del av rehabiliteringspenningen som motsvarar den på ovan nämnt sätt fastställda delen av den med tillämpning av 7 § 1 mom. beviljade invalidpensionen, svarar enbart den pensionsanstalt till vars verksamhetskrets arbetstagaren hörde då han ådrog sig sjukdom, lyte eller skada som avses i 7 § 1 mom., eller då han blev arbetslös eller, om han då inte längre stod i ett arbetsförhållande som omfattas av denna lag, den pensionsanstalt till vars verksamhetskrets han senast har hört (3.12.1993/1078)

3) för övriga alders-, invalid- och arbetslöshetspensioner, med undantag av belopp som skall betalas enligt 12 § 1 mom. 2 punkten lagen om pension för arbetstagare och enligt 3a § 2 mom. 2 punkten lagen om sjömanspensioner, för de delar av pensionen och rehabiliteringspenningen som överstiger beloppen enligt 1 och 2 punkten, för familjepension, för deltidspension samt för sådana motsvarande pensioner och delar av pensioner enligt minimipensionsskyddet som betalas enligt lagen om pension för arbetstagare och för motsvarande i 3a § 4 mom. lagen om sjömanspensioner avsedda pensionsdelar som betalas enligt nämnda lag samt för kostnader för den allmänna förändringen i grunderna för beräkning av pensionsansvaret och för överföringar som avses i 1 punkten liksom även för pensionsskyddscentralens kostnader svarar pensionsanstalterna tillsammans med de pensionsanstalter som bedriver i lagen om pension för arbetstagare nämnd verksamhet och sjömanspensionskassan, så som 12 § 1 mom. 4 och 5 punkten lagen om pension för arbetstagare stadgar; samt (3.12.1993/1078)

4) skall på denna lag grundad pension, för vilken två eller flere pensionsanstalter svara, minskas i enlighet med 8 § 1 mom. lagen om pension för arbetstagare, fördelas minskningen mellan pensionsanstalterna i proportion till de pensionsdelar, för vilka de ansvara.

Pensionsskyddscentralen utfärdar vid behov närmare anvisningar beträffande ansvarighetens fördelning och avgör saken, ifall meningsskiljaktigheter uppkomma mellan pensionsanstalterna.

L 3.12.1993/1078 trädde i kraft 1.1.1994. Lagen tillämpas även på sådana familjepensioner där pensionsfallet har inträffat innan den trädde i kraft.

De medel som är avsedda för bekostande av familjepensioner och som frigörs när denna lag träder i kraft användas för kostnader som avses i 12 § 1 mom. 4 punkten lagen om pension för arbetstagare.

Se L om pension för arbetstagare § 12, Ar 29a.

9a §. (28.6.1993/980) Vad som i 13a § 2 och 3 mom. och 13b § 4 mom. lagen om pension för arbetstagare stadgas om pensionsanstalter som bedriver verksamhet enligt den nämnda lagen, skall på motsvarande sätt tillämpas på de pensionsanstalter som avses i 2 §.

10 §. Arbetsgivare är skyldig att erlägga försäkringspremie, som på framställning av vederbörande arbetspensionskassa eller i 2 § avsedd annan pensionsanstalt fastställes av social- och hälsovårdsministeriet för alla arbetsgivare på samma område till samma procenttal av de löner, som arbetsgivaren utbetalat till sina i arbetsförhållande stående arbetstagare på arbetsområde, som hör till denna lags tillämpningsområde. Härvid beaktas likväl icke lön, som utbetalats till funktionär eller till annan i 1 § 2 mom. eller i 3 § avsedd arbetstagare. (20.12.1968/691)

Försäkringspremieprocenten skall fastställas så, att den med bibehållet konstant procenttal med beaktande av den sannolika räntefoten och andra försäkringstekniska omständigheter kan antagas giva en avkastning, som förslår för täckande av de framtida utgifter, vilka förorsakas av anordnandet av pensionsskyddet, likväl så, att den del av premieinkomsten, som erfordras för i 9 § 1 mom. 3 punkten avsedda utgifter samt för andra förhöjningar, som skola företagas med stöd av 9 § lagen om pension för arbetstagare, må indrivas först då sådana utgifter förfalla till betalning. (16.12.1966/640)

De medel som behövs för täckande av de framtida utgifter vilka åsamkas genom anordnandet av det pensionsskydd som avses i 2 mom., skall arbetspensionskassan enligt av social- och hälsovårdsministeriet fastställda grunder bokföra såsom ansvarsskuld, omfattande även i 9 § 1 mom. 3 punkten avsedda utgifter i den mån sådana kassans inkomster som inte skall användas för annat ändamål förslår till täckning av nämnda utgifter. (17.3.1995/391)

Har arbetsgivaren försummat att erlägga en försäkringspremie som avses i denna lag och rättar han inte, sedan han uppmanats därtill, sin försummelse inom en av arbetspensionskassan föreskriven skälig tid, kan kassan på basis av inhämtad utredning eller, om sådan saknas, enligt uppskattning påföra arbetsgivaren en försäkringspremie som förhöjts till högst det dubbla beloppet. Försäkringspremie får dock inte påföras för annan tid än för det löpande kalenderåret och de fem föregående kalenderåren. En försäkringspremie som påförts av arbetspensionskassan jämte en på premien för tiden för betalningsdröjsmål beräknad årlig dröjsmålsränta enligt den räntefot som avses i 4 § 3 mom. räntelagen får utsökas utan dom eller utslag på det sätt som stadgas i lagen om indrivning av skatter och avgifter i utsökningsväg (367/61). (3.3.1995/314)

Av en arbetspensionskassa fastställd försäkringspremie och försäkringspremie, från vars erläggande pensionsskyddscentralen befriat en arbetsgivare, anses vid tillämpning av 5, 7 och 7a §§ sådan erlagda försäkringspremier. Även sådan i ett arbetsförhållande som faller under denna lag intjänad lön för vilken arbetsgivaren inte längre kan åläggas att betala försäkringspremie skall vid tillämpning av 5, 7 och 7a §§ beaktas som om försäkringspremie hade erlagts, på villkor att beträffande lönens belopp företes intyg av skattemyndighet eller annan därmed jämförbar tillförlitlig utredning. (14.10.1994/879)

Är arbetsgivaren ett samfund eller en sammanslutning, för vars förpliktelser delägare eller bolagsman svarar såsom för egen skuld, må med stöd av denna lag fastställd avgift jämte på den vid dröjsmål med betalningen beräknad ränta utsökas hos delägaren eller bolagsmannen på sätt ovan i 4 mom. är stadgat. (18.6.1971/501 och 14.4.1972/275)

L 3.3.1995/314 trädde i kraft 1.5.1995. På premier som är förfallna när lagen träder i kraft tillämpas de stadganden som gällde vid ikraftträdandet. Denna lag kan dock tillämpas, om den leder till en lindrigare dröjsmålspåföljd än den tidigare lagen.

Socialministeriet heter numera social- och hälsovårdsministeriet.

Se F om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden § 3, Ar 29d; L om pension för arbetstagare § 4 mom. 3, Ar 29a; RänteL, Ci 43b; SkatteUL och -UF, Pr 54 och 55.

I 1 mom. avsedd premieprocent på arbetsområden, som hör till denna lags tillämpningsområde, är 21,8 av de efter år 1993 utbetalda löner som avses i sägda moment. SHMb 2.12.1993/1112.

10a §. (14.12.1982/927) Den i 10 § 1 mom. avsedda försäkringspremieprocenten kan fastställas till ett mindre procenttal av lönerna för de arbetstagare som vid utgången av ifrågavarande kalenderår är yngre än 24 år.

Arbetsgivaren är skyldig att i samband med betalningen av försäkringspremien lämna behövliga uppgifter för utredande av den försäkrades ålder. Har arbetsgivaren försummat detta, kan arbetspensionskassan bestämma att försäkringspremien skall betalas enligt den försäkringspremieprocent som fastställts för arbetstagare som fyllt 24 år.

10b §. (18.4.1986/284) Har arbetsgivare anordnat pensionsskyddet för sina arbetstagare i enlighet med lagen om pension för arbetstagare, fastän stadgandena i denna lag borde ha tillämpats på arbetet, skall pensionsarrangemanget rättas räknat från ingången av kalenderåret före det år under vilket pensionsanstalten meddelat arbetsgivaren rättelsen. Försäkring enligt lagen om pension för arbetstagare för tid före denna tidpunkt förblir i kraft. Pensionen enligt denna lag ersätter likväl pension enligt minimivillkoren i lagen om pension för arbetstagare. Pensionsrater som utbetalts enligt minimivillkoren i lagen om pension för arbetstagare skall anses som delbetalningar av pensionen.

L 18.4.1986/284 trädde i kraft 1.5.1986. Den gäller även pensionsskydd som har anordnats före lagens ikraftträdande.

10c §. (28.6.1993/560) Arbetstagarnas pensionsavgift utgör en sådan andel av de i 10 § 1 mom. avsedda lönerna som är lika stor som den pensionsavgiftsprocent om vilken stadgas i 12b § 1 mom. lagen om pension för arbetstagare.

Arbetsgivaren innehåller i samband med lönebetalningen arbetstagarnas pensionsavgift på hos honom anställda arbetstagares lön som avses i 1 mom.

Arbetsgivaren svarar inför pensionsanstalten även för arbetstagarnas pensionsavgift.

11 §. (22.11.1963/526) Arbetspensionskassas tillgångar skola i första hand placeras för produktiva ändamål på vederbörande arbetsområde. Från arbetspensionskassa må dock till staten beviljas lån utan utredning av ändamålet för dess användning.

Placeringar skall göras så att de tryggar säkerhet, avkastning och likviditet samt är lämpligt diversifierade och har lämplig spridning. Härvid skall i tillämpliga delar gälla 10 kap. 3§ lagen om försäkringsbolag (1062/79). (17.3.1995/391)

Social- och hälsovårdsministeriet meddelar föreskrifter om tillämpningen av 2 mom. (17.3.1995/391)

Se L om försäkringsbolag 10:3, Ha 30, jfr L om pension för arbetstagare § 13, Ar 29a.

11a §. (17.3.1995/391) För uppgörande av försäkringstekniska beräkningar och utredningar skall arbetspensionskassan ha en försäkringsmatematiker.

Om försäkringsmatematikerns uppgifter och behörighetsvillkor gäller på motsvarande sätt 18 kap. 8§ lagen om försäkringsbolag.

Kassan skall göra en anmälan till social- och hälsovårdsministeriet när en försäkringsmatematiker har anställts och när denne har avgått.

L 17.3.1995/391 trädde i kraft 1.4.1995. Arbetspensionskassan skall utse en i denna lag avsedd försäkringsmatematiker inom ett år från lagens ikraftträdande.

12 §. (14.10.1994/879) När de löner som utgör grund för pensionerna justeras så som avses i 9§ lagen om pension för arbetstagare, skall de i 5§, 5d§ 2 mom. och 7§ i markbelopp fastställda gränserna för lönerna och pensionerna undergå motsvarande justering enligt vad social- och hälsovårdsministeriet beslutar.

Se anm. vid § 6.

Se SocMb ang. förhöjning av vissa i lagen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden stadgade gränsbelopp 30.11.1966/592 under § 5.

13 §. (16.12.1966/640) Arbetstagare och förmånstagare gå förlustiga sin rätt till i enlighet med denna lag utgående pensionsrät, som de icke lyft inom tre år efter utgången av det kalenderår, under vilket den förfallit till betalning.

14 §. Närmare föreskrifter angående verkställigheten och tillämpningen av denna lag utfärdas genom förordning.

Se F om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden, Ar 29d.

15 §. Denna lag träder i kraft den 1 juli 1962, från vilken tidpunkt räknat arbetsgivare bör erlägga i denna lag stadgad försäkringspremie.

Pensionsskyddscentralen och arbetspensionskassorna skola i god tid, innan lagen träder i kraft, vidtaga åtgärder för dess verkställighet. Kostnader, som härigenom åsamkas pensionsskyddscentralen, äger denna rätt att uppbära av arbetspensionskassorna.

1507/75

Ar 29d F om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden 23.2.1962/184

På föredragning av ministern för handläggning av ärenden, hörande till socialministeriets verksamhetsområde stadgas med stöd av lagen den 9 februari 1962 om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden (134/62):

1 §. I denna förordning avses

1) med pensionslagen lagen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden;

2) med försäkrad sådan arbetstagare, som bör försäkras enligt pensionslagen; och

3) med försäkringsår sådant kalenderår, under vilket försäkrad i pensionslagen underställda arbetsförhållanden fortjänat minst i 5 § pensionslagen stadgat och enligt 12 § samma lag justerat gränsbelopp (18.6.1971/515).

Ombesörjes anordnandet av i pensionslagen stadgat pensionsskydd inom något arbetsområde av annan pensionsanstalt än arbetspensionskassa, gäller därom i tillämpliga delar, vad i denna förordning är stadgat om arbetspensionskassa.

2 § har upphävts genom F 6.5.1977/359.

3 §. Arbetsgivare skall senast den 20 varje månad till arbetspensionskassan på av denna bestämt sätt erlägga försäkringspremie för de löner han utbetalat under den föregående månaden.

Arbetsgivare skall inom den i 1 mom. stadgade tiden även tillställa arbetspensionskassan redovisning på av pensionsskyddscentralen fastställd blankett.

Arbetspensionskassan må på ansökan bevilja arbetsgivare rätt att på av kassan bestämda villkor erlägga försäkringspremien och avgiva redovisning på andra tider än i 1 och 2 mom. är stadgat.

Pensionsskyddscentralen skall, efter att hava tillgjort med arbetspensionskassan, vid behov giva allmänna anvisningar därom, huru stadgandena i 1 och 3 mom. skola tillämpas.

4 §. (7.11.1975/845) Pensionsskyddscentralen skall på begäran av försäkrad skriftligen delgiva honom det jämlikt 9 § lagen om pension för arbetstagare ändrade sammanlagda lönebelopp, för vilket försäkringspremier på grund av hans arbetsförhållanden inbetalats till arbetspensionskassan.

5 § har upphävts genom F 30.12.1993/1658.

5a §. (30.12.1965/710) Vid uträkning av längden av tidsperiod anses i kalendermånad ingå 30 dagar. Kalendermånadernas längd uträknas sålunda, att den sista dagen i månaden och under skottår även den näststsista dagen i februari anses som den 30 dagen i månaden. Längden av tidsperiod som angives i månader uträknas sålunda, att de däri ingående dagarnas antal dividerats med trettio.

6 §. (30.12.1993/1658) Vid bestämmande av det i 7 a § 1 mom. pensionslagen avsedda belopp av pensionstagarens lön, för vilket försäkringspremie i genomsnitt erlagts, dividerras det sammanlagda beloppet av de löner som legat till grund för de för i nämnda moment avsedda försäkringsåren erlagda försäkringspremierna, vilka löner justerats i enlighet med 9§ lagen om pension för arbetstagare och minskats med beloppet av arbetstagarnas pensionsavgift på det sätt som avses i 7 § 5–7 mom. i samma lag, med antalet motsvarande försäkringsår. Av det försäkringsår, under vilket den sjukdom, det lyte eller den kroppsskada, som är den huvudsakliga orsaken till invaliditeten, har uppkommit, beaktas likväl endast den del som har förflutit innan sjukdomen, lytet eller kroppsskadan uppkom. På motsvarande sätt beaktas, om lön som förtjänats före fyllda 23 år inte skall beaktas vid fastställande av pension, av det försäkringsår, under vilket den försäkrade fyllt 23 år endast den del under vilken den försäkrade har uppnått sagda ålder. År 1962 beaktas högst som ett halvt år.

Från antalet försäkringsår avdras talet 1/264 för varje sådan dag för vilken den försäkrade under den tid som skall beaktas enligt 1 mom. erhållit i 7 a § 4 mom. pensionslagen avsedd förmån som berättigat till arbetspensionstillägg.

7 §. (31.12.1985/1131) Har arbetsgivare försummat honom enligt 10 § 1 mom. pensionslagen åliggande skyldighet att erlägga försäkringspremie, har arbetspensionskassan rätt att på premien för dröjsmålstiden uppbära en årlig ränta räknad enligt den ränteprocent som avses i 4 mom. nämnda paragraf.

8 §. (15.6.1990/543) Invalidpensionen kan minskas, om arbetstagaren uppsåtligen har vållat sin arbetsoförmåga.

Anm. Slutstadgandet i F 15.6.1990/543 lyder:

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1990 och den tillämpas om förmånstagaren har avlidit sedan förordningen har trätt i kraft.

9 § har upphävts genom F 29.7.1976/607.

10 §. (30.12.1993/1658) Om en arbetstagare, som tidigare stått i arbetsförhållande som omfattas av pensionslagen, står i arbetsförhållande på vilket lagen om pension för arbetstagare, lagen om pension för vissa konstnärer och redaktörer i arbetsförhållande (662/85) eller lagen om sjömanspensionen (72/59) tillämpas, eller är försäkrad enligt lagen om pension för lantbruksföretagare (467/69) eller lagen om pension för företagare (468/69), erhåller han ett fribrev motsvarande den pensionsrätt som han förvärvat enligt pensionslagen. I övrigt gäller angående fribrev i tillämpliga delar vad som stadgas i 8§ förordningen om pension för arbetstagare.

Se F om pension för arbetstagare § 8, Ar 29b.

11 §. (16.12.1966/642) Pensionsansökan skall göras på blankett, som fastställs av pensionsskyddscentralen. Likaså fastställer pensionsskyddscentralen formulären för intyg från arbetskraftsmyndighet samt från arbetslöshetskassan eller folkpensionsanstalten, vilka erfordras för arbetslöshetspension. (31.1.1985/107)

Till ansökningen skall fogas av arbetspensionskassa föreskriven

utredning. Vid ansökan om invalidpension skall arbetspensionskassan även tillställas läkarutlåtande om sökandens hälsotillstånd, utskrivet på fastställd blankett. Pensionskyddscentralen fastställer formuläret för blanketten. Arbetspensionskassan kan dock godkänna även annat läkarutlåtande eller motsvarande utredning. Om sökanden vårdas på sjukhus eller om annat särskilt skäl därtill föreligger kan arbetspensionskassan också på egen bekostnad införskaffa läkarutlåtandet. (30.12.1993/1658)

Jfr F om pension för arbetstagare §§ 11 och 14, Ar 29b.

12 §. (12.4.1991/650) Pensionsansökan anses gjord den dag den inlämnats eller med posten inkommit till arbetspensionskassan eller i lagen om pension för arbetstagare (395/61), lagen om sjömanspensioner (72/56), lagen om pension för vissa konstnärer och redaktörer i arbetsförhållande, lagen om pension för lantbruksföretagare eller lagen om pension för företagare avsedd pensionsanstalt eller till pensionsskyddscentralen eller till ombud som av pensionsanstalt eller pensionsskyddscentralen därtill bemyndigats. Inlämnar inte sökanden på anmodan inom en av arbetspensionskassan utsatt skälig tid för ansökningens avgörande erforderlig tilläggsutredning eller har behandlingen av ansökan förordnats att förfallа på grund av att sökanden inte efterkommit sådant förständigande som avses i 14 § 1 mom., anses ansökan dock gjord först sedan för ansökningens avgörande erforderlig utredning inkommit till arbetspensionskassan.

13 §. (12.4.1991/650) I fråga om pensionsanstalternas behörighet att avgöra pensionsansökningar, hänskjutande av pensionsansökningar till någon annan pensionsanstalt, övriga uppgifter som ankommer på pensionsanstalterna och som hänför sig till pensioner, förordnande av behöriga pensionsanstalter samt avgörande av pensionsansökningar och sändning av pensionsbeslut gäller i tillämpliga delar vad som stadgas i 12 och 12 a–12 e §§ förordningen om pension för arbetstagare. (183/62)

Se F om pension för arbetstagare §§ 12 och 12 a–12 e, Ar 29 b.

13 a §. har upphävts genom F 18.4.1986/285.

14 §. (30.12.1993/1658) Den som söker eller uppbär invalidpension är, om han ålägges därtill av arbetspensionskassan, skyldig att för utredande av invaliditeten låta undersöka sig hos av pensionskassan namngiven läkare eller på sjukhus, som pensionskassan anvisar. Pensionskassan skall härvid ersätta kostnaderna för undersökningen, till vilka även räknas skäliga resekostnader och skäligt resedagtraktamente för resa som enligt ålaggandet företagits till annan ort.

Underlåter sökande utan godtagbart skäl att iakttа det i 1 mom. avsedda ålaggandet, kan behandlingen av ansökningen förordnas att förfallа.

14 a §. (29.12.1972/940) Mom. 1 har upphävts genom F 15.6.1990/543.

Invalidpensionstagare som har återfått sin arbetsförmåga och den som erhåller invalidpension i form av individuell förtidspension och som har börjat förvärvsarbete är skyldig att meddela om förändringen till pensionsanstalten. (31.12.1985/1131)

Mottagare av arbetslöshetspension är skyldig att meddela pensionsanstalten

1) om vistelse utomlands eller om annan motsvarande orsak, på grund av vilken han inte kan ta emot arbete,

2) om förvärvsarbete, av vilket erhållen förvärvsinkomst uppgår till minst det belopp som nämns i 4 c § 4 mom. 2 punkten lagen om pension för arbetstagare, samt

3) om vägran att ta emot av arbetskraftsmyndighet åt honom anvisat i 4 c § 1 mom. 3 punkten lagen om pension för arbetstagare avsett arbete, som fortgår minst en månad. (30.12.1993/1658)

Den som mottar efterlevandepension skall meddela pensionsanstalten om han ingår äktenskap. Om ett barn som får barnpension adopteras av någon annan än förmånstagarens efterlevande make eller dennes make skall barnets adoptivföräldrar meddela pensionsanstalten om adoptionen. (15.6.1990/543)

Anm. Se slutstadgandet i F 15.6.1990/543 vid § 8.

15 §. (11.9.1992/872) Pensionen utbetalas månatligen i penninginrättning enligt pensionstagarens val på konto som han uppgivit.

Jfr F om pension för arbetstagare § 13, Ar 29 b.

16 §. har upphävts genom F 14.4.1978/277.

17 §. har upphävts genom F 18.6.1971/515.

18 §. Vid pensionstagares död upphör rätten till pension med ingången av den betalningsperiod, som följer efter dödsdagen. Indrages invalidpension på grund av återvunnen arbetsförmåga eller indrages eller nedsättes pension av annan orsak, upphör utbetalningen eller erlägges nedsatt pension räknat från närmast följande möjliga förfallodag.

Om ett barn, som får barnpension efter två förmånstagare, beviljas barnpension efter sin egen föräldер, upphör den barnpension som beviljats efter annan förmånstagare från den tidpunkt då den barnpension som beviljas efter den egna föräldern börjar. (15.6.1990/543)

Anm. Se slutstadgandet i F 15.6.1990/543 vid § 8.

Se F om pension för arbetstagare § 15, Ar 29b.

19 §. (7.11.1975/845) Förutom de uppgifter, om vilka är särskilt stadgat, ombesörjer pensionsskyddscentralen för arbetspensionskassans räkning mot särskild ersättning, i den mån pensionsskyddscentralen och arbetspensionskassan icke annorlunda avtalat, de försäkringstekniska arbeten, vilka beror registrering och behandling av uppgifterna angående de försäkrade.

Angående arbetspensionskassas deltagande i ersättandet av pensionsskyddscentralens i 12 § 1 mom. 5 punkten samt 13 a § 1 mom. och 13 b § 4 mom. lagen om pension för arbetstagare avsedda kostnader och utgifter gäller i tillämpliga delar vad som stadgas i 17 § förordningen om pension för arbetstagare. (30.12.1993/1658)

I fråga om arbetspensionskassan skall i tillämpliga delar lända till efterrättelse, vad i förordningen om pension för arbetstagare är stadgat angående utredandet av huru ansvaret för erlagda pensioner fördelar sig mellan pensionsanstalterna, och angående gottgörelse, som enligt utredningen skall erläggas.

Se F om pension för arbetstagare § 12, Ar 29a och F om pension för arbetstagare §§ 16–17, Ar 29b.

20 §. Är arbetspensionskassas eller pensionsskyddscentralens expedition tillkommen genom maskinell databehandling eller åtminstone delvis genom tryckningsförfarande, må underskriften utskrivas maskinellt.

20 a §. (14.4.1978/277) Pensionsanstalt skall förvara de handlingar och uppgifter som hänföra sig till ärendandet av pensionsskydd eller till pensionsärende på sätt pensionsskyddscentralen enligt av social- och hälsovårdsministeriet utfärdade allmänna anvisningar närmare föreskriver.

1 mom. avsedda handlingar och uppgifter kan dock, i stället för i original, förvaras lagrade medelst sådan av pensionsskyddscentralen godkänd metod, genom vilken sakinnehållet i originalhandlingarna och uppgifterna tillförlitligt blir bevarat. På detta sätt lagrade anses dessa, såframt icke annat styrkes, motsvara originalen.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1962.

Ar 29e L om pensionsstiftelser 2.12.1955/469

L 4.6.1982/412 – RP 82/1982, L 4.5.1990/409 – RP:19/1990; L 1.3.1991/466 – RP 303/1990, L 30.12.1992/1584 – RP:181/1992; L 30.12.1992/1626 – RP 120/1992, L 28.5.1993/474 – RP:312/1992; L 19.11.1993/984 RP 117/1993, L 21.4.1993/622 – RP:94/1993.

Se L om stiftelser, Ci 11; StiftelseF, Ci 12.

1 kap. Allmänna stadganden och pensionsstiftelses grundande

1 §. Med pensionsstiftelse avses i denna lag av arbetsgivare grundad stiftelse, vars syfte är att bevilja pensioner och med dem jämförliga andra, på grund av arbetsförhållandet utgående förmåner åt hans arbetstagare och dessas anhöriga, utan att arbetstagaren deltager i hopbringandet av de härför erforderliga medlen, och i vars stadgar beräkningsgrunderna för dylika förmåner och villkoren för deras beviljande fastställts.

I lagen om pension för arbetstagare (395/61) stadgas, på vilket sätt densamma underställd pensionsstiftelse skall taga del i de kostnader sagda lag förorsakar. (8.7.1961/398)

Se L om pension för arbetstagare, Ar 29a.

2 §. Arbetsgivare, som önskar grunda pensionsstiftelse, skall däröver uppratta stiftelseurkund, vari angives den egendom, som tillfaller stiftelsen vid dess grundande. Stiftelseurkunden skall även innehålla eller i bilaga upptaga stadgar för stiftelsen.

Stiftelses stadgar fastställas av [socialministeriet]. Fastställelse må ej förvägras, därest stadgandena stå i överensstämmelse med denna lag och äro så uppgjorda, som i 3 § stadgas.

Stiftelse antecknas i ett vid [socialministeriet] fört register över pensionsstiftelser. Sedan den antecknats i registret, må den i sitt namn förvärva rättigheter och ingå förbindelser samt kära och svara.

Stiftelses verksamhet övervakas av [socialministeriet].

Nr 1483

Lag

om ändring av lagen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden

Given i Helsingfors den 18 december 1995

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen den 9 februari 1962 om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden (134/62) 4 a § 3 mom., sådant det lyder i lag av den 28 juni 1993 (560/93),

ändras 1 § 1 mom., 4 § 3 mom., 4 a § 4 mom., 4 b och 5 §§, 5 a § 1 mom., 5 b § 4 mom., 5 d §, 7 § 1 mom. och det inledande stycket i 4 mom., 7 a § 1 och 4 mom. samt 9 § 1 mom. 2 punkten,

av dessa lagrum 1 § 1 mom. sådant det lyder i lag av den 17 mars 1995 (391/95), 4 § 3 mom. sådant det lyder i lag av den 26 juni 1981 (473/81), 4 a § 4 mom., 5 §, 5 b § 4 mom., 5 d §, 7 § 1 mom. och det inledande stycket i 4 mom. samt 7 a § 1 och 4 mom. sådana de lyder i nämnda lag av den 28 juni 1993, 4 b § sådan den lyder i lag av den 27 mars 1991 (613/91), 5 a § 1 mom. sådant det lyder i lag av den 26 juli 1985 (667/85) och 9 § 1 mom. 2 punkten sådan den lyder i lag av den 3 december 1993 (1078/93), samt

fogas till 4 §, sådan den lyder ändrad genom lagar av den 29 december 1972, den 26 juni 1981, den 26 juli 1985, den 8 augusti 1986 och den 9 februari 1990 (935/72, 473/81, 667/85, 604/86 och 101/90), ett nytt 4 mom., varvid de nuvarande 4 och 5 mom. blir 5 och 6 mom. samt till lagen en ny 8 § i stället för den 8 § som upphävts genom lag av den 20 december 1968 (691/68) och en ny 13 a § som följer:

1 §

För en arbetstagare som efter det år då han har fyllt 13 år är sysselsatt med skogsarbete, flottningsarbete, olika till gårdsbruk och trädgårdshushållning hörande arbeten, jord-, vatten- och husbyggnadsarbete, jordförbättringsarbete, arbete inom torvindustrin eller hamnarbete eller som tjänstgör på ett fartyg i inrikesfart eller, enligt vad som stadgas genom förordning, arbetar inom något annat sådant område som kännetecknas av kortvariga arbetsförhållanden, skall arbetsgivaren bekosta pensionsskydd för ålderdom och invaliditet samt för arbetstagarens anhöriga familjepensionsskydd enligt denna lag. Arbetstagaren är skyldig att delta i bekostandet av pensionsskyddet enligt denna lag så som 10 c § stadgar.

— — — — — — — — — — — — — —

4 §

— — — — — — — — — — — — — —

Invalidpension beviljas, om inte något annat följer av 4 d § lagen om pension för arbetstagare, från ingången av den månad som följer näst efter den under vilken rätten till pension uppkommit, dock inte retroaktivt för längre tid än ett år före den månad som följer näst efter den då pensionen söktes. Invalidpension beviljas tills vidare eller såsom ett i 4 mom. avsett rehabiliteringsstöd för viss tid. Invalidpension dras in när pensionstagaren återfått sin arbetsförmåga i sådan grad att han inte längre uppfyller villkoren för pensionen. Rehabiliteringsstöd kan dras in om den som uppbär stödet utan giltig anledning har vägrat delta i rehabilitering.

RP 118/95
ShUB 17/95
RSv 115/95

Rehabiliteringsstöd beviljas för främjande av arbetstagarens rehabilitering och för så lång tid som han beräknas vara förhindrad att handha förvärvsarbete på grund av arbetsoförmåga. När rehabiliteringsstöd beviljas skall pensionsanstalten försäkra sig om att en vård- eller rehabiliteringsplan har uppgjorts för arbetstagaren. Rehabiliteringsstöd kan beviljas en arbetsoförmögen arbetstagare även för den tid beredningen av vård- eller rehabiliteringsplanen pågår. Vad som på något annat ställe i lag stadgas om invalidpension och mottagare av sådan pension skall tillämpas på rehabiliteringsstöd och mottagare av sådant stöd.

— — — — — — — — — — — — — —

4 a §

— — — — — — — — — — — — — —

Individuell förtidspension utbetalas tidigast från ingången av den månad som följer efter ansökan om pension eller ett i 8 § avsett förhandsbeslut. Pensionen kan av undantagsskäl betalas retroaktivt, dock för högst ett år före den månad som näst följer efter den då pensionen söktes.

— — — — — — — — — — — — — —

4 b §

Rehabilitering ges samt förutsättningarna för och storleken av rehabiliteringstillägg, rehabiliteringspenning och rehabiliteringsunderstöd enligt prövning bestäms enligt lagen om pension för arbetstagare. Den tid som enligt 4 h § 2 mom. lagen om pension för arbetstagare återstår till pensionsåldern motsvaras av den lön för återstående tid som avses nedan i 7 § 1 mom.

5 §

Den pensionsgrundande lönen (*pensionslönen*) utgörs av det sammanlagda beloppet av de löner som arbetstagaren har förtjänat och

1) på basis av vilka försäkringspremie enligt denna lag har betalts,

2) som justerats enligt 9 § lagen om pension för arbetstagare, och

3) som minskats med beloppet av arbetstagarnas pensionsavgift så som avses i 7 a § lagen om pension för arbetstagare.

I pensionlönen inräknas dock inte löner som arbetstagaren förtjänat

1) före den månad under vilken han fyllde 23 år,

2) ett kalenderår under vilket han förtjänade mindre än 200 mark i arbeten som avses i denna lag, eller

3) efter den månad under vilken han fyllde 65 år.

I pensionslönen för ålderspension beaktas inte löner som arbetstagaren förtjänat den månad under vilken han fyllt 65 år och under de sex månader som närmast föregått nämnda månad. Såsom arbetstagarens månadsförtjänst för denna tidsperiod betraktas den enligt 9 § lagen om pension för arbetstagare justerade lön som han i medeltal förtjänat per månad under de tolv månader som närmast föregick denna tidsperiod, minskad med beloppet av arbetstagarnas pensionsavgift.

Pensionens årliga belopp utgör 1,5 procent av

1) den pensionslön som avses i 1—3 mom.,

2) den lön för återstående tid som avses i 7 § 1 mom., och

3) den enligt 7 b § 1 mom. beräknade lönen för den tid för vilken arbetstagaren har fått heleffektiv pension.

Från ingången av det år under vilket arbetstagaren fyller 60 år är beloppet av en pension som räknas enligt 4 mom. 1 punkten dock 2,5 procent.

Beloppet av en pension som räknas enligt 4 mom. 2 och 3 punkten är dock

1) 1,2 procent till den del som lön för återstående tid gäller eller pension har erhållits för tiden efter det att arbetstagaren fyllt 50 år och till dess han fyllt 60 år, och

2) 0,8 procent till den del som lön för återstående tid gäller eller pension har erhållits för tiden efter det att arbetstagaren fyllt 60 år.

5 a §

Om pensionen börjar senare än vid ingången av den månad som följer näst efter det arbetstagaren fyllt 65 år, höjs den enligt 8 § lagen om pension för arbetstagare samordnade pensionen, beroende på tiden för uppskjutandet av pensionen, så som stadgas i 5 a § 1 mom. lagen om pension för arbetstagare.

— — — — — — — — — — — — — —

5 b §

— — — — — — — — — — — — — —

Indragen invalidpension kan betalas ut i form av delpension även för kortare tid än ett år. Delpension kan betalas som full pension under den rehabiliteringstid som avses i 4 j § lagen om pension för arbetstagare.

— — — — — — — — — — — — — —

5 d §

Vid tillämpning av 8 § lagen om pension för arbetstagare skall pension enligt denna lag jämställas med pension som grundar sig på lagen om pension för arbetstagare. Vid valet av samordningsgrund skall beaktas den högsta på grundval av kalenderåret beräknade lön som berättigar till pension enligt denna lag, minskad med beloppet av arbetstagarnas pensionsavgift så som avses i 7 a § lagen om pension för arbetstagare, eller arbetstagarens genomsnittliga lön beräknad enligt 7 a §.

Har ett i 8 § 3 mom. lagen om pension för arbetstagare avsett annat arbets- eller tjänsteförhållande än ett sådant varom stadgas i denna lag eller annan däri avsedd företagarverksamhet fortgått under ett sådant kalenderår eller i nämnda moment avsedd pension under minst tre på varandra följande sådana kalenderår då arbetstagaren i arbete som avses i denna lag har förtjänat minst 800 mark, sammanräknas för valet av samordningsgrund den lön som förtjänats i arbete som avses i denna lag med motsvarande pensionslön eller arbetsinkomst eller pension enligt en annan ovan i detta moment avsedd lag, så som stadgas i 8 § 3 mom. lagen om pension för arbetstagare. Härvid används såsom lön som uppburits i arbete som avses i denna lag genomsnittet per månad av de under ifrågavarande parallella kalenderår i dylikt arbete intjänade faktiska lönerna. Innan genomsnittet räknas ut avdras från lönerna beloppet av arbetstagarnas pensionsavgift, så som avses i 7 a § lagen om pension för arbetstagare.

7 §

Om arbetstagaren omedelbart före uppkomsten av den sjukdom, det lyte eller den skada som utgör den huvudsakliga orsaken till arbetsoförmåga under 540 dagar i arbete som avses i denna lag har förtjänat minst 800 mark, beaktas såsom pensionslön även den lön som han skulle ha förtjänat från arbetsoförmågans början till dess han uppnått pensionsålden (*lön för återstående tid*). Har arbetstagaren på grund av samma pensionsfall enligt lagen om pension för lantbruksföretagare (467/69) rätt till heleffektiv invalidpension, skall såsom ovan nämnda gränsbelopp anses 200 mark. Vid fastställandet av arbetslöshetspensionens belopp räknas ovan nämnda 540 dagar från den i 4 c § 3 mom. lagen om pension för arbetstagare avsedda dagen för arbetslöshetens begynnande. För att lön för återstående tid skall inräknas i pensionslönen förutsätts det dessutom att arbetstagaren under det år då arbetsoförmågan börjat och de tio kalenderår som omedelbart föregått nämnda år under en tid om minst 12 månader har haft förvärvsarbete som skall försäkras i Finland och som berättigar till sådan grundpension som avses i 8 § 4 mom. lagen om pension för arbetstagare. Vid beräknandet av ovan nämnda tid om 12 månader skall tillämpas 6 a § 1 mom. 3 och 4 meningen lagen om pension för arbetstagare.

— — — — — — — — — — — — — —

Lönen för den återstående tiden räknas såsom till invalidpension berättigande även i sådana fall där arbetstagaren under högst nio år omedelbart före uppkomsten av den sjukdom, det lyte eller den skada som utgör den huvudsakliga orsaken till arbetsoförmågan har haft ett barn som är yngre än tre år och som avses i 4 § 5 mom. lagen om pension för arbetstagare och om den ovan avsedda perioden om 540 dagar har löpt ut under nämnda tid. Härvid förutsätts dock

— — — — — — — — — — — — — —

7 a §

Det årliga beloppet av lönen för återstående tid är detsamma som det enligt 9 § lagen om pension för arbetstagare justerade belopp, minskat med beloppet av arbetstagarnas pensionsavgift som avses i 7 a § lagen om pension för arbetstagare, för vilket på grundval av arbetstagarens arbetsförhållande i genomsnitt har betalts försäkringspremie enligt denna lag för de kalenderår då han i arbete som avses i denna lag har förtjänat minst det i 7 § 1 mom. nämnda gränsbeloppet.

— — — — — — — — — — — — — —

Vid beräkningen av det i 1 mom. angivna

beloppet för vilket i genomsnitt har betalts försäkringspremie, beaktas inte den tid för vilken arbetstagaren före pensionsfallsåret har uppburit i 7 f § 1 mom. lagen om pension för arbetstagare nämnd förmån som berättigar till arbetspensionstillägg.

— — — — — — — — — — — — — —

8 §

Arbetstagaren har rätt att få ett förhandsbeslut av vilket framgår om han uppfyller villkoren för

1) individuell förtidspension enligt 4 a § 1 mom. eller sista meningen i 4 a § 2 mom., eller

2) invalidpension som delpension enligt 4 § 2 mom. och 5 b § 1 mom.

Förhandsbeslutet är bindande för pensionsanstalten om därpå grundad pensionsansökan görs inom nio månader eller inom en av arbetsgivaren och arbetstagaren avtalad längre tid från det beslutet vann laga kraft.

Ändring i förhandsbeslutet får sökas så som stadgas i 21 § lagen om pension för arbetstagare.

9 §

Om de pensionsanstalter som avses i 2 § inte har kommit överens om något annat, ansvarar de för pensionsskyddet enligt denna lag på följande sätt:

— — — — — — — — — — — — — —

2) för invalidpension som beviljats med tillämpning av 7 § 1 mom. och för 30/100 av en arbetslöshetspension som beviljats med tillämpning av 7 § 1 mom., i dessa pensioner även inbegripet en pensionsdel som eventuellt betalas enligt lagen om pension för arbetstagare, och en pensionsdel som avses i 3 a § 4 mom. lagen om sjömanspensioner och som eventuellt betalas enligt nämnda lag, dock varken förhöjning enligt 4 j § eller 7 g § lagen om pension för arbetstagare eller med stöd av 9 § i nämnda lag efter pensionens begynnande, i fråga om arbetslöshetspensionen likväl efter den tidpunkt för arbetslöshetens början som avses i 4 c § lagen om pension för arbetstagare, företagna förhöjningar, samt för den del av rehabiliteringspenningen som motsvarar den på ovan nämnt sätt fastställda delen av den med tillämpning av 7 § 1 mom. beviljade invalidpensionen, svarar enbart den pensionsanstalt till vars verksamhetskrets arbetstagaren hörde då han ådrog sig sjukdom, lyte eller skada som avses i 7 § 1 mom. eller då han blev arbetslös eller, om han då inte längre stod i ett arbetsförhållande som omfattas av denna lag, den pensionsanstalt till vars verksamhetskrets han senast har hört;

— — — — — — — — — — — — — —

13 a §

Om inte något annat följer av denna lag, gäller dessutom i tillämpliga delar 1 § 6 mom., 3 § 2 mom., 3 a §, 4 § 1 och 5 mom., 4 a § 2—6 mom., 4 b—4 d, 4 f—4 h och 4 j—4 n §§, 5 § 6 mom., 5 §, 7 f—7 h, 8 §, 8 a—8 g, 9, 9 a, 10, 10 a, 10 c, 12, 13 a, 13 b och 14 §§, 15 § 2 mom., 15 a, 15 b, 16, 17, 17 a, 17 b, 18, 19 a—19 d, 20, 21, 21 a—21 f samt 22 och 23 §§ lagen om pension för arbetstagare.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1996.

Stadgandena i 4 § 3 och 4 mom. tillämpas på invalidpension som begynner eller fortsätts sedan lagen har trätt i kraft.

Lagens 5 § och 7 § 1 mom. tillämpas på pensioner i fråga om vilka pensionsfallet inträffar sedan lagen har trätt i kraft. På en arbetstagare som är född före 1943 och som då lagen träder i kraft har rätt till dagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa eller utbildningsstöd enligt lagen om arbetskraftspolitisk vuxenutbildning, tillämpas dock fortfarande 5 § 1 mom. lagen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden sådant detta lagrum lyder när denna lag träder i kraft. När stadgandet tillämpas anses arbetstagaren ha rätt till dagpenning även under den självrisktid som avses i 12 § lagen om utkomstskydd för arbetslösa och den 1 januari 1996. Stadgandet tillämpas dock inte på en arbetstagare som har rätt till dagpenning med anledning av en permittering som inletts efter den 31 oktober 1995, om han senast den 29 februari 1996 återupptar arbetet hos den arbetsgivare i vars tjänst han var när han permitterades.

Utan hinder av vad 3 mom. stadgar tillämpas dock 5 § 1 mom. sådant det lyder när denna lag träder i kraft vid uträkning av pensionsbeloppet för den i 7 b § lagen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden avsedda fortsatta tiden för tidigare invalidpension, om nämnda pension har

beviljats med anledning av arbetsoförmåga som börjat innan denna lag trädde i kraft.

I 5 § 2 mom. 2 punkten, 5 d § 2 mom. och 7 § 1 mom. i denna lag stadgade markbelopp motsvarar det för 1962 fastställda indextalet.

Helsingfors den 18 december 1995

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Social- och hälsovårdsminister *Sinikka Mönkäre*

Nr 1507

Förordning

om ändring av förordningen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden

Given i Helsingfors den 18 december 1995

På föredragning av social- och hälsovårdsministern

ändras 4 §, 6 § 1 mom., 11 § 2 mom. och 14 a § 2 mom. förordningen den 23 februari 1962 om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden (184/62),

dessa lagrum sådana de lyder, 4 § i förordning av den 7 november 1975 (845/75), 6 § 1 mom. och 11 § 2 mom. i förordning av den 30 oktober 1993 (1658/93) och 14 a § 2 mom. i förordning av den 31 december 1985 (1131/85), som följer:

4 §

Pensionsskyddscentralen skall på begäran av den försäkrade skriftligen delge honom det enligt första meningen i 9 § 2 mom. lagen om pension för arbetstagare ändrade sammanlagda lönebelopp för vilket försäkringspremier på grund av hans arbetsförhållanden inbetalts till arbetspensionskassan.

6 §

Vid bestämmande av det i 7 a § 1 mom. pensionslagen avsedda belopp av den försäkrades lön för vilket försäkringspremie i genomsnitt betalts, divideras det sammanlagda beloppet av de löner som legat till grund för de för i nämnda moment avsedda försäkringsåren betalda försäkringspremierna, vilka löner justerats i enlighet med första meningen i 9 § 2 mom. lagen om pension för arbetstagare och minskats med beloppet av arbetstagarnas pensionsavgift på det sätt som avses i 7 a § i samma lag, med antalet motsvarande försäkringsår. Av det försäkringsår under vilket den sjukdom, det lyte eller den kroppsskada som är den huvudsakliga orsaken till invaliditeten har uppkommit beaktas likväl endast den del som har förflutit innan sjukdomen, lytet eller kroppsskadan uppkom. På motsvarande sätt beaktas, om lön som intjänats före fyllda 23 år inte skall beaktas vid fastställande av pension, av det försäkringsår under vilket den försäkrade fyllt 23 år endast den del under vilken den försäkrade har uppnått nämnda ålder. År 1962 beaktas högst som ett halvt år.

— — — — — — — — — — — — — —

11 §

— — — — — — — — — — — — — —

Till ansökningen skall fogas en av arbetspensionskassan föreskriven utredning. Vid ansökan om invalidpension skall arbetspensionskassan även tillställas ett läkarutlåtande om sökandens hälsotillstånd, som innehåller en vård- eller rehabiliteringsplan och är utskrivet på fastställd blankett. Pensionsskyddscentralen fastställer formuläret för blanketten. Arbetspensionskassan kan dock godkänna även annat läkarutlåtande eller motsvarande utredning. Om sökanden vårdas

på sjukhus eller om annat särskilt skäl därtill föreligger kan arbetspensionskassan också på egen bekostnad införskaffa läkarutlåtandet.

14 a §

— — — — — — — — — — — — — — —

En invalidpensionstagare som har återfått sin arbetsförmåga och avbrutit rehabiliteringen och den som erhåller invalidpension i form av individuell förtidspension och som har börjat förvärvsarbeta är skyldig att underrätta pensionsanstalten om förändringen.

— — — — — — — — — — — — — — —

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1996.

Helsingfors den 18 december 1995

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Social- och hälsovårdsminister *Sinikka Mönkäre*

Bilaga
IV

Lag och förordning om pension för vissa konstnärer och redaktörer
i arbetsförhållande
(+ ändr. FFS 1484/95, 1510/95)

samt lantbrukssekreteraren.

9 §. Pensionen utbetalas månatligen till en av sökanden vald penninginrättning på ett konto som han uppgett.

10 §. Pensionsanstalten, landsbygdsdistriktet och lantbrukssekreteraren kan vid behov av pensionstagaren begära upplysningar av vilka framgår om han fortfarande uppfyller villkoren för pensionen. Har pensionstagaren inte lämnat upplysningarna inom en för honom utsatt skälig tid kan pensionsanstalten besluta att pensionsbetalning skall installas tills uppgifterna har givits.

11 §. Rätten till pension upphör vid ingången av den månad som följer efter pensionstagarens dödsdag.

Anmälningsskyldighet

12 §. Pensionstagaren är skyldig att underrätta pensionsanstalten:

1) om att han har beviljats pension som avses i 21 § 1 mom. pensionslagen;

2) om att han har inlett förvärvsarbete som ger en förvärvsinkomst som uppgår till minst det belopp som nämns i 24 § 1 mom. pensionslagen;

3) om att arbetsinsatsen och förhållandena på gårdsbruksenheten har förändrats så att det huvudsakliga ansvaret för bedrivandet av gårdsbruk skall anses ha överförts på pensionstagaren på det sätt som avses i 25 § pensionslagen;

4) om att han har börjat bedriva gårdsbruk, yrkesmässigt fiske eller yrkesmässig renskötsel för egen eller gemensam räkning och

5) om sådana förändringar i familjeförhållandena vilka enligt 16 § 1 mom. pensionslagen inverkar på pensionsbeloppet.

13 §. Avbryter övertagaren inflrandet av sin utfästelse att fortsätta gårdsbruket, skall han omedelbart underrätta pensionsanstalten om detta. Övertagaren skall även underrätta pensionsanstalten, om han har för avsikt att av sin gårdsbruksenhet överlåta en tomt eller något annat område under den tid utfästelsen gäller.

Särskilda stadganden

14 §. Försäkringspremier enligt 43 § 3 mom. pensionslagen kan uppbäras på pensionens grundbelopp utan pensionstagarens samtycke till högst en tredjedel av beloppet av den pension som utbetalas. Avdrag på pension till följd av uppbörd av försäkringspremier anses alltid gälla den äldsta indrivningsbara och ännu inte erlagda försäkringspremien.

15 §. När pensionsnämnden behandlar ett ärende vars avgörande i väsentlig mån är beroende av tillämpningen av pensionslagen eller av stadganden och bestämmelser som utfärdats med stöd av den, skall åtminstone en av de närvarande medlemmarna vara en person som avses i 18 § 1 mom. lagen om pension för lantbruksföretagare (467/69).

16 §. Pensionsanstalten skall på det sätt som pensionsskyddscentralen bestämmer utan dröjsmål underrätta denna om när pensionen börjar och när den upphör. Pensionsanstalten skall även lämna pensionsskyddscentralen andra uppgifter om pensionsskydd för lantbruksföretagare vid generationsväxling på det sätt som pensionsskyddscentralen närmare bestämmer.

17 §. Pensionsanstalten skall förvara de handlingar och uppgifter som hänför sig till ett pensionsärende på det sätt som pensionsskyddscentralen närmare bestämmer i enlighet med social- och hälsovårdsministeriets allmänna anvisningar.

Handlingar och uppgifter som avses i 1 mom. kan dock i stället för i original förvaras lagrade enligt en sådan av pensionsskyddscentralen godkänd metod genom vilken innehållet i originalhandlingarna och originaluppgifterna blir bevarade på ett tillförlitligt sätt. På detta sätt lagrade anses de originalen, om inte annat visas.

18 §. Om pensionsanstalten utfärdar en expedition med hjälp av maskinell databehandling eller på något annat sätt åtminstone delvis genom tryckning, kan expeditionen undertecknas maskinellt.

19 §. har upphävts genom F 22.12.1993/1472.

Ikraftträdande

20 §. Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1991.

Förordningen iakttas i tillämpliga delar även när generationsväxlingspension har beviljats enligt lagen om pension för lantbruksföretagare på basis av överlåtelse av gårdsbruksenhet som har skett före 1991.

1124/95

Ar 29q L om pension för vissa konstnärer och redaktörer i arbetsförhållande 26.7.1985/662

RP 39/1985, L 31.12.1985/1125 – RP 238/1985, L 11.11.1988/924 – RP 78/1988, L 17.1.1991/54 – RP 290/1990, L 27.3.1991/616 – RP 259/1990, L 30.12.1991/1731 – RP 190/1991, L 28.6.1993/561 – RP 26/1993, L 19.11.1993/981 – RP 117/1993, L 22.12.1993/1469 – RP 282/1993, L 3.3.1995/319 – RP 292/1994, L 17.3.1995/392 – RP 330/1994

1 §. Denna lag tillämpas på arbetsförhållande i vilket arbetstagaren efter det är då han fyllt 13 år är verksam (11.11.1988/924):

1) som musiker;

2) som skådespelare, dansör eller annan utövande konstnär eller som regissör, dramaturg, koreograf, dräktplanerare eller scenograf;

3) som redaktör eller redaktionell medarbetare vid tidning eller tidskrift eller som framställare av annat verk som tillkommit genom tryckningsförfarande;

4) som redaktör för radio- eller televisionsprogram eller som anmälare eller konstnärlig medhjälpare;

5) som översättare, tolk eller guide; eller

6) som fotograf, klippare eller konstnärlig medarbetare som deltar i framställningen av fotografi eller film.

En förutsättning för att lagen skall tillämpas är dessutom att det skapande konstnärliga arbetet eller framställningssättet är av avgörande betydelse i det arbetsförhållande som avses i 1 mom. och att arbetsförhållandet avses fortgå en kortare tid än ett år.

Denna lag gäller inte arbetsförhållande som nämns i lagen om sjömanspensioner (72/56), ej heller verksamhet som omfattas av lagen om pension för företagare (468/69).

Uppstår det oklarhet om huruvida denna lag skall tillämpas på någon, avgörs frågan av pensionsskyddscentralen på ansökan av den som latit utföra eller som utfört arbetet eller på ansökan av pensionsanstalten.

Se L om sjömanspensioner, Ar 29g; L om pension för företagare, Ar 29i; L om pension för arbetstagare § 14, Ar 29a.

1a §. (22.12.1993/1469) Denna lag tillämpas även på en arbetstagare som en finsk arbetsgivare sänder utomlands för att utföra arbete för samma arbetsgivare. Detsamma gäller en arbetstagare som av sin arbetsgivare, som är ett finskt företag, sänds utomlands för att utföra arbete för ett utländsk moder- eller dotterföretag inom samma ekonomiska helhet som det finska företaget.

En finsk arbetsgivare kan ordna ett pensionsskydd som svarar mot denna lag för en sådan till utlandet sänd arbetstagare som i något annat fall än de som avses i 1 mom. är anställd hos ett moder- eller dotterföretag inom samma ekonomiska helhet som arbetsgivaren eller i ett annat företag där arbetsgivaren har bestämmanderätt.

När pensionsskydd enligt denna lag ordnas enligt 2 mom., kan vid bestämmandet av den arbetsförtjänst som ligger till grund för pensionen beaktas pensionsskydd som erhålls på grundval av arbetet utomlands.

Social- och hälsovårdsministeriet kan meddela närmare bestämmelser om tillämpningen av denna paragraf.

L 22.12.1993/1469 trädde i kraft 1.1.1994. Denna lag tillämpas om en arbetstagare har sänts utomlands efter att lagen trätt i kraft.

Utan hinder av denna lag och utan särskilt beslut fortsätter pensionsskydd som anordnats på grundval av ett arbetsförhållande som börjat innan lagen trädde i kraft även efter ikraftträdandet.

2 §. För arbetstagare som berörs av denna lag skall arbetsgivaren enligt den bekosta pensionsskydd för ålderdom, invaliditet och arbetslöshet samt för de anhöriga till en sådan arbetstagare familjepensionsskydd. Arbetstagaren är skyldig att delta i bekostandet av pensionsskyddet enligt denna lag så som stadgas i 7a §. (28.6.1993/561)

Anordnandet av pensionsskydd enligt denna lag handhas av pensionskassan för utövande konstnärer. Villkoren och grunderna för pensionsskyddet fastställs av social- och hälsovårdsministeriet på ansökan.

Reglemente för pensionskassan för utövande konstnärer utfärdas genom förordning. Pensionskassans beslutanderätt utövas av en delegation och en styrelse, vilka består av ordförande och vice ordförande samt lika många representanter för arbetsgivar- och arbetstagarorganisationerna på området. Ordföranden eller vice ordföranden skall vara förtrogen med försäkringsverksamhet. Delegationen tillsätts av pensionsskyddscentralen, som även utser styrelsens ordförande och vice ordförande.

L 28.6.1993/651 trädde i kraft 1.1.1994. Den tillämpas på pensioner i fråga om vilka pensionsfallet inträffar sedan lagen har trätt i kraft.

Se L om pension för arbetstagare § 14, Ar 29a; F om reglemente för pensionskassan för utövande konstnärer 13.9.1985/762.

3 §. Förutsättningarna för ålders-, invalid- och arbetspension, rehabilitering, rehabiliteringspenning och rehabiliteringsunderstöd enligt prövning samt familjepension ävensom beloppets storlek bestäms, om inte något annat följer av denna lag, enligt lagen om pension för arbetstagare (395/61). En arbetstagare har dock rätt till ålderspension enligt denna lag oberoende av om han fortsätter med arbete som avses i 1 §. (27.3.1991/616)

En förutsättning för erhållande av pension är att arbetstagarens arbetsförtjänst av förvärvsarbete som avses i denna lag uppgår till minst 540 mark per kalenderår. Arbetsförtjänsten anses hänföra sig till det kalenderår under vilket den utbetalts.

Se L om pension för arbetstagare, Ar 29a.

4 §. Såsom till pension berättigande tid räknas varje kalenderår för vilket arbetstagaren har uppburit sådan inkomst som enligt 3 § 2 mom. berättigar till pension, dock med iakttagande i tillämpliga delar av vad som stadgas i 6 § 1 mom. och 6a–6c §§ lagen om pension för arbetstagare. (28.6.1993/561)

Vid uträknandet av invalidpensionens belopp beaktas som till pension berättigande tid även tiden från det år då invaliditeten inträtt till utgången av månaden före den månad då invaliditeten inträtt, om arbetstagarens förvärvsinkomst beräknad per kalendermånad uppgår till minst 45 mark per månad. Vid uträknandet av den tid som återstår till pensionsåldern beaktas även hela kalendermånader fram till pensionsåldern under det år då pensionsåldern uppnås.

Se L om pension för arbetstagare § 6, Ar 29a.

5 §. ~~Beloppet av~~ pension enligt denna lag uträknas per kalenderår för den till pension berättigande tid som fastställts enligt 4 § ovan, på den enligt 9 § lagen om pension för arbetstagare justerade arbetsförtjänst, minskad med beloppet av arbetstagarnas pensionsavgift så som avses i 7 § 5–7 mom. lagen om pension för arbetstagare, som arbetstagaren haft under i fråga varande år och som legat till grund för de försäkringspremier som erlagts enligt denna lag. (28.6.1993/561)

upph. 1484/95

Vid fastställande av invalidpension bestäms den lön som utgör grund för pension för den återstående tiden från det invaliditeten inträtt till det pensionsåldern uppnås, med tillämpning av stadgandena i 7 § lagen om pension för arbetstagare, på basis av den i 3 § 2 mom. angivna arbetsförtjänst som arbetstagaren haft under den månad då invaliditeten inträdde, året då invaliditeten inträdde medräknat, och under vilka den årliga arbetsförtjänsten uppgått till minst 540 mark.

Se L om pension för arbetstagare §§ 7 och 9, Ar 29a.

6 §. (28.6.1993/561) Vid tillämpning av 8 § lagen om pension för arbetstagare skall pension enligt denna lag jämställas med pension som grundar sig på lagen om pension för arbetstagare och den arbetsförtjänst som berättigar till pension enligt denna lag beaktas vid valet av den i nämnda stadganden förutsatta högsta pensionsgrundande lönen. Härvid bestäms denna arbetsförtjänst på basis av den högsta i denna lag angivna arbetsförtjänsten, uträknad per kalenderår och minskad med beloppet av arbetstagarnas pensionsavgift så som avses i 7 § 5–7 mom. lagen om pension för arbetstagare.

Har ett i 8 § 3 mom. lagen om pension för arbetstagare nämnt, annat än i denna lag avsett arbets- eller tjänsteförhållande eller annan än i denna lag avsedd företagarverksamhet fortgått under ett sådant kalenderår eller i nämnda moment angiven pension fortgått under minst tre på varandra följande sådana kalenderår, då arbetstagarens i denna lag angivna arbetsförtjänst har uppgått till minst det i 3 § 2 mom. stadgade beloppet, sammanräknas för bestämmande av samordningsgrunden de i denna lag angivna arbetsförtjänsterna med motsvarande i detta moment nämnd, i annan lag avsedd pensionslön eller arbetsförtjänst eller pension så som stadgas i 8 § 3 mom. lagen om pension för arbetstagare. Härvid används som i denna lag angiven arbetsförtjänst genomsnittet av arbetsförtjänsten per månad i arbete av detta slag under kalenderåren i fråga. Innan genomsnittet uträknas avdras från arbetsförtjänsten beloppet av arbetstagarnas pensionsavgift så som avses i 7 § 5–7 mom. lagen om pension för arbetstagare.

Se L om pension för arbetstagare § 8, Ar 29a.

7 §. Arbetsgivare är skyldig att erlägga en försäkringspremie som räknas på basis av de löner han har betalt för arbete som omfattas av denna lag och enligt den försäkringspremieprocent som social- och hälsovårdsministeriet årligen fastställer på framställning av pensionskassan. Den lön för vilken försäkringspremie skall erläggas bestäms enligt samma grunder som tillämpas vid förskottsinnehållning av skatt. När pensionsskydd ordnas för arbete utomlands skall dock såsom lön anses sådan arbetsförtjänst som skulle betalas för motsvarande arbete i Finland eller arbetsförtjänst som annars kan anses motsvara arbetet. Premieprocenten kan fastställas till en lägre nivå för lönen för de arbetstagare som vid utgången av kalenderåret i fråga inte har fyllt 24 år. (22.12.1993/1469)

Premieprocenterna skall fastställas så, att de med beaktande av den sannolika räntefoten och andra försäkringstekniska omständigheter kan antas ge en avkastning, som förslår för täckande av de framtida utgifter som förorsakas av anordnandet av pensionsskyddet under kalenderåret i fråga. Den del av premie-

inkomsten som behövs för utgifter som avses i 12§ 1 mom. 4 punkten lagen om pension för arbetstagare kan dock indrivas först då dessa utgifter förfaller till betalning.

De medel, som behövs för täckande av de framtida utgifter som anordnandet av det pensionsskydd som anges i 2 mom. medför, skall pensionskassan enligt grunder som fastställs av social- och hälsovårdsministeriet bokföras som ansvarsskuld, vilken omfattar även de i 12§ 1 mom. 4 punkten lagen om pension för arbetstagare nämnda utgifterna i den mån de inkomster som pensionskassan har och som inte skall användas för andra ändamål förslår till täckning av nämnda utgifter. (17.3.1995/392)

Vad 12§, 13a§ 2 och 3 mom. och 13b§ 4 mom. lagen om pension för arbetstagare stadgar om pensionsanstalter som bedriver verksamhet enligt den nämnda lagen, skall på motsvarande sätt tillämpas på pensionskassan för utövande konstnärer. (19.11.1993/981)

Se L om pension för arbetstagare § 12, Ar 29a; F om pension för vissa konstnärer och redaktörer i arbetsförhållande § 1, Ar 29r.

7a §. (28.6.1993/561) Arbetstagarnas pensionsavgift utgör en andel av de i 7§ 1 mom. avsedda lönerna som är lika stor som den pensionsavgiftsprocent om vilken stadgas i 12b§ 1 mom. lagen om pension för arbetstagare.

Arbetsgivaren innehåller i samband med lönebetalningen arbetstagarnas pensionsavgift på hos honom anställda arbetstagares lön som avses i 1 mom.

Arbetsgivaren svarar inför pensionskassan för utövande konstnärer även för arbetstagarnas pensionsavgift. (17.3.1995/392)

8 §. Har arbetsgivaren försummat att erlägga en försäkringspremie som avses i denna lag och rättar han inte, sedan han uppmanats därtill, sin försummelse inom en av pensionskassan föreskriven skälig tid, kan pensionskassan på basis av inhämtad utredning eller, om sådan saknas, enligt uppskattning påföra arbetsgivaren en försäkringspremie som förhöjts till högst det dubbla beloppet. Försäkringspremie får dock inte påföras för annan tid än för det löpande kalenderåret och de fem föregående kalenderåren. En försäkringspremie som påförts av pensionskassan jämte en på premien för betalningsdröjsmålet beräknad årlig dröjsmålsränta enligt den räntefot som avses i 4§ 3 mom. räntelagen får utsökas utan dom eller utslag på det sätt som stadgas i lagen om indrivning av skatter och avgifter i utsökningsväg (367/61). (3.3.1995/319)

Av pensionskassan fastställd försäkringspremie och försäkringspremie, från vars erläggande pensionsskyddscentralen i enlighet med 15a§ lagen om pension för arbetstagare har befriat arbetsgivare, anses vid beräkningen av en pension i enlighet med denna lag såsom erlagd försäkringspremie. Även arbetsförtjänst, som uppburits i arbete som omfattas av denna lag och för vilken arbetsgivaren inte längre kan åläggas att erlägga försäkringspremie, skall vid uträknandet av pensionsbeloppet beaktas som om försäkringspremien hade erlagts, om intyg av skattemyndigheterna eller annan därmed jämförbar tillförlitlig utredning över förtjänstens belopp företes.

Om arbetsgivaren är ett samfund eller en sammanslutning, för vars förpliktelser delägare eller bolagsman svarar såsom för egen skuld, kan en med stöd av denna lag fastställd avgift, jämte på den vid dröjsmål med betalningen beräknad ränta, utsökas hos delägaren eller bolagsmannen så som i 1 mom. stadgas.

L 3.3.1995/319 trädde i kraft 1.5.1995. På premier som är försenade när lagen träder i kraft tillämpas de stadganden som gällde vid ikraftträdandet. Denna lag kan dock tillämpas, om den leder till en lindrigare dröjsmålspåföljd än den tidigare lagen.

Se L om pension för arbetstagare § 15a, Ar 29a; RänteL, Ci 43b; SkatteUL, Pr 54.

8a §. (30.12.1991/1731) Har en arbetsgivare anordnat pensionsskyddet för sina arbetstagare enligt lagen om pension för arbetstagare, fastän denna lag borde ha tillämpats på arbetsförhållandet, skall pensionsanordningen rättas räknat från ingången av kalenderåret före det under vilket pensionsanstalten har meddelat arbetsgivaren rättelsen. Försäkring enligt lagen om pension för arbetstagare för tid före denna tidpunkt förblir i kraft. Pensionen enligt denna lag ersätter likval pension enligt minimivillkoren i lagen om pension för arbetstagare. Pensionsbelopp som har betalts ut enligt minimivillkoren i lagen om pension för arbetstagare skall anses som delbetalningar av pensionen.

9 §. Pensionskassans tillgångar skall i första hand placeras hos de arbetsgivare, som har arbetstagare vilka omfattats av denna lag. Vid beslut om placeringarna skall de av arbetsgivaren erlagda försäkringspremierna beaktas.

Placeringar skall göras så att de tryggar säkerhet, avkastning och likviditet samt är lämpligt diversifierade och har lämplig spridning. Härvid skall dessutom i tillämpliga delar gälla 10 kap. 3§ lagen om försäkringsbolag (1062/79). (17.3.1995/392)

Social- och hälsovårdsministeriet meddelar föreskrifter om tillämpningen av 2 mom. (17.3.1995/392)

Se L om försäkringsbolag 10:3, Ha 30.

9a §. (17.3.1995/392) För uppgörande av försäkringstekniska beräkningar och utredningar skall pensionskassan för utövande konstnärer ha en försäkringsmatematiker.

Om försäkringsmatematikerns uppgifter och behörighetsvillkor gäller på motsvarande sätt 18 kap. 8§ lagen om försäkringsbolag.

Kassan skall göra en anmälan till social- och hälsovårdsministeriet när en försäkringsmatematiker har anställts och när denne har avgått.

L 17.3.1995/392 trädde i kraft 1.4.1995. Pensionskassan för utövande konstnärer skall utse en i denna lag avsedd försäkringsmatematiker inom ett år från lagens ikraftträdande.

10 §. ~~De i 3§ 2 mom., 4§ 2 mom. och 5§ 2 mom.~~ fastställda markbeloppen justeras i enlighet med förändringar i den allmänna löne- och prisnivån på det ~~sätt som stadgas i 9§ lagen om pension för arbetstagare~~.

Se L om pension för arbetstagare § 9, Ar 29a. upph. 1434/15

11 §. Om inte annat följer av denna lag, gäller dessutom i tillämpliga delar vad som är stadgat i lagen om pension för arbetstagare.

Se L om pension för arbetstagare, Ar 29a; SHMb ang. de grunder, enligt vilka den betalning i ett för allt skall beräknas varom stadgas i bl.a. 11§ denna lag 19.12.1990/1218.

12 §. Närmare stadganden om verkställighet och tillämpning av denna lag utfärdas genom förordning.

Se F om pension för vissa konstnärer och redaktörer i arbetsförhållande, Ar 29r.

13 §. Denna lag träder i kraft den 1 januari 1986.

Som till pension berättigande tid beaktas inte tiden före denna lags ikraftträdande.

Rätt till invalidpension kan inte förvärvas på grundval av sådan invaliditet som har begynt innan denna lag träder i kraft.

Pensionskassan för utövande konstnärer kan grundas redan före denna lags ikraftträdande. Pensionsskyddscentralen och pensionskassan, sedan den har grundats, skall före lagens ikraftträdande vidta de åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter.

De i 3§ 2 mom., 4§ 2 mom. och 5§ 2 mom. stadgade markbeloppen motsvarar det löneindextal, som fastställts för år 1966.

15/10/95

Ar 29r F om pension för vissa konstnärer och redaktörer i arbetsförhållande 15.11.1985/870

På föredragning av ministern för handläggning av ärenden som hör till social- och hälsovårdsministeriets verksamhetsområde stadgas med stöd av 12§ lagen den 26 juli 1985 om pension för vissa konstnärer och redaktörer i arbetsförhållande (662/85):

1 §. (31.12.1985/1132) Har arbetsgivare försummat sin skyldighet enligt 7§ 1 mom. lagen om pension för vissa konstnärer och redaktörer i arbetsförhållande (662/85), nedan pensionslagen, att erlägga försäkringspremie, har pensionskassan för utövande konstnärer rätt att för dröjsmålstiden uppbära en årlig ränta på premien räknad enligt den ränteprocent som avses i 8§ 1 mom. pensionslagen.

2 §. (30.12.1993/1659) Om en arbetstagare, som tidigare stått i arbetsförhållande som omfattas av pensionslagen, står i arbetsförhållande på vilket lagen om pension för arbetstagare (395/61), lagen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden (134/62) eller lagen om sjömanspensioner (72/56) tillämpas, eller är försäkrad enligt lagen om pension för lantbruksföretagare (467/69) eller lagen om pension för företagare (468/69), erhåller han ett fribrev, motsvarande den pensionsrätt som han förvärvat enligt pensionslagen.

3 §. (12.4.1991/659) I fråga om pensionsanstalts behörighet att avgöra pensionsansökan, hänskjutande av pensionsansökan till en annan pensionsanstalt, övriga uppgifter som ankommer på pensionsanstalten och som hänför sig till pensionen, förordnande av behörig pensionsanstalt samt avgörande av pensionsansökan och avsändning av pensionsbeslut gäller i tillämpliga delar vad som stadgas i 12 och 12a–12e§§ förordningen om pension för arbetstagare (183/62).

4 §. (12.4.1991/659) I övrigt skall vid verkställigheten av pensionslagen i tillämpliga delar iakttas vad som stadgas i 6, 8, 11, 12f, 13, 15–17, 23 och 23a§§ förordningen om pension för arbetstagare samt 3, 4 och 8§§ samt i 19§ 1 mom. förordningen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden (184/62).

Se F om pension för arbetstagare, Ar 29b; F om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden, Ar 29d.

5 § Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1986

Åtgärder som verkställigheten av denna förordning förutsätter kan vidtas innan förordningen träder i kraft.

Ar 29s L om förtidspension för frontveteraner 7.1.1982/13

RP:195/1981; L 28.5.1982/402 – RP:43/1982; L 30.12.1982/1058 – RP:231/1982; L 26.7.1985/665 – RP:73/1985; L 28.12.1990/1320 – RP:209/1990

1 §. I Finland bosatt frontveteran beviljas förtidspension i enlighet med denna lag.

Med frontveteran avses person som tilldelats frontmannatecken i enlighet med vad därom är särskilt stadgat.

Vad som i denna lag stadgas om frontveteran tillämpas även på den som tilldelats fronttjänsttecken och som fyllt 60 år eller vars invaliditetsgrad enligt lagen om skada, ådragen i militärtjänst (404/48) är minst 10 procent. (26.7.1985/665)

Se F om frontmannatecken, vid S 12a § 1.

2 §. (26.7.1985/665) Rätt till förtidspension har frontveteran vars arbetsförmåga till följd av sjukdom, lyte eller skada nedgått i sådan utsträckning att det försvårar hans förvärvsarbete.

En förutsättning för beviljande av förtidspension är även att frontveteranen antingen har fyllt 60 år eller att han har fyllt 58 år och hans tjänstgöringstid vid fronten är minst ett år.

Se L om skada, ådragen i militärtjänst, Ar 57a.

3 §. (26.7.1985/665) Rätt till förtidspension tillkommer utan hinder av vad som stadgas i 2§ frontveteran som är krigsinvalid eller som har varit krigsfånge.

Genom förordning stadgas vad som i denna lag avses med tjänstgöringstid vid fronten, krigsinvalid och krigsfånge.

Se F om förtidspension för frontveteraner §§ 1–3, Ar 29t.

4 §. Förutsättning för förtidspensionering är att frontveteran under förloppet av de femton år som omedelbart föregått tidpunkten för förtidspensioneringen under minst tio kalenderår intjänat pension i enlighet med lagar, stadganden och bestämmelser som nämns i 8§ 4 mom. lagen om pension för arbetstagare (395/61) eller lagen om sjömanspensioner (72/56) och att han, om han skulle ha blivit arbetsoförmögen vid nämnda tidpunkt, skulle varit berättigad till invalidpension vars belopp skulle uträknas med beaktande av den i 6 § 3 mom. lagen om pension för arbetstagare eller i ovan nämnda lagar, stadganden eller bestämmelser avsedda tid som återstår till uppnåendet av pensionsåldern eller motsvarande arbetsförtjänst.

Förutsättning för förtidspensionering är även att frontveteranen avstått från förvärvsarbete som avses i ovan i 1 mom. nämnda lagar, stadganden eller bestämmelser eller i lagen om pension för riksdagsmän (329/67) i sådan mån att hans återstående arbetsförtjänst per månad kan uppskattas utgöra i medeltal högst det markbelopp som avses i 1 § 1 mom. 2 punkten lagen om pension för arbetstagare. (30.12.1982/1058)

Se L om pension för arbetstagare §§ 1, 6 och 8, Ar 29a; L om sjömanspensioner, Ar 29g.

4a §. (28.12.1990/1320) Förtidspension beviljas inte en frontveteran som med stöd av lag, förordning eller statsrådsbeslut eller offentlig pensionsstadga erhåller arbetslöshetspension eller full invalidpension på grundvalen av arbets- eller tjänsteförhållande eller företagarverksamhet, generationsväxlingspension enligt lagen om pension för lantbruksföretagare (467/69) eller lagen om generationsväxlingspension för lantbruksföretagare (1317/90) eller avträdelsepension enligt lagen om avträdelsepension (16/74), ej heller en frontveteran som med stöd av lag, förordning eller statsrådsbeslut får eller har rätt att få ålderspension på grundvalen av arbets- eller tjänsteförhållande eller företagarverksamhet, likväl så att om en del av frontveteranens pensioner betalas som ålderspension innan han fyllt 65 år, en dylik pension inte utgör hinder för beviljande av förtidspension. Vad som stadgas i denna paragraf gäller även en frontveteran som erhåller någon annan pension som motsvarar de ovan nämnda pensionerna.

5 §. (30.12.1982/1058) I förtidspension betalas det belopp som frontveteranen skulle ha erhållit enligt lagar, stadganden och bestämmelser som nämns i 8 § 4 mom. lagen om pension för arbetstagare eller enligt lagen om sjömanspensioner, om honom i stället för förtidspension skulle ha beviljats full invalidpension.

Nr 1484

Lag

om ändring av lagen om pension för vissa konstnärer och redaktörer i arbetsförhållande

Given i Helsingfors den 18 december 1995

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen den 26 juli 1985 om pension för vissa konstnärer och redaktörer i arbetsförhållande (662/85) 5 och 10 §§,

av dessa lagrum 5 § sådan den lyder delvis ändrad genom lag av den 28 juni 1993 (561/93) och

ändras 3, 4 och 6 §§,

av dessa lagrum 3 § sådan den lyder delvis ändrad genom lag av den 27 mars 1991 (616/91) och 4 § sådan den lyder delvis ändrad genom nämnda lag av den 28 juni 1993 och 6 § sådan den lyder i sistnämnda lag, som följer:

3 §

Pensioner som beviljas enligt denna lag är ålderspension, invalidpension, som också kan vara rehabiliteringsstöd eller individuell förtidspension, samt arbetslöshetspension och familjepension. En arbetstagare kan också få rehabilitering och beviljas rehabiliteringspenning eller rehabiliteringsunderstöd enligt prövning. Förutsättningarna för dessa förmåner och deras storlek bestäms, om inte något annat följer av denna lag, enligt lagen om pension för arbetstagare (395/61).

En förutsättning för erhållande av pension är att arbetstagarens arbetsförtjänst av förvärvsarbete som avses i denna lag uppgår till minst 540 mark per kalenderår. Arbetsförtjänsten anses hänföra sig till det kalenderår under vilket den utbetalts. Beloppet justeras enligt förändringar i den allmänna löne- och prisnivån, så som stadgas i 9 § lagen om pension för arbetstagare.

En arbetstagare har dock rätt till ålderspension enligt denna lag oberoende av om han fortsätter med arbete som avses i 1 §.

4 §

Pensionens belopp bestäms med iakttagande i tillämpliga delar av stadgandena i 5 § 1 mom., 2 mom. 1 och 3 punkten samt 4—6 mom., 5 c, 7, 7 a och 7 b §§ lagen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden (134/62).

6 §

Vid tillämpning av 8 § lagen om pension för arbetstagare skall pension enligt denna lag jämställas med pension som grundar sig på lagen om pension för arbetstagare, och den arbetsförtjänst som berättigar till pension enligt denna lag beaktas vid valet av den i nämnda stadganden förutsatta högsta pensionlönen. Härvid bestäms denna arbetsförtjänst på basis av den högsta i denna lag angivna arbetsförtjänsten, uträknad per kalenderår och minskad med beloppet av arbetstagarnas pensionsavgift så som avses i 7 a § lagen om pension för arbetstagare.

Har ett i 8 § 3 mom. lagen om pension för arbetstagare nämnt, annat än i denna lag

RP 118/95
ShUB 17/95
RSv 115/95

avsett arbets- eller tjänsteförhållande eller annan än i denna lag avsedd företagarverksamhet fortgått under ett sådant kalenderår eller i nämnda moment angiven pension fortgått under minst tre på varandra följande sådana kalenderår, då arbetstagarens i denna lag angivna arbetsförtjänst har uppgått till minst det i 3 § 2 mom. stadgade beloppet, sammanräknas för bestämmande av samordningsgrunden de i denna lag angivna arbetsförtjänsterna med motsvarande i detta moment nämnd, i annan lag avsedd pensionslön eller arbetsförtjänst eller pension, så som stadgasi 8 § 3 mom. lagen om pension för arbetstagare.

Vid tillämpningen av 2 mom. används som i denna lag angiven arbetsförtjänst genomsnittet av arbetsförtjänsten per månad i arbete av detta slag under kalenderåren i fråga. Innan genomsnittet uträknas avdras från arbetsförtjänsten beloppet av arbetstagarnas pensionsavgift så som avses i 7 a § lagen om pension för arbetstagare.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1996.

Lagens 4 § tillämpas på pensioner i fråga om vilka pensionsfallet har inträffat sedan lagen har trätt i kraft.

Beloppet i 3 § 2 mom. motsvarar det indextal som fastställts för 1996.

Helsingfors den 18 december 1995

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Social- och hälsovårdsminister *Sinikka Mönkäre*

Nr 1510

Förordning

om ändring av 4 § förordningen om pension för vissa konstnärer och redaktörer i arbetsförhållande

Given i Helsingfors den 18 december 1995

På föredragning av social- och hälsovårdsministern

ändras 4 § förordningen den 15 november 1985 om pension för vissa konstnärer och redaktörer i arbetsförhållande (870/85), sådant detta lagrum lyder i förordning av den 12 april 1991 (659/91), som följer:

4 §

I övrigt skall vid verkställigheten av pensionslagen i tillämpliga delar iakttas vad som stadgas i 6, 8, 11, 12 f, 13, 15—17, 23 och 23 a §§ förordningen om pension för arbetstagare samt i 3, 4, 6 och 8 §§ förordningen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden (184/62).

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1996.

Helsingfors den 18 december 1995

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Social- och hälsovårdsminister *Sinikka Mönkäre*